

PÉCS MEGYEI JOGÚ VÁROS
SPORTSTRATÉGIÁJA
2022-2029

A SPORT, MINT ESZKÖZ
A HELYI TÁRSADALOM ÉPÍTÉSÉBEN

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	5
Filozófiai célok.....	8
A sport, mint az életminőség javításának eszköze.	
Az egészséges város megteremtése a sporttal	8
A harmonikusan működő társadalom létrehozása a sport segítségével	8
Az esélyegyenlőség növelése és az integráció esélyének megteremtése a sporttal	9
A sport, mint innovatív tényező: a versenyképesség növelése,	
a foglalkoztatottság javítása	10
A sport és a tudástársadalom összekapcsolása, a Pécs sportjában fellelhető	
tudás cseréje és közkinccsé tétele.....	11
Pécs Megyei Jogú Város szerepe a sportban.....	12
Szervezeti rendszer	12
Az önkormányzat sportszervezete és intézményei	14
Pécsi Sport Nonprofit Zrt.	14
Népjóléti és Sportbizottság.....	22
Önkormányzati tulajdonrészrel rendelkező szervezetek	23
Kiemelt sportegyesületek.....	23
Pécsi Egyetemi Atlétikai Club (PEAC).....	24
Pécsi Mecsek Futball Club (PMFC).....	25
Pécsi Vasutas Sportkör (PVSK)	27
Támogatott sportszervezetek	28
Az összes pécsi sportszervezet	29
Együttműködő partnerek.....	29
Sport infrastruktúra	30
A jelenleg meglévő sportlétesítmények.....	30
Az újonnan létrehozandó sportlétesítmények.....	31
Sportfinanszírozás.....	32
Sportági szűrő.....	33
Finanszírozási alapelvek.....	34

A sport területei Pécssett.....	36
Iskolai testnevelés és diáksport.....	37
Testnevelés órát tartók.....	38
A testnevelő tanárképzés tartalma és a valós igények.....	39
Az iskolai sportfelületek	40
Az iskolai sportfelületek kiadásának rendszere.....	40
A kiemelt pécsi sportegyesületek és a velük együttműködő sportiskolák	41
Sportoló gyerekek kezelése a köznevelés rendszerében	41
Szabadidő- és tömegsport	42
Hol tud sportolni a pécsi gyermek és felnőtt?	43
Kivel tud sportolni a pécsi gyerek és felnőtt?	44
Mit tud sportolni a pécsi gyerek és felnőtt?	45
Miből tud sportolni a pécsi gyerek és felnőtt?	46
A fogyatékkal élők sportja.....	47
Fogyatékkal élő diákok sportja.....	48
Fogyatékkal élők versenysportja	48
Fogyatékkal élők szabadidősportja.....	49
Versenysport és élsport	50
A versenysport és az élsport támogatása önkormányzati feladat-e?	51
Kit támogasson az önkormányzat a verseny- és élsportban?	51
A példa, a minta, a helyi hősök fontossága	52
Mi az érték: a létszám vagy az eredményesség?	53
Pécs sportösztöndíjai	55
TAO-s csapatsportágak.....	56
Kézilabda.....	56
Kosárlabda.....	58
Labdarúgás	60
Röplabda.....	62
Vízilabda	65
Jégkorong	66
Egyéni sportágak.....	66
Aerobik.....	66
Asztalitenisz	67
Atlétika	68

Autósport	70
Modellezés.....	70
Birkózás	71
E-sport	72
Judo	73
Kajak-kenu	74
Kerékpár	75
Ökölvívás.....	76
Ritmikus gimnasztika	77
Sportlövészet	78
Súlyemelés.....	79
Szinkronúszás	80
Táncsport	81
Tenisz	82
Tollaslabda	84
Torna	85
Triatlon	86
Úszás	87
Vívás.....	88
Az olimpiai programban nem szereplő küzdősportok	89
A felsőoktatás sportja.....	90
Sportágfejlesztési program.....	93
Vezetői összefoglaló	95
Cselekvési terv	97
Sportirányítás, szervezeti fejlesztések, protokoll feladatok.....	97
Létesítmények használata, létesítményfejlesztések	99
Finanszírozási elvek, módszerek, prioritások	101
A sportstratégia utánkövetése, aktualizálása	103
Fogalomtár	104
Szerkesztők, közreműködők.....	108

Bevezetés

Jelen sportstratégia elkészítését Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata rendelte meg.

A sportstratégia alapvető célja, hogy megtartsa a pécsi sportélet meglévő értékeit, és ezekre építve meghatározza annak sportszakmai, gazdasági, infrastrukturális fejlesztési irányait. A stratégia a pécsi sporthagyományokból indul ki, a pécsi embereket, kiemelten a pécsi gyermekeket, fiatalokat és az itt tanuló egyetemistákat helyezi a középpontba.

A sportstratégia egy nagyon alapos helyzetfelmérésen alapul, és hosszútávú gondolkodást tükröz. Olyan letisztult gondolkodást, amely egyértelmű mind a városvezetés, mind pedig a pécsi polgárok számára. Világosan és érthetően fogalmaz mind az elérendő célok, mind az eszközöket és a stratégiát illetően. E stratégia nem egy egyszeri, fióknak szánt munka, gondoskodik az utánkövetéséről is.

Pécs Megyei Jogú Város 6/2016 (II.2.) rendelete szabályozza az önkormányzat sporttal kapcsolatos feladatait. A 2/1 a) pont így fogalmaz: „Az Önkormányzat feladata a sportról szóló törvényben foglaltakkal összhangban a sport hosszú távú fejlesztési céljainak megfelelő helyi sportkoncepció meghatározása és megvalósítása ...”. Ez a rendelet a sport összes fontosabb területére is kitér, melyek a versenysport, az utánpótlás-nevelés, a diáksport és testnevelés, a hátrányos helyzetűek sportolása, a sportrendezvények, a sportlétesítmények és a sportkapcsolatok. Ennek megfelelően a pécsi sportstratégia ezekkel a területekkel hangsúlyosan foglalkozik.

A stratégia sportszakmailag hasonló elveket vall, mint a 2007-ben teljes parlamenti konszenzussal elfogadott XXI. Nemzeti Sportstratégia, szem előtt tartja a különböző sportági szakszövetségek ún. sportágfejlesztési koncepcióját és igyekszik továbbgondolni a város korábbi sportkoncepcióját is.

A stratégia tükrözi Pécs városának sportos hagyományait éppen úgy, mint a társadalmi berendezkedésének sajátosságait, figyelembe veszi a sporttal kapcsolatos aktuális kormányzati irányokat és támaszkodik a városban a sport területén dolgozók véleményére.

Pécs sportstratégiájának készítési folyamatában alapvetés, hogy mindenki, aki város sportjában meghatározó szereplő, elmondhassa, kifejthesse szakmai álláspontját. E megbeszélések célja – többek között – a város sportági portfóliójának újragondolása. Tudatos, sportszakmai alapú döntések mentén elérni azt, hogy a párhuzamosságok megszűnjenek, vagy legalábbis a párhuzamos folyamatok erősítsék egymást! A szereplők ne gyengítsék a másik lehetőségeit és

ezáltal a város sportjának versenyképességét, hanem a különböző műhelyek egymásra épülő munkája azt szolgálja, hogy minden pécsi gyerek, fiatal, egyetemista és felnőtt megtalálhassa a maga helyét a rendszerben és ott találjon magának elfoglaltságot, ahol az számára, érdeklődésének, tehetségének figyelembevételével ideális, ezáltal erősödjön Pécs a versenysport éppen úgy, ahogy nőjenek a mindennapos testmozgás lehetőségei!

Pécs sportstratégiája a sportot elsősorban eszközként kezeli a helyi társadalom építésében. Ennek megfelelően az alábbi területeken vizsgálja a sportot:

- a sport, mint az életminőség javításának eszköze,
- az egészséges város megteremtése a sporttal,
- a harmonikusan működő társadalom létrehozása a sport segítségével,
- a valahova való tartozás élményének megteremtése a XXI. században, a sport speciális eszközrendszerének segítségével,
- az esélyegyenlőség növelése és az integráció esélyének megteremtése a sport révén,
- a sport, mint innovatív tényező: a versenyképesség növelése, a foglalkoztatottság javítása,
- a sport és a tudástársadalom összekapcsolása, a város sportjában fellelhető tudás cseréje és közkinccsé tétele.

A fentiekén túl önálló témaként kezeli a sportstratégia a létesítmények kérdését: a fenntarthatóság problémáját éppen úgy, mint az újonnan létrehozandó létesítmények építését és fenntarthatóságát, kihasználását. Természetes az is, hogy az olyan tervezett, vagy reménybeli fejlesztések is a koncepció részét képezik, amelyek nem csak a város sportéletében játszanak komoly szerepet, de teljes gazdasági és társadalmi jövőképre komoly hatással bírnak, mint az aquapark, a versenyuszoda, vagy a futballstadion.

Az anyag foglalkozik a város sportirányítási és sporttámogatási rendszerével, valamint az önkormányzati forrásokon túl, a korábbiakban megjelenő direkt, vagy indirekt állami források kérdésével is, külön tekintettel azok jövőbeli megjelenésének feltételeire. Külön fejezetként jelenik meg a sport területén időszerű cselekvések sokasága, valamint az önkormányzati döntések alapjául szolgáló konkrét prioritások. Pécs Megyei Jogú Város sportstratégiája – a 2007. évi XXI. Nemzeti Sportstratégia mintájára – teljes politikai konszenzusra törekszik, a sportot, mint egy hidat használva a különböző politikai oldalak között a társadalmi megbékélés, a boldog, egészséges társadalmi együttélés érdekében.

Nagyon lényeges a régiós együttműködés az egyes sportszervezetek között. Fontos az átjárhatóság biztosítása, egymás erősítése.

Szükséges az önkormányzatnál egy sportreferensi státusz létrehozása. Irányításával valósulhat meg a harmónia a pécsi sportélet ma még rivalizáló szereplői között, így várható el a sport-szervezetek a város adottságainak leginkább megfelelő, rendezett, az értékeket megőrző, kiszámítható és transzparens működés.

Az egyes témakörök a sportszakmai logika miatt több fejezetben is megjelennek, így előfordulhat ismétlés is, ami nem hiba, hanem didaktikailag a különböző típusú és logikájú csoportosításából fakad.

Filozófiai célok

A sport, mint az életminőség javításának eszköze.

Az egészséges város megteremtése a sporttal

A Nemzeti Sportstratégia (2007) úgy fogalmaz, hogy „olyan attitűdre és magatartásformáló aktivitásokra van szükség, amelyek túl az ismeretterjesztésen, az érintettek aktív bevonásával a fentiek kialakítását szolgálják. Az egészség értékóvó szemléletét az óvodák, az iskolák pedig az egészséges életmódot és annak értékóvó voltát erősíthetik. A sportban rejlő pozitív tényezők egymást erősítő (szinergikus) hatása révén érezhetően javítható az egyén és a társadalom életminősége.” Pécs számára is kiemelt prioritás kell, hogy legyen az életminőség javítása a sport speciális eszközzrendszerének felhasználásával, a szabadidős sport lehetőségeinek szélesítésével mennyiségileg és minőségileg.

Cél nem lehet más, mint, hogy a város lakóinak egészségi állapotát a sport segítségével javítsuk. Mozgósítsunk minél több embert, a Pécssett lakók minél szélesebb rétegét, hogy aktívan is tegyenek egészségük megőrzése érdekében! Az önkormányzat a feltételrendszer megteremtésével – a meglévő kapacitások bővítésével, azok komfortosabbá tételével, valamint új közösségi sportterek létrehozásával – segítse, hogy a pécsi emberek sportaktivitása bővülhessen, növekedhessen!

Hasonlóan fontos cél kell, hogy legyen a már megromlott egészségi állapotú emberek bevonása a rendszeres testmozgásba, a rehabilitáció részeként annak érdekében, hogy az ő mindennapos életminőségük javuljon.

A harmonikusan működő társadalom létrehozása a sport segítségével

A sport a hétköznapi rendszeres erőfeszítést igénylő tevékenysége. Ám a versenyek ünneppé tételével lehetőség nyílik arra, hogy közösségi kohéziót tovább erősítsük a városban. Pécssett jelenleg ez a PVSK férfi kosárlabda csapatának, valamint a PMFC futballcsapatának mérkőzéseire lehet igaz. Fontos, hogy a sport e hatását a jövőben tudatosan használja Pécs városa is, egyebek mellett akár városmarketing céljaira.

A sport Pécssett is, ahogy az egyetemes magyar kultúrában is, óriási szerepet tölt be a közösségformálásban, a valahova való tartozás élményének növelésében, fejlesztésében. Gondoljunk

csak a korábban sokszoros magyar bajnok női kosárlabda csapatra, a PMFC-re, vagy a PVSK férfi kosárlabda csapatára.

A versenysportban elért országos híru és értékú eredmények révén egykor növekedett a Pécshez való tartozás élménye, az ebből fakadó büszkeség, sőt az egyén önértékelése is. A helyi csapatok, versenyzók eredményei révén újra erősíthető a lokálpatriotizmus. Felmérések alapján, Magyarországon az emberek közel 90%-a büszke a sportolók sikereire, ismeri az olimpi-
konokat, a kiemelkedő eredményeket elért versenyzőket. Ebből következően ugyanez helyi szinten, a városban is igaz, és erre építeni is lehet. Létre lehet hozni egy „Pécsi Csapat” néven létező, egykori és mai élsportolókból összeállított csoportot, amely megjeleníti Pécsset.

Az esélyegyenlőség növelése és az integráció esélyének megteremtése a sporttal

A Nemzeti Sportstratégia (2007) így fogalmaz a sport és az esélyegyenlőség összefüggéséről: „A sportirányítás önmagában nem képes kezelni komplex gazdasági–társadalmi válaszokat igénylő problémákat, de a szakma érzékenységének és eszközrendszerének folyamatos fejlesztése fontos feladat. A sport képes a szabadidő-gazdaság, a szabadidősport-gazdaság, a sportgazdaság támogatásával a területi egyenlőtlenségek kiegyenlítésében is szerepet játszani.”

A sportban dolgozók rendszeresen és szükségszerűen visszatérő feladata, hogy figyelemmel kísérjék és támogassák a kiemelkedő tehetségek bekapcsolódását a sport rendszerébe (akár egy új, városi ösztöndíj-rendszer kidolgozásával). Ezt főképpen Pécs önkormányzata, a helyi sport-
egyesületek, valamint a köznevelés rendszerében részt vevő intézmények és a tankerület együttműködésével lehet, és kell elvégezni.

A sport kivételes lehetőséget kínál azon személyek mindennapos életminőségének javítására, akik bármely szempontból hátrányos helyzetűek az élet más területein. A nemzetközi szakirodalom, ide sorolja a nőket, a gyerekeket és az időseket is, éppen úgy, ahogy a bármely kisebbséghez tartozókat, vagy a bármilyen fogyatékkal élő embereket. Az ő életminőségük javítására, integrálásukra, tehát esélyeik növelésére, vagy hátrányos helyzetük részleges, vagy teljes kiegyenlítésére a modern társadalom nem tud jobb eszközt kínálni, mint a sportot!

Pécs közelmúltjában a fogyatékkal élők sportjának területén olyan kiemelkedő személyiségek vannak, mint *Pásztory Dóra*, vagy *Sors Tamás*. Az ő példájuk reményt, sőt esélyt adhat

azoknak a gyerekeknek, felnőtteknek, akik speciális testi kihívással születtek, vagy szerzett fogyatékossgal élnek.

**A sport, mint innovatív tényező:
a versenyképesség növelése, a foglalkoztatottság javítása**

A cél a sportot, mint eszközt használva a versenyképesség növelése, a foglalkoztatottság javítása. Ennek érdekében, e területen kiemelt irányok lehetnek:

- a sportolási lehetőségek szélesítése: a meglévő szabadidő sportos felületek modernizálása, újak létrehozása;
- a sportolás gyakoriságának növekedésével hozzájárulás a versenyképesség növeléséhez a kis- és középvállalkozásoknál;
- a rendszeres testmozgás következtében a munkavállalók javuló egészségi állapotának köszönhetően munkaerő-kiesés arányának csökkentése;
- a rendszeres sportolásnak köszönhető jobb szellemi, fizikai és lelki kondíció eredményeként a munkavállalók produktivitásának növekedése;
- a fizikai és szellemi energiák összhangjának megteremtése a sport révén, ez által a tanulási, a koncentrációs és a munkabírási képesség növelése.

Pécs kommunikációs stratégiájának fontos eleme az élsport, de a lakosság életmód-tudatosságát fejlesztő programjainak is meg kell jelennie. Ennek koordinálása, összehangolása, saját felületeink való megjelenítése a PSN Zrt. feladata.

A sportfejlesztéseken, elsősorban az infrastruktúra-fejlesztéseken (pl. futókör, kültéri konditér) keresztül hozzájárulhatunk a lakótelepi környezet rehabilitálásához is.

Pécs önkormányzata a sportigazgatás területén kiemelt figyelmet és szakmai támogatást kell, hogy fordítson az Európai Unió, valamint a magyar kormányzati pályázatok megtalálására! Legalább ennyire fontos, hogy a lehetőségekről a sportszféra megfelelően legyen tájékoztatva!

Ugyancsak a célok között szerepelhet a szabadidősport és a rekreáció minél szélesebb körű elfogadtatásával a munkaképes korú népesség létszám növekedése, a foglalkoztatottság bővülése, a rendszeres szociális járadékban részesülők számának csökkenése.

A sport és a tudástársadalom összekapcsolása, a Pécs sportjában fellelhető tudás cseréje és közkinccsé tétele

A gyerekek sportol, vagy tanul? – teszik fel a kérdést még ma is szülők, sajnos sokszor még edzők és tanárok is. Ezen a területen Pécs Megyei Jogú Város sportstratégiájának célja nem lehet más, mint hogy a kérdésben szereplő „vagy” helyett minél inkább az „és” szerepeljen az emberek gondolkodásában és a valóságban is! Ez a központi gondolata a Pécsi Tudományegyetem sportegyesülete által elfogadott „Tudás és Sport” stratégiának is.

Pécsett a kooperációs szint alacsony, az információk sem szerveződnek tudáshálóba. A meglévő információk dokumentáltsága nem elégséges. A lehetőség az információs társadalom fejlődésével már adott volna akár egy, a sportszakembereket teljes mértékben átfogó sporthálózat kialakítására. A XXI. században ez már alapvető feltétele Pécsett is a párhuzamosságok megszüntetésének, de legalább annak, hogy ezek a párhuzamosságok ne gyengítsék a különböző szereplőket, hanem egyre inkább erősítsék egymást és minőségi változást hozzanak létre.

Pécs Megyei Jogú Város szerepe a sportban

Az Önkormányzati Törvény (2011. évi CLXXXIX. tv. II. fejezet, 13. § (1) kötelező feladatként jelöli meg a sportot az önkormányzatok számára, ám arról nem rendelkezik, hogy ez miben merüljön ki. Éppen ezért Magyarországon nincs kizárólagos minta arra, hogy egy megyei jogú város önkormányzata milyen viszonyban legyen a helyi sporttal.

Egy megyei jogú város önkormányzatának feladata a sportban általában:

- egy működő sportirányítási szervezeti rendszer felépítése, működtetése és finanszírozása;
- a sportolás infrastrukturális feltételeinek megteremtése, biztosítása;
- a sport különböző területeinek pénzügyi segítése (keretösszeg elkülönítése, elosztása az éves városi költségvetésben).

Szervezeti rendszer

A rendszerváltás óta a korábban kiválóan és eredményesen működő megyei és városi sportirányítási rendszer leépült, rendszerszerűen a területi sportigazgatás nem működik. Pécs sportos hagyományai, mérete, lakosságának nagysága, valamint az egyetem által vonzott fiatalok száma miatt nem engedheti meg magának, hogy ne legyen önálló sportirányítási struktúrája.

1. szint	Önkormányzat sportszervezete és intézményei	Pécsi Sport Nonprofit Zrt. (PSN Zrt.) Népjóléti és Sportbizottság	<i>Helyi együttműködő partnerek:</i> Cserepka János Baptista Általános Iskola, Középiskola és Sportiskola KLIK Pécsi Tankerület
2. szint	Önkormányzati tulajdonrészrel rendelkező szervezetek	KAS Kft. (felnőtt női kosárlabda) PMFC Nonprofit Kft. (labdarúgó akadémia) Forprofit Labdarúgó Kft. (felnőtt férfi labdarúgás) PVSK Marketing Kft. (felnőtt férfi kosárlabda) Pécsi Vízilabda Kft. (felnőtt férfi vízilabda)	MDSZ Baranya Pécsi Tudományegyetem Rátgéber Kosárlabda Akadémia Alapítvány <i>Országos együttműködő partnerek:</i> Sportiskolák Országos Szövetsége Sportági szakszövetségek MOB Sportegyesületek Országos Szövetsége
3. szint	Kiemelt sportegyesületek	PEAC PMFC PVSK	EMMI
4. szint	Támogatott sportegyesületek		
5. szint	Az összes pécsi sportszervezet		

Az önkormányzat sportszervezete és intézményei

Az önkormányzat sporttal kapcsolatos elképzeléseinek első számú képviselői a saját sportszervezetei, ezért ezeket prioritásként kezeli. A város éves költségvetéséből közvetlen támogatást kapnak, direkt feladataikon túl a városháza sportpolitikai döntéseinek szakmai háttérét is képezik. Az önkormányzat vezetése minden sportot érintő kérdésben kikéri véleményüket, álláspontját az itt dolgozó szakemberek véleményének figyelembe vételével alakítja ki. Ezek a szervezetek szorosan együtt dolgoznak, egymást folyamatosan informálják, működésüket összehangolják a város sportjának hatékony működtetése érdekében.

Az utánpótlássport tekintetében a város meghatározó, de nem kizárólagos szerepet szán a Sportiskolának. A PSN Zrt. Sportiskolájában működő sportágakban csak olyan felnőtt szakosztályokat, egyesületeket támogat, amelyek a PSN Zrt.-vel együttműködési megállapodást kötöttek. A városi sportvezetés minden, a sportutánpótlást érintő meghatározó kérdésben döntéshozatal előtt szakvéleményt kér a Sportiskolától.

Pécs MJV Önkormányzata és a PSN Zrt. között létrejött közfeladat-ellátási szerződés (íkt. sz.: 05-5/148/2015) szabályozza a felek feladatait és kötelezettségeit, meghatározza a feladat-ellátáshoz nyújtott kompenzációt, annak kifizetését és elszámolását.

Pécsi Sport Nonprofit Zrt.¹

Pécsett nagy hagyománnyal bír az 1958-ban alapított egyesületi típusú városi sportiskola, amelynek alapvető feladata az utánpótlás-nevelés a versenysport számára.

A sportiskolai rendszernek számos előnye van. Az önkormányzati támogatás miatt tervezhető a működés, ezért hosszú távon is stabil, szakmailag magas szintű személyi állomány építhető fel. Attól sem kell tartani, hogy a beérkező források a felnőtt sport irányába folynak el, a ráfordítások így mindenképpen a sportoló gyerekek javát szolgálják. A szakosztályok természetesen a gazdaságos működésre törekednek, jelentős saját és külső forrásokat vonnak be, ugyanakkor a városi támogatásnak köszönhetően nem kell szakmai kompromisszumokat kötni, a pénzügyi megfontolások mellett érvényesülhetnek a szakmai érvek, így a tanfolyami rendszer

¹ Előirányzott terv a PSN Zrt. szétválasztása PS Kft.-re (Pécsi Sportlétesítmények Kft.), amely a sportlétesítmények vagyongazdálkodását, üzemeltetését végzi, és PSN Zrt.-re (Pécsi Sportiskola Zrt.), amely a sportiskolát üzemelteti. Ennek közgyűlési elfogadása esetén a sportstratégiában szereplő feladatok szétválnak a két gazdasági társaság között.

helyett valódi utánpótlás-nevelésre van lehetőség. A sportiskola meghatározó szerepet tölt be a város versenysportjának minőségi utánpótlása szempontjából.

Pécsen ezen felül a város számára fontos egyéb sportfeladatok is a sportiskolához kerültek, mert egyrészt itt megvan a megfelelő szakmai háttér, infrastruktúra, másrészt közvetlenebb finanszírozás, ezzel együtt szorosabb kontroll valósulhat meg ezeken a fontos területeken.

A sportiskola jelenlegi tevékenységi területei (amelyet a fentebb említett közfeladat-ellátási szerződés 4.5 pontja részletesen szabályoz):

- utánpótlás-nevelés a versenysport számára;
- olimpikonok, élsportolók, felnőtt versenyzők;
- diáksport;
- szabadidő sport, tömegsport;
- iskolai és óvodai úszásoktatás;
- fogyatékkal élők sportja;
- létesítmény-beruházások;
- projektmenedzsment.

Utánpótlás-nevelés a versenysport számára

A Pécsi Sport Nonprofit Zrt.-ben 13 szakosztályban 1500 versenyző sportol. Szakosztályok: aerobik, atlétika, jégkorong, hegyi kerékpár, kézilabda, labdarúgás, rövidpályás gyorskorcsolya, sportlövészet, szinkronúszás, torna, triatlon, úszás, vízilabda.

A szakosztályokból rengeteg minőségi sportoló kerül ki, épül be a pécsi első és másodosztályú csapatokba, vagy eredményes egyéni versenyzőként öregbíti városunk hírnevét.

A sportiskola sportszakmai értékét mutatja meg többek közt a humán erőforrás színvonala. Ennek megítéléséhez támpont lehet az edzők és vezetők sportágban betöltött helyét megmutató tisztségek ismerete.

- Fogarasi Sándor (atlétika) – mesteredző cím birtokosa.
- Jancsik Árpád (úszás) – a Dél-Dunántúli régió vezetője.
- Krizsán András (vízilabda) – Dunántúli Régiós Tehetséggondozó válogatott edzője.
- Lukács Gergely (vízilabda) – a Magyar Vízilabda Szövetség elnökségének tagja, a Magyar Vízilabda Egyesületek Regionális Ligájának (Régió Liga) elnöke, Dunántúli Területi Igazgató, a 2007-es születésűek válogatottjának edzője (2021.01.01-től).
- Szabó-Csíkos Judit (sportiskola irodavezető) – a Sportiskolák Országos Szövetsége elnökségi tagja.
- Tari Imre (úszás) – a MÚSZ Edző Bizottság tagja.

- Tóth Szilárd (triathlon) – felnőtt férfi válogatott szövetségi kapitánya, az MTSZ Szakmai Bizottság tagja.
- Varga-Réfi Eszter (aerobik) – a Magyar Torna Szövetség Aerobik szakág vezetőségének tagja, nemzetközi versenybíró.

A sportiskolában a valódi versenysport mellett sok olyan gyermek is sportol, akinél a cél elsősorban a sport megszerettetése, az, hogy a sport beépüljön a mindennapjaiba. A ráfordítások itt is megtérülnek, belőlük egészséges emberek, a sportot szerető felnőttek lesznek.

Olimpikonok, élsportolók, felnőtt versenyzők

Néhány egyéni sportágban a sportiskola felnőtt versenyzőkkel is foglalkozik. Ezeknek a sportolóknak a száma a sportiskolában foglalkoztatott gyerekekhez viszonyítva nagyon alacsony, így a sportiskolai jelleg nem sérül, ugyanakkor a kiemelkedő eredmények azt mutatják, hogy ez a modell jól működik.

A sportiskola képviselőiben az elmúlt olimpiákon az alábbi eredmények születtek:

- Olimpia 2018. Phjongcsang – Burján Csaba, Knoch Viktor (rövidpályás gyorskorcsolya) 1. hely
- Olimpia 2016. Rio de Janeiro - Kenderesi Tamás (úszás) **3. hely**
- Paralimpia 2016. Rio de Janeiro – Konkoly Zsófia (úszás) **3. hely**
- Olimpia 2016. Rio de Janeiro – Csonka Zsófia (lövészet) 10. hely
- Olimpia 2020. (2021) Tokió – Kenderesi Tamás (úszás) 4. hely
- Olimpia 2020. (2021) Tokió – Bicsák Bence (triathlon) 7. hely
- Paralimpia 2020. (2021) Tokió – Konkoly Zsófia (úszás) **1. hely és 2 db 2. hely**
- Paralimpia 2020. (2021) Tokió – Iván Bence (úszás) 9. hely

A PSN Zrt. az országban az első klub, ahol nyári- és téli olimpiai, valamint paralimpiai érem is egyaránt fellelhető. A sportiskola jelenleg nemzetközi szinten versenyző sportolói:

- Ákoshegyi Dóra, Bali Dániel, Farkas Balázs, Mazács Fanni (aerobik)
- Farkas Bence, Garamvölgyi Petra (atlétika)
- Burján Csaba (korcsolyázás)
- Csonka Zsófia (lövészet)
- Iván Bence és Konkoly Zsófia (paraúszás)
- Kenderesi Tamás (úszás)
- Bicsák Bence, Hangya Adrienn, Sárszegi Noémi, Soós Fanni Kinga (triathlon)

Diáksport

A diáksport a köznevelési intézményben tanuló fiatalok tanórán kívüli, az intézmény pedagógiai programjával összhangban lévő, azt kiegészítő, gazdagító tevékenysége. Pécsen a sportiskola látja el a diáksport városi és városkörnyéki feladatait, működése során az iskolai diáksport szervezetekre épülő, őket koordináló, érdekképviselőt ellátó tevékenységet fejt ki, szervezi a városi köznevelési intézmények tanulói tanórán kívüli sportolását, versenyeztetését, különös tekintettel a tehetséggondozásra.

A sportiskola diáksport szolgáltatásaiból a tagságán kívül más is részesülhet, amennyiben tevékenysége a célok elérését szolgálja.

Célok: a tanuló ifjúság egészséges életmódra nevelésének elősegítése érdekében a rendszeres testedzés, sportolás megkedveltetése, a rendszeresen sportoló tanulók számának és a versenysport utánpótlás bázisának növelése. Az igazolt versenyzők is résztvevői a diákolimpiának. Szívesen versenyeznek, szeretik képviselni az iskolájukat, és az iskolának is jó, ha diákolimpiai helyezettjük van. Az iskola nagy segítséget ad az egyesületeknek (a gyerekek versenyekre, mérkőzésekre való elengedésével, esetleg rugalmas órarenddel), cserébe az igazolt versenyzők részt vesznek az iskolák között diákolimpiai versenyek, akár edzésidőben is. Cél, hogy ez zökkenőmentesen működjön, jelenleg még többször van arra példa, hogy az egyesület nem engedi el a gyerekeket az iskolai versenyekre. Ráadásul a diákolimpia tanulmányi versenynek számít, azaz országosan jegyzett eredmény esetén diák a felsőoktatási többletpontot szerezhethet.

Feladatok:

- A városi diáksport elvi, pedagógiai kérdéseinek, irányelveinek kialakítása és folyamatos fejlesztése.
- A diáksport városi versenyrendszerének kialakítása, működtetése és értékelése.
- A városi diáksport versenynaptár elkészítése.
- Különböző sport akciók, mozgalmak meghirdetése a diáksport fejlesztése érdekében.
- Diáksport táborok és sporttalálkozók szervezése.
- Felkérés (megbízás) alapján megyei, területi és országos diáksport versenyek szervezése.
- Adat és információszolgáltatás a Magyar Diáksport Szövetség (továbbiakban: MDSZ) részére.
- Közreműködés a fogyatékos tanulók versenyrendszerének szervezésében, lebonyolításában.

Diáksport törvényi háttere

A sportiskola fenti feladatai végzése során a sportról szóló 2004. évi I. törvény alábbi pontjai szerint közfeladatot lát el. 55. §. „a helyi önkormányzatok sporttal kapcsolatos feladatai”:

- 1/b együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel;
- 1/d támogatja az iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlása feltételeinek megteremtését;
- 2. támogatja az iskolai sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diáksport-egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételek megteremtését.

55. §. „megyei jogú városi önkormányzat illetékességi területén – adottságainak megfelelően”

- 3/b közreműködik a sportszakemberek képzésében és továbbképzésében,
- 3/c segíti a sportági és iskolai területi versenyrendszerek kialakítását, illetve az e körbe tartozó rendezvények lebonyolítását,
- 3/d adottságainak megfelelően részt vesz a nemzetközi sportkapcsolatokban,
- 3/f közreműködik a sport népszerűsítésében, a mozgás-gazdag életmóddal kapcsolatos sport-tudományos és felvilágosító tevékenység szervezésében.

Szabadidősport, tömegsport

A sportiskola a szabadidősport területén végzett tevékenységének egyik fő eleme, a városi kispályás labdarúgó bajnokság szervezése. 2020-ban 4 ligában 36 csapat nevezett 506 igazolt játékosal.

A városi rendezésű, vagy a város közreműködésével rendezett nagyszabású tömegsport rendezvények (pl. Misina csúcstámadás, Vivicittá városvédő futás) szakmai háttérét is rendszeresen a sportiskola adja.

Létesítmény beruházások

Dárdai Akadémia

Az akadémiai beruházás 7 új labdarúgó pályával (köztük egy fedettel), új épülettel (öltözők, kiszolgáló helyiségek, konditerem, étkező) lesz méltó utánpótlás bázisa a PMFC labdarúgóknak.

Városi Műjégpálya

A Városi Műjégpálya befedésére engedélyes építési tervvel rendelkezik a PSN Zrt. A tervek szerint a TAO-pályázatból, vagy az ún. Hircsák-programból megvalósuló beruházás 2 ütemben készülne el, a kezdés időpontja: 2022. március 31. Az építkezés eredményeképpen a jelenlegi

kb. 3 hónapos nyitva tartási idő 8-9 hónapra bővülne, új lehetőségeket nyitna meg a jégkorongosok, gyorskorcsolyások számára, valamint a közönségkorcsolyázásra is több lehetőség nyílna. Az intézmény – a jeget befedő speciális felületnek köszönhetően – helyt tudna adni nem „jeges” eseményeknek is, így szalagavatók, kisebb koncertek helyszíne is lehetne.

Projektmenedzsment

1. A Modern Városok Program keretében megvalósuló „Multifunkcionális sportcsarnok és uszoda, valamint az uszodához kapcsolódó aquapark építése” tárgyú beruházás kapcsán, a PSN Zrt. – mint az Önkormányzat 100 %-os tulajdonú cége – a projekt teljeskörű menedzsmentjével és koordinációs feladatainak lebonyolításával megbízott szervezet. Megbízási szerződése keretében 2017 óta látja el ezt a feladatot. Ebbe beletartozik a projekt pénzügyi menedzsmentje (elszámolások, beszámolók készítése a Támogatónak) a szerződésekhez a beszerzési és előterjesztési dokumentációk elkészítése, a szerződéskötések és azon teljesítésének szakmai felügyelete és dokumentációja.

2. Az EFOP-1.2.9-17-2017-00082 kódszámú, „Munka ÉS Család – A nők munkaerő-piaci helyzetének javítása és Nő-Köz-Pont létrehozása Pécsset” című projekt esetében a PSN Zrt. a 4 tagú konzorcium vezetője (gesztor). Feladata a Pécsi Család és Karrier Pont működtetése, a projekt pénzügyi és szakmai irányítása, felügyelete. A PSN Zrt. mint konzorcium vezető az alábbi tevékenységeket végzi a projektben:

- Ingatlan bérlés a Család és KarrierPONT helyszínének (Pécsi Vasutas Művelődési Ház, Pécs, Váradi Antal u. 7/2.) és berendezésének, felszerelésének biztosítása a pályázati felhívásban előírtak szerint.
- Projektmenedzsment biztosítása (3 fős projektmenedzsment szervezet + szakmai vezető foglalkoztatása).
- Jogi szolgáltatás biztosítása.
- Tájékoztatás és nyilvánosságbiztosítás.

Sportlétesítmények üzemeltetése

A Pécsi Sport Nonprofit Zrt. működteti – a Pécs Város Önkormányzatával megkötött közfeladat-ellátási szerződéssel összhangban – a saját tulajdonában vagy kezelésében lévő sportlétesítményeket. Tevékenységét természetesen igyekszik minél gazdaságosabban folytatni, de célja a város lakossága számára fontos sporttevékenységek infrastrukturális hátterének biztosítása, melyhez az önkormányzat pénzügyi támogatást nyújt.

A PSN Zrt. tulajdonában és kezelésében az alábbi sportlétesítmények vannak:

Lauber Dezső Városi Sportcsarnok. 2021-ben ünnepli 45 éves fennállását, várhatóan 2022-ben energetikai korszerűsítésen fog átesni.

Abay Nemes Oszkár Sportuszoda, amelynek első elődje lényegében ugyanezen a területen már az 1800-as évek végén megépült, majd 1926-ban jött létre az első modern nyári fürdő, a jelenlegi Hullámfürdő pedig 1935 óta működik. A Hullámfürdő versenyszodája 1997-ben készült el, így alkalmassá vált a versenyszerű úszásra és a vízilabdázásra is.

Városi Jégpálya a téli időszakban, az időjárástól függően áll a korcsolyázni és jégkorongozni vágyó pécsiek rendelkezésére. A PSN Zrt. 2017-ben a jégpálya teljes gépészeti rendszerét kicseréltette. Jelenleg engedélyes terv áll rendelkezésre a jégpálya befedésére, amelyet túlnyomórészt TAO forrásból (vagy az ún. Hircsák-programból) kíván megvalósítani a PSN Zrt.

Pécsi Lőtér 10 éves kortól várja a hobbi szinten, vagy versenyszerűen löni kívánó pécsieket. A lőtér ma már megfelelő felkészülési lehetőséget biztosít a szabadidős tevékenységet folytató civilek számára éppen úgy, mint a sportág versenyzői számára is. A Pécsi Lótéren készülő sportolók között számos magyar bajnok, világ- és Európa-bajnok, sőt olimpikon sportlövő is megtalálható.

Várkői Ferenc Diák- és Szabadidősport-központ, amely a köznyelvben még ma is Bőrgyárpályaként szerepel. A területen jelenleg négy labdarúgópálya mellett tenispálya, futókör is található. A létesítményben rendezik meg hagyományosan a városi diákolimpia labdajáték versenyeit, valamint otthont ad a női labdarúgóknak és igazi szentélye a szabadidősportnak, ezen belül is elsősorban a kispályás labdarúgásnak. 2021-ben e helyen (a terület déli oldalán) a PSN Zrt. és a Pécsi Sportolda Sportegyesület között 2021. 02. 25-én 15+5 évre kötött haszonkölcsön szerződés alapján, füves és műfüves labdarúgópályák és öltözők építése kezdődik.

Kertvárosi Kerékpáros-park intézményesen 2012 óta szolgálja a még mindig extrém sportként nyilvántartott hegyi kerékpárosokat. A létesítmény alkalmas arra, hogy a műfajban versenyszerűen tevékenykedőket is kiszolgálja, azon fiatalok mellett, akik szabadidejükben ülnek a kerékpárra. Elengedhetetlen azonban a pályára a víz és az áram bevezetése.

Árpád Fejedelem Általános Iskola és Gimnázium sportpálya – A pálya fenntartása, üzemeltetése a Zrt. feladata.

Id. Dárdai Pál Labdarúgó Utánpótlás Akadémia. Jelenleg itt zajlik az a nagyszabású, állami forrásból finanszírozott beruházás, amely szabadtéri és fedett labdarúgópályákat, valamint egy korszerű épületet (öltözőkkel, kiszolgáló helyiségekkel, közösségi térrel, konditeremmel) foglal magában.

Kinizsi Pálya. A fejlesztések következő ütemében itt is korszerű labdarúgópályák épülnek.

PSN Kollégium. Labdarúgó és vízilabdázó gyermekek vannak itt, közoktatási intézményként üzemel.

Műfüves labdarúgó pályák. Öt darab, a város különböző pontjai lévő műfüves labdarúgó pálya, amelyek fenntartása, karbantartása a Zrt. feladata.

Városi Teniszpályák. A pálya fenntartása, üzemeltetése a Zrt. feladata.

Torna Munkacsarnok. A Magyar Torna Szövetség beruházásában épült korszerű munkacsarnok, amelynek azonban a felszerelése elavult, korszerűtlen.

A fenti sportlétesítményeiben a minél gazdaságosabb működtetés miatt kulturális és iskolai rendezvények is vannak. A városi sportegyesületek a mindenkori közgyűlési határozat alapján vagy térítés ellenében, vagy ingyen használhatják a létesítményeket.

A meglévő infrastruktúra üzemeltetésén túl a fejlesztés és az új sportlétesítmények építése is a PSN Zrt. feladatkörébe tartozik. A TAO támogatások időszakában a fejlesztéseket elsősorban erre a forrásra alapozva kell elvégezni, ebben szoros együttműködés szükséges a sportiskolával, mint a TAO támogatásra jogosult szakosztályok működtetőjével. A TAO lehetőségeken túl a sportági szövetségek infrastruktúra fejlesztési tervein keresztül is lehet forrásokhoz jutni. A stratégia írásának időpontjában is vannak már konkrét fejlesztési ötletek, a megvalósítás különböző fázisaiban – labdarúgó stadion, műjégpálya befedése, szabadtéri futópályák stb.

A város sportlétesítmény helyzetével külön részben is foglalkozik a sportstratégia.

Népjóléti és Sportbizottság

A városi sportfeladatok ellátásának szervezeti kereteit az önkormányzat saját sportcélú gazdasági társaságai és a sportbizottság együttesen alkotják. A városvezetők és a képviselőtestület sporttal kapcsolatos témákban történő folyamatos tájékoztatása, a városi sportjellegű célok megfogalmazása és a sportirányítás hatékony működtetése szempontjából kiemelten fontos, hogy a teljes vagy részleges városi tulajdonú sportcégek és a sportbizottság szoros együttműködésben dolgozzanak.

A sportbizottság tagjai képviselők, nem sportszakemberek, de hasznos lehet az élére a sportban járatos képviselőt választani elnöknek. Célszerű, hogy a sportbizottság a munkájában első sorban a város alkalmazásában álló saját sportszakemberek szakmai véleményére támaszkodjon, de bevonhat külső szakértőket is.

A Népjóléti és Sportbizottság az önkormányzat mindenkori éves költségvetési rendeletében meghatározott keret terhére, évente támogatásban részesíti a sportfeladatokat ellátó sportszervezeteket. A támogatások elosztásánál figyelembe veszi a városi sportstratégiában megfogalmazott finanszírozási alapelveket. A döntés szakmai előkészítését a PSN Zrt. végzi.

„(3) A Népjóléti Bizottság dönt:

a) az Önkormányzat mindenkori éves költségvetési rendeletében a bizottság hatáskörébe utalt pénzkeretek felhasználásáról a 4. §-ban foglaltak szerint,

b) a Magyar Államtól szerződés alapján átvett pécsi 46601 és 36283/1 hrsz-ú sportcélú ingatlanok használatára vonatkozóan a szerződés V. 6. b. pontjában előírt beszámoló elfogadásáról, melyben az Önkormányzat igazolja, hogy „az óvodákról, az alapfokú nevelésről, oktatásról, valamint gyermek és ifjúsági tér biztosítása, sport támogatása, az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése” önkormányzati közfeladat ellátása érdekében használja ezen ingatlanokat,

c) köznevelési intézmények használatában lévő önkormányzati sportlétesítmények tanítási időn kívüli használatára vonatkozó, a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 76/A. §-a szerinti külön megállapodás megkötéséről,

d) a Pécsi Sport Nonprofit Zrt. használatában lévő sportcélú ingatlanok ingyenes használatára jogosult sportszervezetekről és az ingyenes használat maximálisan igénybe vehető mértékéről, a Pécsi Sport Nonprofit Zrt. sportszakmai javaslata alapján, minden év június 30-ig.”

Önkormányzati tulajdonrészrel rendelkező szervezetek

Jellemzően a nemzeti bajnokságok első vagy második vonalában szereplő pécsi csapatokban indokolt kisebb arányú városi tulajdonrész megszerzése. A profi csapatok fenntartásában az önkormányzat csak kisebb szerepet kíván vállalni, a működési költségek nagyobb részét a piacról kell biztosítani, de a városi sportcélok megvalósulása, a támogatási összegek ellenőrzése, a város nevét viselő profi csapatokat működtető gazdasági társaságok kontrollja miatt kisebbségi tulajdonrész felvállalása célszerű lehet.

Ezek a csapatok általában nagyobb számú közönség érdeklődésére tarthatnak számot és rendszeresen megjelennek az országos médiában, így a pécsi lakosok szórakoztatása és a városimázs szempontjából is jelentős a szerepük, valamint motivációt jelenthetnek a pécsi gyerekeknek a sportoláshoz. Támogatásuk tehát indokolt, de csak a város valós teherbírásának mértékéig, és nem automatikusan, hanem eredményeik, nézettségük figyelembe vételével. Figyelemmel kell lenni az Európai Unió ún. de minimis támogatás mértékére. (Az adott és az elmúlt 2 pénzügyi év vonatkozásában maximum 200.000 euró értékben jogosult ezt támogatást igénybe venni.) Tehát azok a sportszervezetek, amelyek városi támogatásban részesülnek és a 2013/166-os önkormányzati rendelet értelmében ingyen használhatják a városi sportlétesítményeket, átléphetik ezt a határt!

Kiemelt sportegyesületek

A kiemelt sportegyesületek Pécs város sportéletének meghatározó szereplői. Ennek eldöntésére konkrét szempontrendszer kerül kidolgozásra, amely az egyesület múltját, eredményeit, létszámát, gazdálkodási adatait, sportszakmai háttérét és egyéb paramétereit is figyelembe veszi.

A kiemelt sportegyesületekkel a városi sportvezetés szorosabb együttműködést tervez, véleményüket rendszeresen kikéri. A városi sportcélok érdekében a kiemelt egyesületek és az önkormányzat saját sportszervezeti közötti koordináció, a szakmai egymásra épülés, az infrastruktúra fejlesztés összehangolása megkülönböztetett fontossággal bír.

A kiemelt sportegyesületi cím jelenleg három egyesület esetében látszik indokoltnak.

Pécsi Egyetemi Atlétikai Club (PEAC)

A PEAC Magyarország első egyeteme, a Pécsi Tudományegyetem „Kiemelt vidéki sportegyesület” címmel rendelkező sport klubja, amely évi többszáz millió forint direkt állami támogatást jelenthet. A PEAC maga is komoly hagyományokkal bír, hiszen 1923-ban alapították. A klub saját adatai alapján jelenleg mintegy 1000 sportolót foglalkoztat, ebből igazolt utánpótlás korú versenyző 656 fő, jelenleg összesen 16 szakosztállyal rendelkezik: asztalitenisz, birkózás, fut-sal, íjászat, kézilabda (női), kézilabda (férfi), kosárlabda (női), kosárlabda férfi, küzdősport, labdarúgás, parasport, röplabda (női), röplabda (férfi), szabadidősport, vívás, vízilabda.

A 16 szakosztályból öt egyéni sportág (asztalitenisz, birkózás, íjászat, küzdősport, vívás), amelyből három tekinthető Pécs szempontjából is kiemelt jelentőséggel bíró versenysportszakosztálynak. Pető Zsolt kvótája mellett a PEAC asztalitenisz csapata az egyetlen regnáló magyar bajnok csapat. Birkózás és vívás sportágakban is jelentős hazai és nemzetközi eredményeket ért el a PEAC. Mindhárom sportágnak hamarosan XXI. századi létesítménye lehet a városban, hiszen a tervek között szerepel a PEAC vívó csarnokának kialakítása a Sport utcában (322 millió forint vívó szövetségi támogatással, összesen 60 millió forinttal tervezve), a Stadion utcában lévő sportcsarnok felújításával egy új birkózócsarnokot tudnak átvenni a sportolók (120 millió forint birkózó szövetségi támogatással), a Szepesy utcában pedig az új, többszetalos asztalitenisz terem már birtokba is vették. A küzdősport szakosztály (kick box és thai box) több világbajnokkal is büszkélkedhet.

A csapatsportok közül (futsal, kézilabda női és férfi, kosárlabda női és férfi, röplabda női és férfi, valamint a PEAC-Pécs profi női csapata, vízilabda) a PEAC-Pécs profi női kosárlabda csapat képvisel külön kategóriát. A futsal egyetemistákat foglalkoztatva játszik a Nemzeti Bajnokságban. A női kézilabdában a cél az NB1/B lehet, míg az egyetemistákra és a pécsi utánpótlásra épülő férfi kézilabda csapat NB1/B-s. Az infrastruktúra területén a tervek között szerepel egy kézilabdacsarnok létrehozása PEAC TAO forrásból a Stadion utcában (1 milliárd forinttal tervezve). A kézilabda pálya és a labdarúgó öltöző vonatkozásában elnyert források is Stadion utcára koncentrálódnak (800 millió forint).

A női és a férfi kosárlabda szakosztály is egyetemi szinten működik és nincs is velük más terve a klubnak. A labdarúgó szakosztály a PMFC-vel és a PVSZK-val együttműködik. Mind a női, mind a férfi röplabda amatőr, egyetemistákra épül és e lehetőségek mentén kíván mindig előre lépni. A vízilabda speciális tradíciókkal bír Magyarországon, hiszen – elsősorban az OSC

révén – kötődik az egyetemek orvostudományi karához. Nincs ez másképpen a Pécsi Tudományegyetemen sem, ráadásul a PEAC 1923-as születésekor az egyik alapító szakosztálya volt a klubnak.

Külön kategóriát képvisel a parasport szakosztály, amely városi szinten is kiemelt jelentőséggel bír.

A „Sportsziget” elnevezésű gigaberuházás megvalósítása a Szigeti városrészben, a PMFC stadion utcai sporttelepének helyén (12.200.000.000 forinttal tervezve), rendkívüli mértékben javíthatja a városi sportinfrastruktúra elérhetőségét.

A PEAC működésének szabályozásában meghatározó szerepe a Pécsi Tudományegyetem aktuális sportstratégiájának.

Pécsi Mecsek Football Club (PMFC)

A labdarúgás a világon és Magyarországon is a legnépszerűbb és a legtöbbek által űzött, valamint nézett sportág. Nem véletlenül mondják sokan, hogy létezik a sport és a futball. Ez természetesen félre is érthető, ugyanakkor, ha jól akarjuk érteni és szakmailag értelmezni, akkor kétségtelen, hogy egy város sportéletében a labdarúgást mindig külön tényezőként kell kezelni. Nincs ez másképpen Pécsen sem, ahol ráadásul nagyon komoly tradíciókkal bír a sportág.

A város vezető klubja a labdarúgásban nagyon hosszú ideje a PMFC. Igaz ez akkor is, ha volt olyan időszaka a város futballjának, amikor mind a PMSC, mind a PVSZ az NB1-ben szerepelt. Az egyesület történetét legrövidebben a klub honlapjának egy mondatával lehetne összefoglalni: a belügyi nagyegyesülettől, egy városi munkássportkörön keresztül, eljutott egy teljesen magánkézben lévő klubig. 1950-ben alakult meg a Pécsi Dózsa, 1973-ban annak jogutódja a PMSC (Pécsi Munkás Sport Club), majd az 1990-es években vette fel mai nevét, azóta használja a PMFC (Pécsi Mecsek Football Club) nevet. A Pécsi Dózsa eredetileg egy sok szakosztályos rendőrségi egyesület volt, amelyből az évek során egy kizárólag labdarúgással foglalkozó, gazdasági vállalkozás lett. A Dózsa lila-fehér színekombinációját felváltotta az a piros-fekete, amelyet a mai napig országshoz azonosítanak a pécsi futballal. A hagyományokhoz tartozó csúcspont az volt, amikor a PMSC második helyen végzett a labdarúgó NB I-ben és megnyerte a Magyar Népköztársasági Kupát, amelynek eredményeképpen indulhatott a nemzetközi kupában.

2015 nyarán a PMFC ismét a pécsi önkormányzat tulajdonába került, miután megvásárolta azt a korábbi tulajdonostól. A város a jelenleg NB2-es csapat működtetését piaci alapon képzeli

el, a Forprofit Labdarúgó Kft.-ben kisebbségi tulajdonosként azonban részt vállal. A klub finanszírozást a TAO mellett az MLSZ produktivitási rendszere biztosította, azonban az ebben érintett játékosok lassan kifutnak az érintett korosztályi előírásokból, így a PMFC utánuk már nem kap majd pénzt, de 2020-tól komoly magánbefektető lépett be a csapat működtetésébe.

A Pécsi Futball Akadémia 2011-ben indult. A PMFC ezen keresztül szeretné az utánpótlás-nevelést professzionális szintre emelni Pécsen, miközben a fiataloknál a sportot és az oktatás-nevelési célokat egyaránt szem előtt tartja. A klub rendelkezik egy folyamatosan fejlődő és bővülő életpályamoddellel is, amely az 5. osztálytól, a különböző erősségű középiskolákon át, a Pécsi Tudományegyetemen szerzett diplomáig kíséri végig a futballista gyerek életét úgy, hogy a kiemelkedő képességű gyerekek számára akár sportolói tehetségosztály is indulhat. Az id. Dárdai Pál nevét viselő akadémia létesítménye Kovácstelepen van, ahol komoly állami támogatással indult meg a fejlesztés: új pályák, kiszolgáló létesítmények készülnek, és a további építkezés forrását is kormányzati pénz biztosíthatja. A PMFC utánpótlása hagyományosan az ország élvonalába tartozik. Ma is számos pécsi és/vagy a PMFC-ben nevelkedett játékos futballozik az ország különböző klubjaiban az NB1-ben és az NB2-ben is. A klub utánpótlásában jelenleg mintegy 250 gyerek pallérozódik.

Hosszútávon a város önállóan nem képes eltartani egy profi labdarúgó klubot és annak utánpótlását akadémiai szinten, így feltétlenül szükséges volt egy valós tulajdonos belépése a rendszerbe úgy, hogy a pécsi gyerek érdekében a város is mindig tulajdonos marad, legalábbis jelenképesen. A Magyar Közlönyben 2019 decemberében megjelent kormányhatározat szerint a labdarúgásban 10 állami akadémia működik majd. Ezek között nem szerepel a pécsi utánpótlásbázis, így annak gazdasági háttere, beleértve az akadémia infrastrukturális fejlesztését is bizonytalannak látszik. Ez komoly kockázatot jelent a városban, nem csak, vagy nem elsősorban sportszakmailag, hanem azért, mert az akadémia növendékei pécsi és környékbeli gyerekek. Ezért az akadémia tekintetében is elengedhetetlen egy valós tulajdonos belépése a rendszerbe, aki az MLSZ- és a TAO-források kiegészítésével képes gazdaságilag is működtetni az utánpótlás-nevelés rendszerét a városban.

Hasonlóképpen rendezetlen kérdés a klubbal kapcsolatban a stadion. Városi megállapodás alapján a Stadion utcai létesítményt, illetve az annak helyt adó ingatlant a PTE kezébe adta. Erre a területre tervezik az ún. „Sportsziget projektet”, amely az egyetemi sport mellett a városi szabadidősport és fogyatékkal élők sportjának központja lehet. Így azonban a PMFC versenyeztetése infrastrukturális területen nem megoldott középtávon. A jelenlegi városi stadion sem alkalmas még az NB2-es mérkőzések megrendezésére sem. Jelenleg zajlik az előkészítése egy új, korszerű stadion építésének, amely a FIFA és az UEFA előírásainak is megfelelő, 8.000 fő

befogadására lesz alkalmas. Ennek helyszíne közgyűlési határozat alapján Pécssett, a Bolgár kertben lesz.

A labdarúgásban fontos, hogy a város meghatározó NB1-es hagyományokkal bíró klubja a PMFC (PMSC), a PVSZK és a PEAC egymásra épülő, egymást segítő rendszerben működjön, elsősorban annak érdekében, hogy minden futballozni vágyó pécsi gyerek tudásának, tehetségének megfelelő helyen sportolhasson! Ezen a téren példamutató az a néhány éve készült, az érintett sportegyesületek vezetői által összeállított és aláírt anyag, amely rendezni kívánja a labdarúgó klubok egymáshoz való viszonyát Pécssett.

Összességében megállapítható, hogy a város sportéletében mindig is meghatározó volt a PMFC szerepe, és osztálytól függetlenül napjainkban is az. A hagyományokhoz méltó jövőképhez azonban elengedhetetlen egy valós tulajdonos megjelenése a város mellett, és az infrastrukturális háttér biztonságos rendbetétele hosszútávra, mind a felnőtt futballban, mind az utánpótlásban.

Pécsi Vasutas Sportkör (PVSZK)

A PVSZK 1910 óta a város egyik vezető sportszervezete a taglétszám és az eredményesség tekintetében is. A klubot mintegy 500 vasutas sportoló hozta létre azért, hogy legyen a nekik önálló sportegyesületük. A klub saját adatai szerint az igazolt versenyzők száma 2019-ben 1300 és 1500 között mozgott. A klubnak eddig 11 olimpikonja volt és női kosárlabda csapata Euróliga döntőben is szerepelt.

Jelenleg az alábbi szakosztályokkal rendelkezik: atlétika, judo, kosárlabda felnőtt férfi, kosárlabda női és férfi utánpótlás, férfi kosárlabda B3X3, labdarúgás (felnőtt és utánpótlás), ökölvívás, petanque, sí, sportlövészet, szabadidősport, tájékoztató futás, vízilabda.

Atlétikában sok tehetséges gyerekkel foglalkozik a PVSZK és mezei futásban, valamint hosszútávfutásban komoly eredményeket érnek el a versenyzőik. Judóban nyolc különböző szintű és/vagy korosztályú csoportban dolgoznak a klubban. Az ökölvívásban komoly potenciállal bír a PVSZK, amely válogatotthoz edzőt és versenyzőket is tud delegálni. A sí szakosztály közvetlenül a második világháború után alakult és saját sípályával is rendelkezik a Misina-tetőn. A tájékoztató futással foglalkozó szakosztály a természetjárásból alakult ki és vált az ország egyik legeredményesebb szakosztályává. Magyarországnak világbajnoka is volt e sportágban.

A csapatsportágak közül a kosárlabdában, a sokszoros bajnok pécsi női kosárlabda csapat megszűnése, illetve kettéválása óta a PMFC labdarúgó csapata mellett a PVSK profi férfi csapata tölti be a város legnépszerűbb csapatának szerepét, rendszeresen megtölti a Városi Sportcsarnokot. A sportágban külön szakágként akadémiai szinten működik a női és a férfi utánpótlás. A labdarúgó szakosztály a PMFC-vel és a PEAC-cal együttműködik. A PVSK a felnőtt csapata mellett az utánpótlásban összesen hat korosztályos csapatot működtet a Bozsik Program alközpontjaként. A női szakágban utánpótlás csapata van a klubnak. Vízilabdában a PVSK profi felnőtt első osztályú csapatot működtet. A szabadidősport területén a klub elsősorban az öregfiúk és a veterán labdarúgók sportolási lehetőségét teremti meg.

A PVSK létesítmény-fejlesztési koncepciójához Magyarország kormánya direkt támogatást nyújt (4,6 milliárd forinttal tervezve). A vissza nem térítendő állami támogatásból másfél-két év alatt modern sportközpont épül fel a PVSK Verseny utcai telephelyén. Az újonnan létrejövő épületegyüttes beépített alapterülete meghaladja majd a 4500 m²-t, amely így több szakosztálynak is XXI. századi infrastrukturális feltételeket biztosít. Mindez azt jelenti, hogy a centenáriumi létesítményfejlesztés a PVSK valamennyi szakosztályának edzés- és versenyfeltételein ugrásszerűen javít, és olyan léptékű beruházást jelent, amely nemcsak a PVSK jövőjét helyezi biztos alapokra, de városképi jelentőséggel is bír.

Támogatott sportszervezetek

Pécs városának a Népjóléti és Sportbizottság döntésén keresztül lehetősége van évente – az éves költségvetés helyzetétől függően változó mértékben – támogatni a sportszervezeteket. A támogatott sportszervezetek kiválasztására egy pontrendszert kell kidolgozni, amely alapelveit a finanszírozás című alfejezetben tárgyalja az anyag, a konkrét tervezet kidolgozására pedig a projektlistában tesz javaslatot.

A támogatott sportszervezetek munkájának elismerése, hogy az önkormányzat pénzügyi segítséget nyújt működésükhöz, egyben nyitottságot mutat észrevételeik, javaslataik befogadására. Cserében a pontos elszámoláson túl átlátható, jogilag tiszta működést, magas szintű szakmai minőséget és együttműködést vár el.

Az összes pécsi sportszervezet

Az önkormányzat partnerséget kínál az összes pécsi sportszervezetnek. Az anyagi lehetőségek korlátozottsága miatt nem mindenkinek, illetve nem minden évben tud pénzügyi támogatást nyújtani, de minden szereplő véleményére kíváncsi, mindenki irányában nyitott az együttműködésre, aki a pécsi polgárok sportolási lehetőségeinek javításán kíván dolgozni.

Együttműködő szervezetek

Az önkormányzat a sportcélú feladatait több szervezettel együttműködve látja el. Az önkormányzat saját sportirányítási rendszerén és az általa támogatott sportszervezeteken túl több más szereplő is komoly szerepet játszik a városi sportélet működtetésében.

Országos szinten ide sorolhatóak a sportági szövetségek, a Magyar Olimpiai Bizottság, a Sportiskolák Országos Szövetsége és még sok további szervezet.

Az ún. közoktatási típusú sportiskola a 2007. évi XXI. Nemzeti Sportstratégia által kialakított modell, amelynek lényege, hogy a sportoló gyerekek a köznevelés rendszerében, tehát az iskolában tartoznak a sportiskolába. Pécsen ez a modell a Cserepka János Baptista Általános Iskola, Középiskola és Sportiskola keretein belül működik.

A Magyar Diáksport Szövetség baranyai szervezete a diáksport megyei szintű szervezését végzi, programjaik közvetlen szereplői a pécsi diákok, sportolók. A KLIK Pécsi Tankerületi Központja működteti az iskolák nagy részét, ahol a pécsi gyerekek tanulnak, és az iskolai tornatermek, tanuszodák hasznosítására is van ráhatásuk. A Pécsi Tudományegyetem sportlétesítményekkel (több csarnok, uszoda, atlétika pálya stb.) rendelkezik, meghatározó a régióban a sportszakemberek képzésében, és a PEAC-on keresztül jelentős nagyságrendben járul hozzá a városi sport finanszírozásához is. Számos további szervezet – iskolák, alapítványok, gazdasági szereplők stb. – járul hozzá a helyi sportértékek megteremtéséhez, fenntartásához.

Sport infrastruktúra

A jelenleg meglévő sportlétesítmények

A Pécsi Sport Nonprofit Zrt. tulajdonában, illetve városi tulajdonban, de a Zrt. kezelésében álló sportlétesítmények *(Az önkormányzat saját sportszervezetei/Sportlétesítmények üzemeltetése* alfejezetben részletesen bemutattuk az alábbi sportlétesítményeket):

- Abay Nemes Oszkár Sportuszoda (Hullámfürdő)
- Árpád Fejedelem Általános Iskola és Gimnázium sportpálya
- id. Dárdai Pál Utánpótlás Labdarúgó Akadémia
- Kinizsi Pálya
- Lauber Dezső Városi Sportcsarnok
- Pécsi Extrém Kerékpáros-park
- PSN Kollégium
- Műfüves labdarúgó pályák (5 db)
- Tenispályák
- Tornacsarnok
- Várkői Ferenc Diák- és Szabadidősport-központ
- Városi Lótér
- Városi Műjégpálya

Arra teszünk javaslatot, hogy a városi fenntartásban és a PSN Zrt. üzemeltetésben működő sportlétesítmények használatával kapcsolatban, a jól működő gyakorlatokkal szinkronban, az igénybevételnél háromféle árkategóriát állapítsanak meg. Az önkormányzat által kiemelten kezelt sportklubok számára ún. rezszi óradíjat kelljen fizetni, a város más, pécsi gyerekeket foglalkoztató egyesületei számára kedvezményes áron biztosítsa a létesítmények használatát, míg a többi igénybevevő piaci árat fizessen.

Az önkormányzati sportlétesítményeken túl természetesen a városban létezik még jó néhány magántulajdonban lévő, egyetemi, illetve egyesületi fenntartású, sportot szolgáló infrastruktúra. Ezek közül a magántulajdonú létesítmények kérdésével nem, vagy csak érintőlegesen foglalkozunk, ugyanakkor az egyesületek által használt és/vagy tulajdonolt sportfelületeket az egyesületi részeknél (PVSK, PEAC), illetve az egyes sportágakat (pl. kosárlabda, labdarúgás) tárgyaló fejezetnél elemezzük, és a felsőoktatás és sport viszonyrendszerét taglaló oldalakon is megjelenik a téma.

Fontos, hogy a meglévő önkormányzati kezelésű létesítmények igénybevételi lehetőségeit is össze kell hangolni a nem önkormányzati létesítményekkel (pl.: PVSK, PTE-PEAC, Rátgéber Akadémia, köznevelési intézmények), hogy a teljes városi sportinfrastruktúra valóban szolgálja Pécs sportját és elsősorban a pécsi gyerekeket.

Az újonnan létrehozandó sportlétesítmények

A helyi sportinfrastruktúra a közelmúltban két komoly, a XXI. századi követelményeknek is megfelelő kosárlabda beruházással bővült: elkészült a PVSK munkacsarnoka és üzembe helyezték a Rátgéber Nemzeti Kosárlabda Akadémia Alapítvány létesítményeit is. Érdemes lehet átgondolni, hogy ezek mennyiben tudják tehermentesíteni a város tulajdonában és kezelésében álló sportinfrastruktúra egy részét, illetve az iskola tornatermeket. A Magyar Torna Szövetség segítségével Pécssett újra létrejött egy, a versenyszerű tornára is alkalmas terem, azonban a minőségi versenytornára alkalmas tornaszerek még hiányoznak.

Létesítmény területen komoly problémát jelent a labdarúgás infrastruktúrája, amely a kosárlabdával ellentétben a sportstratégia készítésének idején semmilyen tekintetben nem felel meg sem a XXI. század, sem a Magyar Labdarúgó Szövetség elvárásainak, így javasolt a fejlesztési elképzeléseket összehangolni! Ennek egyik megoldási lehetősége az, hogy a PMFC addig játszik a Stadion utcában, amíg nem készül el a PVSK tervezett stadionja, amely így minimum elvárásként meg kell, hogy feleljen a Magyar Labdarúgó Szövetség infrastruktúra szabályzatában az NB2-re előírt felszereltséggel. Eközben természetesen meg kell épülnie a városban a városi stadionnak is, amely hosszútávon lehet otthona a PMFC csapatának. A városi stadionépítésével kapcsolatban bevett gyakorlat már Magyarországon (pl.: Vasas, MTK), hogy a stadion építetője, tulajdonosa és így majdani fenntartója is a profi labdarúgó klub és – jó esetben egy személyben – az utánpótlás akadémia tulajdonosa. A város feladata ebben a konstrukcióban a helyszín biztosítása, az építkezés támogatása és jelképes tulajdoni hányaddal részvétel a klub és az akadémia életében. Ez tehát egy működő és javasolt megoldási lehetőség Pécs városában a labdarúgás infrastruktúra problémáinak megoldására. Akár ebben a rendszerben, akár más megoldásban is fontos, hogy a labdarúgás pécsi létesítmény-fejlesztési munkálatait szakmai tartalmában és időrendjében is összehangolja az önkormányzat, hogy a pécsi futball és elsősorban a pécsi gyerekek érdeke ne sérüljön!

Pécs városa abban a sokszor hangoztatott kiváló helyzetben van, hogy a városban működik az ország elsőként alapított egyeteme, a Pécsi Tudományegyetem. Az egyetem, részben karöltve saját sportegyesületével a PEAC-cal három kisebb és egy nagy beruházást tervez a sport területén. Lényegében elkészült a PEAC asztalitenisz terme, ami ennek a hazai és nemzetközi szinten is sikeres szakosztálynak az igényeit szolgálhatja ki. Tervben van egy birkózó csarnok és egy kézilabda csarnok megépítése is, amely a város szempontjából abban a tekintetben biztosan fontosak, hogy bizonyos mértékben csökkenthetik a Lauber Dezső Sportcsarnok terhelését. Gigaberuházás lehet az ún. Sportsziget, a Stadion utcában a jelenlegi városi futballstadion helyén. E beruházással kapcsolatban fontos jelezni, hogy a végső szakmai tartalom kialakításában fontos szempont volt a szabadidősport és a fogyatékkal élők sportjának szolgálata, legalább annyira, mint a PTE mintegy 21 000 hallgatójának és a PEAC érdekeinek szem előtt tartása. Ugyanakkor érdemes meggondolni, hogy a beruházás időben egyeztetve legyen a PVSZK futball stadionjának és a városi futball stadionnak a megépítésével!

A városi szabadidős sport infrastruktúra felmérése, korszerűsítése, kiszolgáló létesítményekkel (öltöző, zuhany, WC) való ellátása és az igények felmérése után újak létrehozása sem maradhat el. Az első lépcső lehet a jégpálya fedetté tétele lehet, amelyre időközben már az engedélyes tervek is elkészültek.

Sportfinanszírozás

A modern, haladó európai finanszírozási modellek azt mutatják, hogy a teljes sportfinanszírozás a következő forrásokból áll: állami, önkormányzati, szponzori, egyéni, szülői.

2010 óta a Magyar Állam hatalmas összegeket áldoz a sportra, elsősorban a labdajátékokra (látványsportágak néven), továbbá az olimpiai sportágak egy részére, és kiemelten a nagy sportlétesítmény beruházásokra.

A város mindig jelentős forrásokat biztosított a sport különböző területeire direkt és indirekt (például: létesítményhasználat) formában. Az értékalapú finanszírozási rendszer kialakításakor a szakmai alapon indokolt status quo-k védelme mellett ügyelni kell arra, hogy a mindenkori pénzelosztás nyertesei a komoly és tisztességes munkát végző sportszervezetek legyenek!

Az európai, de egyre inkább a hazai gyakorlat is azt mutatja, hogy a direkt és indirekt módon sportra költött összeg egy Pécshez hasonló méretű városban a költségvetés 2-4 %-át teszi ki. A sportstratégia készítése során folytatott egyeztetéseken természetesen ez a téma szinte mindig

felmerült és nagyjából konszenzusos véleménynek mondható, hogy Pécs jelenlegi helyzetében a költségvetés minimum 1-2%-ának sportra fordítása volna kívánatos, azzal a kitételrel, hogy az a város pénzügyi helyzetének javulásával folyamatosan emelkedjen.

Sportági szűrő

Pécs sportstratégiájában nem lehet kikerülni azt a kérdést, amely a magyar sportban sem tisztázott: mely sportágnak mi a valós helye, szerepe, értéke? A sportági szűrő célja, hogy a városban dolgozó sportszervezetek által működtetett műhelyekről minden sportágban kiderüljön, hogy helyi szinten mi a valós helyük, szerepük, értékük. Fontos, hogy kialakítsunk egy olyan sportági portfóliót, amelyben a stratégia középpontjában álló pécsi gyerek megtalálja a neki kellő és illő sportágot úgy, hogy a város teherbíró képességének megfelelő mennyiségű és minőségű sportág működjön, miközben az finanszírozható is legyen!

Pécs sportstratégiája azt a sportszakmai elvet vallja, mely szerint a sportban két alapvető dolgot tekintünk meghatározó értéknek: az eredményességet (a nemzetközi modern sportmanagement szerint a felnőtt és a felnőttet követő legfelső utánpótlás korosztályban), és a „tömegvonzást” (elsősorban az utánpótlás korosztályokban). A két paraméter alapján a sportszervezetek az alább ábrán látható módon csoportosíthatóak. A két tengely: a „tömegvonzás” és az eredmény.

Tömegeket vonz, de nem eredményes.	Eredményes és tömegeket vonz.
Nem vonz tömegeket és nem eredményes.	Eredményes, de nem vonz tömegeket.

Nem elegendő a jelenlegi állapotból kiindulni, a vizsgálatnak ki kell terjednie a jövőre is, tehát, hogy mely sportágban milyen potenciál van.

Finanszírozási alapelvek

Eredményesség. Pécs sportstratégiája, a modern haladó nemzetközi gyakorlatot alapul véve, azt a sportszakmai javaslatot teszi, hogy a város döntéshozói a pénzelosztáskor alacsonyabb korosztályokban ne csak a számszerű eredményeket, helyezéseket, hanem a csapatok bajnoki osztályát, a korosztályos ranglistákat és a korosztályos válogatott versenyzők számát is vegyék figyelembe.

A létszám. A létszám pontos megállapításánál súlyozni kell a szerint, hogy a sportoló együttműködő iskola diákjaként üzi az adott sportágat, tagdíjfizető (vagy ez alól felmentett) egyesületi tag, az adott sportág országos nyilvántartásában regisztrált sportoló, vagy a versenyrendszerben résztvevő aktív versenyző. A valós létszám megállapításához nem elegendő az egyesületek önbevallása, az önkormányzat részéről ez nagy odafigyelést igényel!

Népszerűség. Egy-egy sportág népszerűsége igencsak nehezen megfogható, ugyanakkor a nézőszám, nézettség mérhető.

Helyi adottságok. Érdemes megvizsgálni egy-egy sportág esetében, hogy annak lehetőségei milyenek Pécsen? Például saját infrastruktúrát használ-e az adott sportág, vagy önkormányzatit, esetleg magán kézből lévőt? A földrajzi adottságok (pl. közlekedés) okoznak-e plusz nehézséget, költséget az adott sportágnak? Foglalkoztat-e az adott sportág hátrányos helyzetű gyereket, felnőttet, vagy fogyatékos embert? Van-e például bűnmegelőzési szerepe az adott sportágnak, szakosztálynak?

Hagyomány, identitás (Pécs logójának / címerének kötelező használata). A hagyomány az egyik olyan elem a sportban, amelyre építkezni lehet, sőt kell is! Pécs ezen a téren számos sportágban dicsekedhet komoly tradíciókkal. A pécsi, baranyai identitás egyértelműen a városhoz, a megyéhez, a régióhoz való kötődést jelenti. Szerepel-e például az egyesület nevében valamilyen formában Pécs neve, vagy Baranya Megye neve, esetleg más tradicionális, a városhoz, vagy a megyéhez kötődő kifejezés? Előnyt jelenthet a jövőben, ha a város logója, vagy címere megjelenik a sportolók felszerelésén a versenyeken, a mérközéseken.

Szakmaiság. Ennek megítélésére szükséges a versenyzők, az edzők és a sportvezetők, vagyis az egyesület humán erőforrásának felmérése. A versenyzők múltja, eredményei, az edzők végzettsége, eddigi pályafutása, válogatottaknál betöltött szerepe, a sportvezetők végzettsége, pályafutása, sportági szövetségekben, szakmai testületekben betöltött szerepe egyaránt meghatározó a szakmai kompetencia megítélésében.

Az adott sportegyesület fejlesztési programja, annak összhangja az országos sportági szövetség sportágfejlesztési terveivel, a MOB projektjeivel és a város elképzeléseivel szintén megfontolandó tényezők.

Gazdálkodás. A tiszta, átlátható, jogszerű működés, a racionális gazdálkodás a városi sporttámogatás alapfeltétele kell legyen. Ennek megítélésére a támogatásra igényt tartó sportszervezetektől elvárható a megfelelő szintű és formájú tájékoztatás, a nyitottság, az együttműködési hajlandóság. A saját bevételtermelő képesség és az egyéb finanszírozások formája és mértéke kétoldalúan befolyásolhatja a városi segítség mértékét. Figyelembe kell venni az egyes sportágak specialitásait, a sportolók társadalmi összetételét, az állami forrásokhoz való hozzájutás lehetőségeit! A helyi társadalom számára hasznos tevékenységet folytató, de csekély bevételi lehetőséggel bíró egyesületeket, valamint a saját bevételek megszerzéséért komoly erőfeszítéseket tevő klubokat egyaránt előnyben kell részesíteni a jobb piaci lehetőségekkel bíró, illetve a csak városi támogatásra támaszkodó egyesületekkel szemben!

Pécsi humán erőforrás aránya. A támogatott sportegyesületek humán erőforrásának értékelésekor a „pécsiség” előnye, tehát azokon a területeken, azokban a feladatkörökben, pozíciókban, ahol van megfelelő emberi és szakmai kvalitásokkal rendelkező pécsi szakember, ott a kiválasztásnál ő élvezzen előnyt!

Fejlesztési lehetőségek. Figyelembe kell venni, hogy mely sportágakban van meg a személyi és tárgyi feltétel, a szervezeti háttér, valamint a finanszírozási lehetőség ahhoz, hogy a kinevelt élversenyzők Pécsen maradván a város sportolójaként érhessék el felnőttkori sikereiket. A sportág országos és nemzetközi népszerűsége, médiaértéke is mérlegelendő. Ezzel a város sok éves pénzügyi befektetésének egyik megtérülési mutatóját vizsgáljuk, a sportági potenciált a városi imázsépítésben játszott szerepe tekintetében.

A sportban – elsősorban a pénzelosztással kapcsolatban – egyre inkább törekszünk az objektivitásra, tehát arra, hogy a pénzt úgy lehessen elosztani, hogy minél több pontos adatra támaszkodhasson az, aki dönt! A sportágak összehasonlítása, akár egy-egy olimpiai aranyérem esetében is nehéz, ezért a sportstratégia úgy fogalmazza meg a pénzelosztás elveit, hogy az alapvetően támaszkodjon a valós adatokra, de adjon lehetőséget a döntéshozóknak egy-egy sportág, klub, szakosztály, műhely specialitásainak értékelésére.

A sport területei Pécssett

Pécs sportstratégiája igyekszik feldolgozni a sport minden területét, amely megjelenik a városban. A sport a köznevelés rendszerében, a Köznevelési Törvényben is megfogalmazottan több szinten és formában van jelen. Alapvetően az emberek gondolkodásában a testnevelés óra az alap, amely a tanórai keretet jelenti, mint a mindennapos testnevelés része. Létezik a tanórai kereteken kívül megjelenő diáksport, ez lehet szakköri formában, vagy diáksportkör, diáksport egyesület is.

Pécs sportstratégiája hangsúlyozottan arra törekszik, hogy a sportot, mint eszközt mutassa be a város fejlődésének, fejlesztésének részeként!

Kommunikációs szinten a világban a sport legfontosabb és legnépszerűbb területei a szabadidősport, illetve a különböző sportágakban, mozgásformákban megjelenő tömegsport rendezvények. Fontos egyértelműsíteni egy sportstratégiában, hogy a szabadidősport és a tömegsport nem szinonim fogalmak! Ezek a sportstratégiában is önálló fejezetként jelennek meg. Pécs életében is egyre jelentősebb szerepe van a szabadidős sporttevékenységeknek. A lehetőségek száma ugyan egyre nő, de az igények szintjét messze nem éri el.

Természetesen Pécs életében kiemelt szerepe van a versenysportnak, valamint az élsportnak is. A versenysport és az élsport mindig vitás terület a központi finanszírozás szempontjából. A politika gyakran hangsúlyozza, hogy az önkormányzatnak nincs, nem lehet direkt feladata a versenysportban, az élsportban. A sportstratégia, Pécs sportéletének szereplőivel összhangban azon a szakmai véleményen van, hogy a városnak van feladata a versenysport és az élsport támogatásában is. A versenysportot és az élsportot eszközként értelmezve számos területen lehet segítségére a városnak akár a városmarketing területén, akár az egészséges város koncepciójában, akár az egyetemen kialakított viszonyban, akár a tudástranszfer területén.

Pécs sportstratégiája a sport megjelenési területeit feldolgozó fejezetében tárgyalja e területeket:

- iskolai testnevelés és diáksport (a mindennapos testnevelés, a DSE-k, az MDSZ),
- szabadidő- és tömegsport,
- versenysport és élsport,
- a felsőoktatás sportja.

Az iskolai testnevelés és a diáksport

Pécs sportstratégiája külön fejezetként kezeli a köznevelés rendszerében tanuló gyerekek testi nevelésének, sportolásának kérdését.

Az iskolai testnevelés a köznevelés rendszerében tanórai keretekben zajlik. A törvény szerint a testnevelés órát kizárólag erre képesítéssel rendelkező testnevelő tanár, illetve az első hat évfolyamban tanítói végzettséggel rendelkező pedagógus tarthat. Ennek ésszerűségét és szakmaiságát a testnevelő társadalom az első perctől vitatja, ugyanakkor a törvény továbbra is ezt írja elő, illetve teszi lehetővé. A sporttársadalom mindig keresi annak lehetőségét, hogy a sportegyesületekben dolgozó edzők milyen módon vehetnének részt, játszhatnának szerepet az iskolai testnevelés oktatásában. A városi sportegyesületek javaslata, hogy a főállású edzők, a testnevelő tanár jelenlétében tartsanak foglalkozásokat, a NAT által támogatott sportágakban. A köznevelési törvény jelenleg érvényes változata hatalmas előrelépésként kötelezően előírja a mindennapos testnevelést, illetve azt, hogy a köznevelés rendszerébe járó gyerekek számára mindennap kötelező legyen a mozgás. Ez a hatalmas előnyei mellett jelentős problémát jelent mindenhol, így Pécsen is a nem megfelelő mennyiségű és minőségű iskolai sportinfrastruktúra (tornatermek, sportudvarok, vízfelület stb.) miatt, hiszen azt tovább terheli, illetve a sportinfrastruktúra mennyiségi és minőségi hiányait még inkább érezhetővé teszi. A feltételrendszer hiánya nem csak a létesítményterületen igaz, hanem a testnevelő (a törvényből fakadóan a tanító) képzés sem alakult át a megnövekedett és megváltozott igények kiszolgálására. A mindennapos testnevelés ugyanakkor új lehetőséget teremthet a sportegyesületek és az iskolák együttműködésében annak érdekében, hogy a heti öt testnevelés óra valódi tartalommal teljen meg, azok minél szélesebb sportági portfóliót mutassanak be a gyerekeknek, akik így könnyebben tudnak sportágot választani, akár versenysport, akár „csak” szabadidő sportos céllal.

A diáksport kérdése több más, már érintett témához hasonlóan, hagyományosan rendkívül érzékeny. Egyes vélemények szerint a diáksport évtizedek óta nem más, mint a különben is versenyszerűen sportoló gyerekek számára egy újabb versenyzési lehetőség, vagy kötelezettség, csak nem egyesületi, hanem iskolai színekben. Számos sportágban, amelyek versenyszerű üzéséhez az iskolai keretek szűkek (pl.: squash, úszás, ritmikus gimnasztika), ugyanazok az edzők állnak a gyerekek mellett iskolától függetlenül, csak éppen az eredményhirdetésnél nem az egyesület neve, hanem az iskola neve hangzik el. Pécsen sem hasonlítható össze a diáksport jelenlegi versenyrendszere a rendszerváltás előtti időszakhoz, amikor még valóban az iskolai sportcsapatok csaptak össze heti rendszerességgel. Ma ezek helyett a sportágak nagy részében

egyszeri alkalom egy-egy diákolimpiai verseny. A Magyar Diáksport Szövetség anyagi lehetőségei az elmúlt kilenc évben többszörösére nőttek. Ennek köszönhetően lehetőség nyílt Pécsen is egy komoly városi versenyrendszer újraélesztésére néhány sportágban, természetesen csak abban az esetben, ha ehhez teljes együttműködés biztosítható az adott sportágban működő műhelyek, az önkormányzat, az iskolák fenntartója, vezetése és testnevelői között. Javasolt egy-egy mintaprojekt beindítása! Pécs sportstratégiája, tekintettel a város sport hagyományaira, a kosárlabdát javasolja.

Pécs sportstratégiája a terület szereplőivel, szakembereivel történt egyeztetéseken elhangzott javaslat alapján a magyar Diáksport Szövetség által készített T.E.S.I. 2020 címet viselő anyagot is kiindulási pontnak tekinti. Az anyag filozófiailag a következő négy pontot emeli ki:

1. A minőségi testnevelés oktatási keretrendszerének kidolgozása és a minőségi testnevelés megvalósítását támogató fejlesztési útvonalterv meghatározása Magyarországon és az Európai Unióban;

2. A minőségi testnevelés-oktatás feltételeinek kialakítása a köznevelés rendszerében;

3. A minőségi testnevelés-oktatás feltételeinek kialakítása a közneveléshez kapcsolódó szolgáltatások területén;

4. A minőségi testnevelés-oktatás feltételeinek kialakítása a képzések, képesítések területén.

A sportstratégia ezek szellemében, az érintettekkel való egyeztetések tanulságaként, a stratégia műfaján részben túlterjeszkedő módon szinte projektbontásban tárgyalja az iskolai testnevelés és sport területén jelentkező tennivalók listáját.

Testnevelés órát tartók

Általános probléma a köznevelés rendszerében a tanárok pályaelhagyása. Nincs ez másképpen a testnevelő tanárok között, és Pécsen sem. A stratégia tervezés során elengedhetetlen, hogy az adott terület szereplőit ismerjük, így szükségesnek látszik egy kimutatás készítése arról, hogy a város területén fekvő, a köznevelés rendszerébe tartozó intézményekben (általános iskolák, középiskolák, köznevelési intézmények) függetlenül azok fenntartójától, kik azok, akik a testnevelés órát tartják. Ezt az igényt alátámasztja az a törvényi előírás is, amely lehetővé teszi, hogy az általános iskola első hat évfolyamában testnevelés órát nem csak testnevelő tanári diplomával rendelkező pedagógus, hanem tanítói végzettséggel bíró pedagógus is tarthat.

A testnevelés órát tartó kollégákról minimálisan az alábbi információkat kell tudni: Hány éves? Milyen végzettséggel rendelkezik? Milyen, papíron is igazolható sportági preferenciákkal rendelkezik? Esetleg dolgozott, dolgozik-e a sportban az iskolán kívül? Ha igen, hol, milyen sportágban, milyen szinten? Mióta van a pályán?

Egy ilyen lista elkészítése alapvetően határozhatja meg a köznevelés rendszerének és a város sportrendszerének együttműködését, bizonyos kulcspontokon történő összekapcsolását. Ilyenek lehetnek például a testnevelőtanár-képzés tartalmának alakítása a valós igényekhez; a sportoló gyerekek sportpályafutásának iskolai támogatása; és még számos az iskolai testneveléssel és a diáksport kérdéskörében az alábbiakban tárgyalt téma.

A testnevelő tanárképzés tartalma és a valós igények

Pécs abban a kivételezett helyzetben van, hogy egyszerre rendkívül kiterjedt a köznevelési rendszere, hagyományosan fejlett, sokakat megmozgató és eredményes a sportélete és rendelkezik egy országosan, sőt világszerte ismert és elismert felsőoktatási intézménnyel, Magyarországon első egyetemével, a Pécsi Tudományegyetemmel, ahol többféle sportszakember-képzés folyik, közte testnevelő tanárképzés is. Így a város iskoláinak elvileg lehetősége van a PTE-n végzett friss diplomás testnevelő tanárok alkalmazására. Amennyiben sikerül kialakítani egy valós együttműködést a megrendelői oldal (iskolák) és az egyetem között, akkor ezzel nagyban segíthető a testnevelő tanárképzés tartalmi megújítása a valós igényeknek megfelelően és a pécsi gyerekek iskolai nevelésének és képzésének modernizálása azáltal, hogy a Pécsi Tudományegyetemről a legmodernebb tudással rendelkező, a valós igényekre és kihívásokra valóban felkészített fiatal pedagógusok jönnek ki. Ennek segítségével Pécsen elérhető egy pozitív elmozdulás abból az állapotból, amelyet maguk a testnevelők fogalmazznak meg rendszeresen, hogy a mindennapos testnevelés mennyiségi változást hozott ugyan, de minőségit egyelőre nem. Ennek megvalósulása, megvalósítása feltételezi a két fél (PTE – sportért felelős vezető, valamint a sportiskolák és/vagy testnevelő tanárok szervezete) folyamatos egyeztetését és szakmai alapú hosszútávú megállapodását.

A testnevelő tanárok a sport kulcsszereplői közé tartoznak. Az iskolákban minden gyereket elérnek, a mindennapos testnevelésen keresztül módjuk van az egészségközpontú mozgásképzésre, valamint a mozgás, a sport megszerettetésére. A Magyar Diáksport Szövetség komoly erőfeszítéseket tesz a modern, élményközpontú, az egészséget megcélzó testnevelési szemlélet elterjesztése érdekében. Ez olyan konkrét programokban nyilvánul meg, mint az akkreditált

továbbképzések, kiadványok, a jó gyakorlatok terjesztése. A sportági edzők iskolai szintű bekapcsolódása, majd a gyerekek egyesületi sportolása már a következő lépés, amit a felkészült, motivált, a teljes gyereknépeség egészségéért dolgozó testnevelők nagyban segíthetnek.

Az iskolai sportfelületek

A városban tanító testnevelő tanárok felmérésén túl szükség van arra is, hogy pontosan ismerjük a városban meglévő sportfelületek méretét, minőségét, állapotát, sportági használhatóságát is.

Egy ilyen felmérés a tapasztalatok alapján minimálisan a következő adatoknak kell, hogy tartalmazza: az építés időpontja, az utolsó felújítás időpontja, a sportfelület mérete, a jelenleg felfestett sportágak, a pályák borítása, a rendelkezésre álló sporteszközök (kapu, háló stb.).

Egy ilyen kataszter segítségével megtudható, hogy a Pécssett üzött és támogatott sportágak számára milyen mennyiségű és minőségű sportinfrastruktúra áll rendelkezésre. Az adatok ismeretében pedig újratevezhetővé válik a város sportági portfóliója, legalábbis ami az iskolai sportlétesítmények szempontjait illeti. Fontos a jövő tekintetében, hogy az újonnan tervezett és megvalósítandó sportlétesítmények rendszerbe illesztése is könnyebbé válhat.

Az iskolai sportfelületek kiadásának rendszere

Az iskolai sportfelület kiadásáról a köznevelési intézményekben a fenntartó rendelkezhet. Ugyanakkor egy korábbi önkormányzati rendelet alapján a PSN Zrt. sportiskolája bizonyos iskolai termék bérlése tekintetében prioritást élvez, és csak önköltséget térít.

Ha létezik majd egy teljes nyilvántartás a városi iskolák sportfelületének mennyiségéről, minőségéről és sportági felhasználási lehetőségéről, akkor ez a folyamat biztosan tovább fejleszhető, hogy az iskolai infrastruktúrát első sorban a pécsi gyerekek használhassák és csak utánuk a piaci alapon termet bérlők. Logikusnak látszik ebbe bevonni azokat a további, részben újonnan épült és a városban található sportfelületeket is, amelyeken elsősorban gyerekek végeznek sporttevékenységet, mert ezek – az eredeti tervekkel szinkronban – bizony mértékben tehermentesíthetők az iskolai sportlétesítményeket.

A kiemelt pécsi sportegyesületek és a velük együttműködő sportiskolák

Pécs sportstratégiája több helyen is foglalkozik a város azon kivételes adottságával és az ebből fakadó lehetőségével, hogy földrajzilag egyazon településen megtalálhatóak kiemelkedő eredményességgel és hagyománnyal bíró sportegyesületek, a sportban is erős felsőoktatási intézmény, ún. egyesületi típusú sportiskola és a 2007-es XXI. Nemzeti Sportstratégia révén létrehozott közoktatási típusú sportiskola, sőt egy újonnan létrehozott intézmény, az ún. Nemzeti Sport Akadémia.

A közoktatási típusú sportiskola (Cserepka János Általános Iskola, Középiskola és Sportiskola) lényege, hogy a sportoló gyerekek a köznevelés rendszerében, tehát az iskolában tartoznak a sportiskolába. Szakmailag az indokolt, hogy az utánpótlás-nevelésben meghatározó egyesületi típusú sportiskola, a Pécsi Sport Nonprofit Zrt., és a közoktatási típusú sportiskola szorosan együttműködjön. Ésszerűnek és szakmailag indokoltnak látszik mindkét intézmény támogatása és további fejlesztése elsősorban annak érdekében, hogy a pécsi gyerek tehetségének megfelelő sportágban és iskolában tudjon helytállni. Az élsport felől nézve pedig minél több olyan neves sportolója legyen újra a városnak, akire a pécsiek és az ország is büszke lehet. Azon iskolák, amelyek rendelkeznek sportosztállyal, szintén komoly szerepet vállalhatnak ebben a projektben.

A 2020/2021 tanévtől Pécs városában fenntartói jogokat képviselő Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar Szociális és Egészségügyi Szakgimnázium és Szakközépiskolájának keretében várhatóan két sportprofilú (sportedző–sportszervező, fitness–wellness instruktorként) szakgimnáziumi osztály kezd meg működését, ami biztosíthatja a régióknak a középfokú szakember utánpótlását.

Sportoló gyerekek kezelése a köznevelés rendszerében

Ahogy azt Pécs Megyei Jogú Város sportstratégiája az előző pontban is megfogalmazta, a modern nemzetközi sportmanagement ma már sportágtól függetlenül azt mondja, hogy egy sikeres sportoló úgy építhető föl, ha az ő főszereplésével, köré épül föl egy egyéni projekt. Ennek természetesen szerves része a tanulás is. A sportban élőknek, a sporthoz értőknek az is egyértelmű, hogy a kérdés ma már nem lehet az, hogy a gyerek „Sportol, vagy tanul?”, hanem csakis a „Sportol és tanul” filozófiája vihet előre, lehet sikeres. Az is tény, hogy vannak olyan sportágak (Pécsett például a torna, a ritmikus gimnasztika, az úszás), ahol az iskolai tanulmányok és az

edzés, versenyzés már alsó tagozatban is nehezen összeegyeztethető. Más sportágakban (pl. a labdajátékokban) ez az időszak később kezdődik, de egy élsportolónál gyakran megjelenik. A megoldás természetesen nem az, ha az tanulmányi követelmények szintjét lejjebb viszi az iskola és a szülő, hanem az, ha a sportterhelést és az iskola terhelést időben összeegyeztetik a felek. Azaz az adott gyerek, fiatal versenyző versenynaptárához igazítják az iskolai beosztását. A szaknyelvben ezt nevezzük edzés elvű sportiskolai modellnek.

A szabadidő- és a tömegsport

Pécs sportstratégiája igyekszik a szabadidő- és a tömegsport területén is az ebben dolgozók, résztvevők véleményét is tükröző jövőképet festeni annak érdekében, hogy az abban foglaltakat a pécsi emberek, szakemberek, sportfelhasználók valóban a sajátjuknak érezhessék.

A szabadidő- és a tömegsport kérdésénél talán minden más területnél is fontosabb a fogalmak pontos tisztázása! A sportban használt definíciók alapján „szabadidősportnak azt az aktív tevékenységet tekintjük, amely során az egyen a szabadidejében rendszeresen sportol, mozog, végez testmozgást”. Rendszeresség alatt a sporttudomány, az európai szakirodalom legalább heti kétszer negyvenöt, vagy háromszor harminc percet említ.

A tömegsport definíció szerinti meghatározása, amikor „egy alkalommal, egy időben sok ember mozdul meg egy adott rendezvény keretében”. Magyarország ezen a területen számos komoly eseménnyel büszkélkedhet! A komoly tömegeket valóban megmozgató tömegsport rendezvények közül elsőként szinte mindenkinek a Balaton átúszás jut eszébe, de egyre több a szervezett futóverseny, maraton, félmaraton (pl.: Pécs–Harkány futóverseny), a triatlon verseny, vagy még újabban a Spartan Race. A tömegsport rendezvényeken való részvétel feltételezi az arra való felkészülést, tehát a rendszeres sportolást, testmozgást, azaz a szabadidősport jellegű sport tevékenységet. A két fogalom tehát nem ugyanaz, nem szinonimája egymásnak, de szakmailag mégis összefüggésben állnak.

A magyarországi adatok, amelyek a sportolási hajlandóságot, a rendszeres aktív tevékenységet mérik 2007-esek és a Nemzeti Sportstratégiához kapcsolódnak. Ezek alapján a lakosságnak csak mintegy 9% sportol, mozog rendszeresen és a köznevelés rendszerében tanuló gyerekek háromnegyede kizárólag a testnevelés órán mozdul meg. Ezek az adatok, a nálunk szerencsésebb történelmi sorsú országokban lényegesen magasabbak. Skandináviában például a la-

kosság több, mint 70%-a mozog rendszeresen. Igaz, náluk minden olyan tevékenységet beszámolnak, amely során az emberek megmozdulnak, így például kismamák esetében akár a gyerekkocsi tolását is, ahogy a kutyasétáltatást, vagy a munkába, iskolába járást is. Magyarországon ezek a számok 2007 óta sem változtak jelentősen, bár kétségtelen, hogy a kormányzati törekvések és a médiakampányok már középtávon segíthetik a folyamat pozitív irányú változását. Pécs sportstratégiája a szabadidő- és a tömegsport területén is azt vallja, hogy az államnak és egy önkormányzatnak is komoly feladata van. Természetesen e feladatok területe jól körülhatárolható és megfogalmazható:

- a sportinfrastruktúra fejlesztése, megteremtése;
- a meglévő sportinfrastruktúra fenntartása, elérhetővé tétele;
- a szakemberképzés rendszerének fejlesztése;
- a tudáshoz való hozzáférés lehetőségének megteremtése, kiterjesztése;
- olyan társadalmi és gazdasági környezet megteremtése, amelyben az embereknek jut ideje és pénze arra, hogy a rendelkezésre álló lehetőségeket igénybe vegyék.

A szabadidősporttal és a tömegsporttal kapcsolatban négy kérdésre szoktunk választ keresni:

- Hol tud sportolni a pécsi gyermek és felnőtt?
- Kivel tud sportolni a pécsi gyerek és felnőtt?
- Mit tud sportolni a pécsi gyerek és felnőtt?
- Miből tud sportolni a pécsi gyerek és felnőtt?

A Pécsen működő szabadidős sportegyesületek több száz embernek biztosítanak sportolási lehetőséget, számos sporteseményt szerveznek. A legismertebbek: Fittbike SE, Mecsek-Maraton Team, FutaPécs SE és 2020. decemberében a PSN Zrt. is létrehozta a szabadidősport szakosztályát. Ezekre az egyesületekre nem csak a szabadidős sporttevékenység biztosításában, hanem rendezvények szervezésében és lebonyolításában is támaszkodhat a város.

Hol tud sportolni a pécsi gyermek és felnőtt?

A sportinfrastruktúra felmérése és megtervezése során kétféle szempontot veszünk figyelembe. Egyik szempontként a meglévő, sport célokat szolgáló létesítmények karbantartása, felújítása, nyitottá tétele, tehát azok olyan állapotba hozása és állapotban tartása, hogy megfelelő szinten és megfelelő időben rendelkezésre állhassanak a pécsi gyerekek és felnőttek számára. Másik szempontként fontos a meglévő sportinfrastruktúra bővítése, új sport célokat szolgáló létesít-

mények létrehozása. Természetesen ezek között lehetnek olyan új sportfelületek, amelyek ki-
zárólag, vagy elsősorban a szabadidős sporttevékenységet szolgálják és olyanok is, amelyek
részben a versenysportot és akár az élsportot is.

Pécs meglévő sportinfrastruktúrájában is számos olyan létesítmény van, amelyet használnak
a szabadidős sporttevékenységet folytatók: iskolai tornatermek, stadion, szabadtéri kialakított,
vagy szokásjog alapján használt felületek.

A sportlétesítmények karbantartásával, fenntartásával, finanszírozásával a Pécsi Sport Non-
profit Zrt. foglalkozik. Javasolt az önkormányzat tulajdonában és/vagy fenntartásában lévő,
sport célokat szolgáló infrastruktúra portfóliójának egy kézben tartása a jövőben is. Míg a ma-
gántulajdonban lévő sportlétesítményekről érdemes egy felmérést végezni és azok tevékenység-
ét a lakossági, a sportszakmai, valamint természetesen a tulajdonosi igények figyelembevételével
összehangolni.

Kivel tud sportolni a pécsi gyerek és felnőtt?

Van-e elegendő számú és megfelelő felkészültséggel, tapasztalattal bíró szakember Pécsen?
Azt javasoljuk, hogy készüljön felmérés az iskolai testnevelők további, akár sportág-specifikus
végzettségéről éppen úgy, mint a sportegyesületekben dolgozó edzők meglévő dokumentuma-
inak szintjéről, valamint az ő továbbképzési lehetőségekről, tehát az új tudás rendszerbe történő
bevitelének esélyéről. Ezzel a versenysport utánpótlásbázisának fejlesztését ugyanúgy szolgál-
juk, mint a szabadidős sporttevékenységek lehetőségeinek bővítését.

Más szempontból vizsgálva a „kivel kérdést”, arra kereshetjük a választ, hogyha a sportot
eszköznek tekintjük, akkor a szabadidősport hogyan szolgálhatja a helyi kis közösségek fej-
lesztését, erősödését? A sportstratégia több helyen is kiemeli a XXI. században a sport közös-
ségformáló hatását és a sport révén a valahova való tartozás élményének erősítését. A rendsze-
res mozgás sok esetben lényegesen könnyebb, ha azt az egyén nem egyedül végzi, hanem egy
már meglévő közösség tagjai segítik ebben, vagy többen kezdenek hozzá és segítik egymást,
 esetleg az új közösségek a sportolás révén alakulnak ki. Ezek megszervezésében is lehet önkor-
mányzati feladat, legalábbis az első lépések megtételekor: rendszeres közösségi futások, az ön-
kormányzati tulajdonú létesítményekben központi szervezésű, kipróbálással egybekötött bemu-
tatók (zenés mozgások, önvédelmi sportok stb.). Ezekre is találunk kiváló mintákat az ország-
ban (a sportállamtitkárság korábbi társkapus rendezvénysorozata, vagy Nyíregyházán, Pakson
és a főváros XV. kerületében).

Mit tud sportolni a pécsi gyerek és felnőtt?

Fontosnak tartjuk, hogy a versenysport és az élsport városi portfóliójának szakmai alapú kialakítása mellett, a szabadidősport és a tömegsport területén is a helyi hagyományoknak, a korábban említett infrastrukturális lehetőségeknek, a rendelkezésre álló szakembereknek, valamint természetesen az egyre változó és fejlődő igényeknek megfelelően alakítsa ki a város, hogy a pécsi gyerek, a pécsi felnőtt mit választhat szabadidejében mozgásos tevékenységként.

Pécs földrajzi adottságai és fekvése miatt kiváló lehetőségeket kínál a szabadidősportra, az ún. közösségi sportolási tevékenységekre. Ezek között számos olyan létezik, amely Pécsen és közvetlen környezetében minimális anyagi ráfordítással üzhető, hiszen nem szükséges hozzá semmilyen épített létesítmény: séta, futás, kocogás, természetjárás, kirándulás és hasonló a természetben üzhető, speciális eszközt sem igénylő tevékenységek. Nem elhanyagolható szempont azonban a helyszín alkalmassága, alkalmassá, főként biztonságossá tétele (pl.: közvilágítás, mobil illemhely). Hasonlóképpen lehet a siker záloga az, hogy sikerül-e megtalálni azt a „szent őrült”-et, aki a motorja az adott szabadidős sporttevékenységnek, szervezi, mozgatja a közös cél, élmény köré szerveződött közösséget.

Léteznek olyan tevékenységek is, amelyeknek minimális eszközigenye van, de még mindig nincs igazán speciális létesítmény feltétele. Ilyen például a nordic walking, a görkorcsolya, a tájékozódási futás stb. Ismét ki kell emelni, hogy a helyszín biztonságossá tétele elengedhetetlen (pl.: közvilágítás, mobil illemhely, esetleg öltöző, eszközlaktár, akár gyermek felügyelet biztosítása). Ebben az esetben elsősorban a balesetveszély minimalizálására és a sportolásban résztvevő személyek biztonság- és komfortérzetére gondolunk, de szóba kerülhet az egyszerűen és gyorsan elérhető elsősegély-nyújtási lehetőség is.

Egyre népszerűbbek azok az épített szabadtéri sportlétesítményeket igénylő szabadidős sporttevékenységek is, amelyek közösségformáló szerepe bizonyítottan nagyon erős. Ezek, az egyszerű szabadtéri beruházások azért szükségesek, hogy a helyi közösségek találhassanak közös elfoglaltságot. Régen a lakótelepeken ezt a szerepet az ún. dühöngők töltötték be, azaz a szabadtéri, akkor betonos, rácsokkal határolt kisméretű futballpályák. Ma, a XXI. században ezt a teret egyre inkább a szabadtéri közösségi kondiparkok, futókörök és hasonlóak jelentik. Pécsen a közelmúltban készült el 5 db műfüves labdarúgópálya, amelyeket – a Pécsi Sport Nonprofit Zrt. kezelésében – részben szabadon, részben bérleti díj fejében használhatnak a polgárok.

Léteznek olyan rekreációs tevékenységek is, amelyekhez már szükség van épített sportlétesítményekre. Ezek között ismerünk olyanokat, amelyek számára a meglévő iskola, vagy más

közösségi célú sportlétesítmények (elsősorban tornatermek) elegendőek. Ilyenek a harcművészetek, küzdősportok, de a labdajátékok közül elsősorban a kosárlabda és a röplabda is, hiszen ezek akár versenysport célú, akár szabadidősport célú üzéséhez a gyerekeknek nem kell elhagyniuk az iskola épületét, ugyanott mozoghatnak, ahol idejük nagy részét töltik.

Nyilvánvalóan összetettebb feladat azon sportágak, mozgásformák megszerettetése, vagy akár elérhetőségük biztosítása, amelyek üzése speciális sportlétesítményt igényel. Pécs Megyei Jogú Város sportstratégiája több helyen tesz javaslatot arra, hogy a magánkézben lévő sportlétesítmények felmérése történjen meg. A szabadidősport szempontjából az sem lehetetlen, hogy az esetleges szabad időszavokban iskolai testnevelés keretében gyerekek, vagy akár a „szépkorúak” használják a magántulajdonú sportlétesítményeket, speciális áron. Lengyelországban, Csehországban sem ismeretlen, hogy a munkaerőpiacról kiesők számára az önkormányzat biztosít sportolási lehetőséget annak érdekében, hogy az egyén versenyképes maradjon, és így mielőbb legyen esélye munkát találni! A munkanélkülinek bizonyítania kell, hogy valóban felhasználta a lehetőséget, az önkormányzat ebben az esetben részben, vagy egészben kifizeti helyette a bérlet árát. Mintaprojektként ez kipróbálható lehet majd a PTE beruházásaként épülő ún. Sportsziget keretei közt.

Miből tud sportolni a pécsi gyerek és felnőtt?

Annak megteremtése, hogy az emberek zsebében elegendő pénz legyen a szabadidős sporttevékenységre, nem sportszakmai kérdés. Melyek az önkormányzat lehetőségei e téren?

- az önkormányzati tulajdonú létesítmények ingyenes, vagy kedvezményes megnyitása;
- kedvezményes szerződések létrehozása bizonyos csoportos számára a Pécssett található magántulajdonú sportlétesítményekkel;
- kedvezményes lehetőségek biztosítása bizonyos csoportok számára a Pécssett működő sportruházatot, sporteszközt árusító cégekkel, boltokkal;
- sportos képzések, továbbképzések kedvezményes igénybevételének biztosítása Pécssett, bizonyos csoportok számára.

A fogyatékkal élők sportja

Magyarországon 1929-től létezik kezdeményezés, hogy fogyatékkal élő emberek sportoljanak. Ekkor írtak ki először sportversenyt mozgáskorlátozottaknak. Intézményes formában 1970-ben jelent meg a parasport hazánkban, amikor a Mozgásjavító Általános Iskola és Diákotthon tanárai és diákjai megalakították, a kétszeres olimpiai bajnok Halassy Olivérről elnevezett sportegyesületet, amely sportolni vágyó mozgáskorlátozott embereket tömörített. Az első igazi nagy versenyt, a Szpartakiádot 1971-ben rendezték meg Gödöllőn. Fogyatékkal élő magyar sportolók a 70-es években vehettek részt először világversenyeken, a Solna Játékokon, Svédországban és a Világjátékokon, Franciaországban. 1989-ben alakult meg az IPC (Nemzetközi Paralimpiai Bizottság), és ugyanebben az évben Magyarországon az MMS (Magyar Mozgáskorlátozottak Sportszövetsége), majd 1997-ben az MPB (Magyar Paralimpiai Bizottság).

Pécs már a rendszerváltás előtt is részt vett a hazai parasportban, hiszen 1986-ban világbajnokságot rendezett a mozgáskorlátozott sportolók számára ülőröplabdában. Később már a paralimpiákon is kiemelkedő eredményeket értek el pécsi sportolók, hiszen három paralimpiai bajnok úszót (Pásztor Dóra, Sors Tamás és Konkoly Zsófia), valamint paralimpiai résztvevőket (pl.: Kovács Ervin, Iván Bence) adott a város, és természetesen a velük foglalkozó szakemberek is meghatározó egyéniségei lettek a hazai paralimpiai mozgalomnak.

A fogyatékkal élők sportja bizonyos sportágakban együttműködik az épek sportjával, sőt léteznek olyan sportágak is, amelyekben a felkészülés is folyhat közösen. Ilyen – a már említett úszáson kívül – Pécsen a judo és a kempo. Ugyanakkor léteznek kifejezetten a fogyatékkal élők számára kifejlesztett sportok is. Itt érdemes megjegyezni, hogy a parasportban elsősorban a fogyatékkal érintett érzékszerv alapján csoportosulnak a versenyzők, és egy-egy sporton belül van még kategorizálás a fogyatékoság szintje alapján.

Pécsen jelenleg a Fogyatékkal Élők Baranya Megyei Sportszövetsége (FOBMSZ) koordinálja. A FOBMSZ egy ernyőszervezet, mely 8 sportegyesület, 5 szegregáltan működő oktatási intézmény és 24 általános iskolai speciális tagozat, valamint két alapítványi iskola, és az Értelmi Fogyatékosok Ifjúsági Napközi Otthona, illetve a Világ Világossága Alapítványi iskola, valamint a Lions középsúlyos fiatalokat foglalkoztató alapítvány érdekeit képviseli.

A fogyatékkal élők sportjának három fő irány van: a fogyatékkal élő diákok sportja, a versenyorientált elitsport, valamint a szabadidősport jellegű, de nemzetközi eseményeket is rendező egyéb sérülés-specifikus mozgalmak.

Fogyatékkal élő diákok sportja

Az Ifjúsági és Sportminisztérium támogatásával a 2000/2001. tanévben került először meghirdetésre - a diákolimpiai versenyrendszer keretében – a tanulásban akadályozott tanulók megyei és országos versenyre atlétika és labdarúgás sportágban.

A FOBMSZ tevékenységi körében prioritást élvez a különböző életkorú fogyatékkal élő személyek számára a képességeiknek megfelelő versenyrendszerek kialakítása és működtetése, vagyis az iskoláskorúak számára versenyek és szabadidősport programok szervezése és bonyolítása.

A fogyatékkal élők diáksportjában megszólított területek:

1. Tanulásban akadályozottak, továbbiakban: TANAK (enyhe értelmi fogyatékosok) sportversenyei.
2. Értelmileg akadályozottak, továbbiakban: ÉRTAK valamint halmozottan sérült fiatalok sportversenyei (14 év alatt és 14 év feletti korosztályi bontásban).
3. Súlyos értelmi- és halmozottan sérültek sportversenyei: mozgásélmény program helyi adottságok szerinti alkalmazása, bocsá, turisztikai programok
4. Siketek és nagyothallók sportja, Szervátültetett és dializált sportolók, parasportolók, Vakok és gyengénlátók.

Fogyatékkal élők versenysportja

Az élsport területén első helyen a PSN Zrt. paraúszóit kell megemlíteni, akik paralimpián és más nagy nemzetközi versenyeken érnek el dobogós helyezéseket.

A csapatsportokban a PTE Sportiroda koordinálja a fogyatékkal élők versenysportját, akik nagyrészt a PEAC parasport szakosztályában igazolt versenyzők. Csörgőlabdában országosan is kiemelkedő eredményeket érnek el a pécsi sportolók, de a sportiroda szervezésében a város helyt adott már nagy nemzetközi bocsá versenynek is.

Fogyatékkal élők szabadidősportja

A FOBMSZ a megyei felnőtt fogyatékkal élők számára elsősorban szabadidősport rendezvényeket „kínál”. A FOBMSZ a megyei versenyeken kívül országos és nemzetközi események rendezésében is részt vállal.

A feltételek biztosításához szükséges anyagi eszközök: rendelkezésre álló források jelentős része az országos szövetségektől, pályázati úton a MOB-tól, Pécs Megyei Jogú Város önkormányzatától származik. Jelentős szerepet vállal a diák- és parasportban a PSN Zrt., versenysportban a PTE Sportiroda és a PEAC.

Célok meghatározása a fogyatékkal élők diáksportjában:

- minél több fogyatékkal élő gyermek sportoljon (a tömegbázis megteremtése);
- az integráció elősegítése a diáksport eszközeivel;
- a fogyatékkal élő gyermekek versenyeken és szabadidős sportrendezvényeken való részvételének segítése;/útiköltség térítés sportruházat eszközigény/utánpótlás-nevelés az integráció megvalósulásával, egyesületi háttérének megteremtésével;
- gazdaságosan és hatékonyan működtethető szervezeti rendszer kiépítése, ifjúsági turizmus, táboroztatási programok kidolgozása integrált, vagy szegregált módon.

Célok meghatározása a fogyatékkal élők versenysportjában:

- a fogyatékkal élők számára a versenyzés, versenyezettetés biztosítása;
- a tehetség-kiválasztás előremozdítása: a tehetséges sportolók országos és nemzetközi megmérettetésen való részvételének segítése;
- az iskolai sport és a felnőtt sport koordinációja, elsősorban a gyermekek sportegyesületekbe történő irányítása, így a sportolás folyamatosságának biztosítása.

A helyzetelemzésből és célmeghatározásból adódó rövid távú feladatok:

- szorgalmazni kell az iskolai sportkörön belül a tanulók számára integrált szakosztályok létrehozását;
- a tanulásban akadályozott tanulók helyi versenyének segítése;
- szorgalmazni kell a fogyatékkal élők sportolásához szükséges feltételek megteremtését;
- a társadalom számára ismertté kell tenni a fogyatékos sportot úgy, hogy az közvetlenül haszon az érintettek család tagjain keresztül az őket körülvevők felé pl. honlap megteremtése és más média segítség, az anyagi forrás biztosítása, valamint megfelelő infrastruktúra.

A Pécsi Tudományegyetem megbízásából tervezett – a PMFC Stadion utcai sporttelepének helyén – ún. Sportsziget projektben szerepelnek olyan elemek, amelyek megvalósulása esetén Pécs regionális központja lehet a magyar paralimpiai mozgalomnak, amivel a város Magyarország sporttérképének egy újabb lapján jelenhet majd meg kiemelten.

A versenysport és az élsport

Versenysportnak alapvetően a sportolás azon formáját tekintjük, amikor a sportoló részt vesz a szervezett versenyrendszerben, és napi rendszerességgel készül is a versenyekre, mérkőzésekre. Az élsport pedig a versenysporton belül egy minőségi kategória, megkülönböztetés. Az élsportolók azok, akik a maguk sportágában kiemelkedő, akár világszínvonalú teljesítményt nyújtanak.

A versenysport és az élsport is komoly szerepet játszhat a város életében, ha e kettőt eszköznek tekintjük a helyi társadalom szempontjából.

Itt beszélni kell – ahogy ezt a sportstratégia meg is teszi – a sport speciális nevelő hatásáról, az egészségmegőrző funkciójáról, a XXI. század egyik fő problémájáról, a valahova való tartozás élményéről és az élsporttal kapcsolatban a nemzeti, vagy helyi büszkeségről is.

Mindezekkel együtt, vagy ezek ellenére fontos, hogy egy település, így Pécs is pontosan tudja, hogy mely sportágaknak mi a valós helye, szerepe, feladata a település életében. Ezért mindenképpen szükséges egy sportági szűrőrendszer, amely valós választ ad arra kérdésre, hogy mely sportág miért fontos a város életében.

Hasonlóképpen lényeges kérdés, hogy milyen szerepe van egy önkormányzatnak a versenysport és az élsport finanszírozásában? Ha van szerepe, akkor hogyan tudható, akár mérhető, hogy az önkormányzati pénz hogyan hasznosul? Azt érdemes figyelembe venni, hogy a felnőtt élsportba fektetett pénz közvetett módon az utánpótlás érdekét szolgálja.

A válaszok megtalálása érdekében javasolt egy pontos sportági szűrőrendszer, valamint egy minőségbiztosítási rendszer kidolgozása és bevezetése.

A versenysport és az élsport támogatása önkormányzati feladat-e?

A sporttal foglalkozó szakemberek között állandó vita, hogy a versenysportot és az élsportot támogathatja-e az állam, vagy az önkormányzat? Az Európai Unió szabályai tiltják a versenysport jelentős részét adó ún. profi sport direkt állami, és/vagy önkormányzati támogatását. Magyarország, mint az Európai Unió tagja, elvi szinten, ugyanezen szabályrendszer mentén működik. A politika (párthovatartozástól függetlenül) általában azt a népszerűnek gondolt álláspontot képviseli, hogy az államnak, vagy egy önkormányzatnak nem kell, nem szabad támogatnia a versenysportot, kizárólag a szabadidősport területén van támogatói feladata. Ez az álláspont akkor volna elfogadható, ha a versenysportot, az élsportot kizárólag, mint célt tekintjük. Ugyanakkor a sportstratégia (a 2007-es Nemzeti Sportstratégia és Pécs új sportstratégiája is) azt a sportszakmai álláspontot képviseli, hogy a sportot, mint eszközt jelenítsük meg a helyi társadalom életében, így Pécs mindennapjaiban is. Ennek megfelelően Pécs sportstratégiája azt a sportszakmai álláspontot képviseli, hogy az önkormányzatnak nem csak feladata, hanem jól felfogott érdeke is, hogy támogatója legyen a helyi versenysportnak, a helyi élsportnak, vagy akár egy-egy élsportolónak is.

A sportstratégiával kapcsolatos valamennyi találkozáson egyértelmű volt, hogy Pécs sportjának szereplői szerint az önkormányzatnak szerepet kell vállalnia a helyi versenysport és az élsport támogatásában, különösen tekintettel a gyerekekre, tehát az utánpótlás korú sportolókra, valamint a város pozitív megítélésében segíteni képes korábbi és jelenlegi sportoló hősökre, akár egy-egy élsportolóra is.

Kit támogasson az önkormányzat a verseny- és élsportban?

Amennyiben elfogadható a fenti sportszakmai alapvetés, mely szerint az önkormányzat támogatja a sportot, támogatja a versenysportot és az élsportot is, akkor a következő kérdéseket kell föltennünk. A sport mely szereplőit támogatta az önkormányzat a közelmúltban és milyen alapon, illetve mely szereplőit támogassa a jövőben és milyen alapon? Különbséget kell-e tenni például aszerint, hogy egy sportoló gyerek Pécsen lakik, vagy „csak” Pécsre jár iskolába, de nem pécsi?

Az európai és a magyarországi tapasztalatok azt mutatják, hogy nincs egyetlen, általánosan jó megoldás! Vélhetően minden városnak a saját hagyományai, szokásai, lehetőségei szerint kell a döntést meghoznia! A sportstratégia készítésekor figyelembe lehet venni, hogy többféle

jó megoldás létezhet! Dönthet úgy a város önkormányzata, hogy különbséget tesz gyerek és gyerek között aszerint, hogy a gyerek hova jár iskolába és aszerint, hogy hol lakik. A finanszírozásnál lehet például olyan megoldás, hogy minden gyerek egy egységet ér, de az a gyerek, aki Pécsen is jár iskolába, plusz egyet, aki a Pécsen is lakik még plusz egyet, így egy sportoló gyerek értéke a finanszírozásnál lehet egy, kettő, vagy három egység. Létezhet olyan megoldás is, hogy az önkormányzat hozzájárulást kér attól a településtől, ahonnan a gyerek bejár Pécsre sportolni, és nem hogy nem ad hozzá támogatást az adott egyesületnek, hanem a kvázi fejkvótát a sportoló gyerek anyatelepülésétől kéri el. Ennek a filozófia alapja az, hogy Pécs csak azt a gyereket támogatja, akinek a szülei pécsi választópolgárok. Elképzelhető egy olyan megoldás is, mely szerint minden gyerek egyenértékű, függetlenül attól, hogy hol lakik, hova jár iskolába, ha Pécs színeiben sportol, akkor Pécs jó hírét terjeszti az országban, vagy akár a határokon túl is, így Pécsnek szerez dicsőséget.

A példa, a minta, a helyi hősök fontossága

Korábbiakban már érintettük a sport számos funkcióját. Jelen fejezetben a sport példaképepítő értékéről kell beszélnünk, arról, hogy a sport képes valós példaképeket teremteni. Felépítésük nem könnyű munka, mely sajnálatos módon a magyar sportnak nem is erőssége. A magyar sport eredményei ugyan tradicionálisan kiemelkedőek, ám egy példakép felépítéséhez nem elegendő a jó eredmény, vagy a jó minta. Szükség van a sportoló egyéniségére, környezetére, a médiára, akár a politikára is. Jó néhány olyan sportolót ismerünk, aki közismert és népszerű lett, pedig eredményei nem kiemelkedőek, és tudunk olyan fantasztikus sikereket halmozó sportolóról is, aki mégsem vált igazán közismertté, népszerűvé. Pécsen sajnos az a jellemző, hogy azok a sportolók, akik felépíthetőek lennének a pécsi gyerekek számára helyi hősként, azok az elmúlt években rendre elhagyták a várost és más magyarországi nagyvárosok, nagy egyesületek színeiben lettek bajnokok, váltak népszerűvé (például: Jakabos Zsuzsanna). Fontos feladata Pécs önkormányzatának, hogy a város és a környék még meglévő sportoló értékeit megtartsa, erősítse, a régieket méltóképpen elismerje, a fiatal tehetségeket pedig felépítse.

Az ún. local hero (helyi hős) talán még nagyobb hatással tud lenni a vele egy településen élőkre, mint a nemzeti hősök. Pécs is rendelkezik régi híres sportolókkal, éppen úgy, mint jelenleg nemzetközi szinten eredményes versenyzőkkel, edzőkkel. Nem szabad azonban elhanyagolni azokat sem, akik „csak” a helyi kis közösségben válhatnak példaképpé, követendő mintává. Az ő szerepük a kis, helyi közösségek építése. Mindannyiukkal fontos a kapcsolattartás,

hogy Pécs vezetői is állandó információval bírjanak arról, hogy az aktív sportolók éppen hol tartanak pályafutásukban, az idősebbek hogy vannak, a pécsi emberek pedig érzékeljék a helyi hősök állandó jelenlétét, példamutatását!

A pécsi sportszakemberek közt gyakran szóba került, hogy Pécs sportjából, közéletéből hiányoznak a jelen hősei. Több alkalommal, több körben is megfogalmazódott az a lehetőség, hogy a város önkormányzata létrehozhat egy olyan korábbi pécsi sportoló hősökből álló csoportot, amely méltóképpen jeleníti meg Pécsset, mint sportsikerekben gazdag várost.

Mi az érték: a létszám vagy az eredményesség?

A sportban jó néhány olyan szakmai kérdés van, amely vitát generál, amelyben nincs egyértelmű válasz a kérdésekre. Ilyen az is, hogy mi az érték, mi az értékesebb a sportban: a létszámnövelés, vagy az eredményesség, esetleg mindkettő? Akadnak érvek és ellenérvek akkor is, amikor az a kérdés vetődik föl, hogy egy-egy sportegyesület, vagy szakosztály mikor végez értékes munkát? Akkor, ha az a cél, hogy minél több gyerek legyen, mindenkit felvesz és foglalkoztat, aki sportolni akar és az eredmény nem lényeges; vagy akkor, ha csak az eredmény számít és kevés gyerekekkel, sportolóval dolgozik, akiknél az egyetlen mérő, hogy hogyan teljesítenek a versenyeken, mérkőzéseken?

A sportban szakmai alapon az a válasz adható a feltett kérdésre, hogy egy-egy sportágban egészen más az a korosztály, amelynél már valóban fontos az eredmény, ahogy egészen más az életkor is, amikor az adott sportágakat érdemes elkezdenie a gyerekek. Egyértelmű azonban a nemzetközi gyakorlatban, ahol valóban eredményes élsportot tudnak csinálni, hogy az eredményt, mint célt, kizárólag a felnőtteknél és a felnőtt alatti utolsó korcsoportban lehet és szabad megjelölni! A kisebb korcsoportokban mindenhol a nevelés, a képzés kell, hogy a középpontban álljon!

Pécs speciális, számos párhuzamosságot mutató sportági portfóliója miatt, a fenti kérdés fokozott jelentőséggel bír. Azt kell elérni, hogy a stratégia középpontjába állított pécsi gyerek, ha sportolni akar, akkor – akár egyazon sportágban – is legyen meg a választási lehetősége, hogy milyen szinten kívánja üzni a sportágat: szabadidősport jelleggel, vagy élsport céllal sportol. Meg kell tehát határozni pontosan, hogy mely műhelynek mi a valós célja! Azokban az esetekben, ahol az elmúlt évek során egyértelműen párhuzamosságok alakultak ki, ezeket meg kell

szüntetni, vagy a városon belüli rivalizálás helyett egy-egy sportágban egymásra épülő rendszerrel kell kialakítani úgy, hogy a sportszakmai alapú átjárást a pécsi gyerek számára lehetővé kell tenni!

Ebben az esetben, de csak ebben az esetben férhet meg egy sportágban több egyesület, vagy szakosztály. Ha az egyik kimondottan eredménycentrikus és minél magasabb osztályban, minél jobb eredményekért küzd, az ehhez szükséges létszámmal; a másik pedig sok gyerekekkel dolgozik, mindenkit befogad, aki az adott sportágban akar mozogni. A verseny, az eredmény ebben az esetben csak eszköz a gyerekek nevelésében és képzésében. A tehetséges, mégis az élsport irányába mozdulni akaró gyereket pedig feladja az eredményközpontú műhelynek.

A sportstratégia tehát kimondhatja, hogy érték az eredmény és érték tömegesítés is! Ezek jól megférhetnek egymás mellett, kiegészíthetik, erősíthetik is egymást, abban az esetben, ha Pécs sportjának szereplői meg tudnak egyezni abban, hogy kinek, mi a valós és rögzített célja annak érdekében, hogy a különböző folyamatok, műhelyek egymást erősítsék és a pécsi gyerek valós céljait szolgálják!

A pontos és végleges megoldás kialakítása természetesen egy hosszú folyamat, amelynél szintén deklaráltnak az első számú cél, hogy a pécsi gyerekek jó legyenek! Pécs sportági portfóliójának kialakítása egy ún. sportági szűrő használatával lehetséges, amely meghatározza, hogy Pécsnek mely sportágnak mi a valós helye, szerepe. A végleges megoldás azt kell, szolgálja, hogy a gyerekek számára legyenek valódi választási lehetőségek, ugyanakkor annyi lehetőség legyen, hogy az egyesületek, szakosztályok is eredményes munkát tudjanak végezni az általuk megfogalmazott célok elérése érdekében. Ez több sportág esetében vezethet a párhuzamosságok ésszerű, sportszakmai és gazdasági alapú megszüntetéséhez és feltételezi a szereplők meg egyezését is!

Versenysportban az önkormányzati támogatás odaítélésénél felnőtt korosztályban és a felnőtt alatti utolsó korosztályban az eredményességet tekintjük legfőbb értéknek. Fiatalabb korosztályoknál azonban az eredményesség mellett a képzés és a tömegesítés is ugyanolyan fontos szempontok!

A sportstratégia egyértelműen azt a szándékot képviseli, hogy a tehetségek lehetőség szerint Pécsben, pécsi sportegyesületekben váljanak profi, nemzetközi szintű sportolóvá, amihez sok minden szükséges:

- a minőségi utánpótlás-nevelés, a korosztályos válogatott versenyzők nevelése;
- a városban prioritást élvező sportágak minőségi utánpótlásának biztosítása, a tehetségek megtartása;

- a tömegesítés során kiugróan tehetségesnek bizonyuló gyermekek felismerése, kiválasztása, foglalkoztatása („Talentum-program”);
- a város általános iskoláiban, a város sportegyesületeinek részvételével megrendezett sportágválasztók („Mutasd a tehetségedet!”);
- a sportegyesületekhez köthető „akadémiai” rendszerű utánpótlás-nevelés feltételrendszerének kialakítása, az anyagi erőforrások koncentrálása (létesítmény, szakember, szakmai program, minőségbiztosítás – „Óvodától az olimpiáig”)
- koncentrált utánpótlás-nevelő műhelyek (sportiskola, sporttudományos háttér);
- kötődés a város oktatási intézményeihez;
- minőségi sportmunkaerő képzése.

Pécs sportösztöndíjai

Pécs sportstratégiájával kapcsolatos megbeszéléseken többször fölmerült az az igény, hogy a tehetséges, de hátrányos helyzetű sportoló gyerekek, valamint az olimpiai reménységek számára hozzon létre a város egy sportösztöndíjat! A gondolat mind a politika szereplőiben, mind Pécs sportjának szereplőiben megfogant.

A későbbi félreértések elkerülése céljából, valamint annak érdekében, hogy az ösztöndíj valódi segítség legyen a kiválasztottak számára, fontos eldönteni, hogy ki és milyen alapon dönt arról, hogy ki részesül ösztöndíjban az adott sportévben? A sportstratégia készítése során az vált egyértelművé, hogy az önkormányzat határozza meg azt a keretösszeget, amely e célra éves szinten rendelkezésre állhat! Vannak rá jó minták az országban, hogy nem direkt önkormányzati forrást használnak fel, hanem a nemes célra a város sportot szerető vállalkozói közül lehet az ügy mellé, mögé állítani olyanokat, akik több évre előre vállalják az ösztöndíj program finanszírozását!

Meg kell határozni a következő alapokat:

- Mely sportági kör és/vagy mely egyesületi kör lehet érintett a pályázatban. Amennyiben itt is az a vezérlő elv, hogy minden sportoló gyerek egyformán értékes a városnak, akkor javasolt a sportági kört a lehető legszélesebben meghatározni! Például, hogy valamennyi olyan sportág képviselője pályázhat, amelynek sportági szakszövetsége tagja a Magyar Olimpiai Bizottságnak, vagy a Nemzeti Versenysportszövetségnek!
- Havi, vagy éves szinten hány sportoló gyerek részesülhet ösztöndíjban?
- Havi, vagy éves szinten milyen összeghez juthat egy-egy sportoló gyerek?

- **Hány éves sportoló gyerekeket érinthet az ösztöndíj program?**
- **Milyen más feltételeket (pl.: iskolai előmenetel stb.) kell teljesítenie egy-egy sportoló gyerekeknek?**

A pályázókról, pályázatokról a döntést Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának Sportbizottsága javaslatára a közgyűlés hozza meg, de adott esetben, a sportban szerepet vállaló szakemberek, civilek is bevonhatóak.

TAO-s csapatsportágak

Kézilabda

Női kézilabda

A kézilabda és ezen belül a női szakág komoly hagyományokkal bír Magyarországon, hiszen válogatott szinten olimpiai ezüstéremmel és – igaz régről – világbajnoki címmel is büszkélkedhetünk, míg klub szinten a BL-ben (Bajnokok Ligája) elsősorban a Győr, de az EHF (Európai Kézilabda Szövetség) másodikszámú kupájában a Ferencváros, a Debrecen, a Dunaújváros, az Érd és a Siófok is ért el komoly nemzetközi sikereket. A női kézilabdázásnak Pécsen is vannak tradíciói, hiszen a korábbi PMSC 21 szakosztálya között a női kézilabda kiemelt helyen, ún. „A”-kategóriás sportág volt, szerepelt többször az NB1-ben is.

A női válogatott jelenlegi szövetségi kapitánya, a BL-győztes klubedző Danyi Gábor pécsi illetőségű, aki Pécsen végigjárta edzőként a ranglétrát, így jó minta minden helyi szakembernek.

A női kézilabdázásban – a férfi kézilabdához viszonyítva – egyszerű a helyzet a városban, hiszen felnőtt csapat egyetlen egy van, a PEAC (Pécsi Egyetemi Atlétikai Club), amely az NB2-ben (kézilabdázásban ez a harmadik osztály) szerepel, de jó esély van arra, hogy a csapat a jövőben stabil NB1/B-s (másodosztály) legyen. A női kézilabdázás utánpótlása a Pécsi Sportiskola Nonprofit Zrt. keretei között működik a serdülő korosztályig, innen a PEAC veszi át.

A megyében Mohácson és a Pécs közvetlen szomszédságában fekvő Kozármislenyben van női kézilabda. Mindkét város felnőtt csapata az NB1/B-ben versenyez. A kozármislenyi utánpótlásképzésben pallérozódó gyerekek legkésőbb a középiskolában megjelennek Pécsen a köznevelés rendszerében, hiszen Kozármislenyben nincs középfokú oktatási intézmény.

A PEAC és az NB I A csoportos szereplést célul kitűző Kozármisleny SE együttműködési megállapodást kötöttek, valamint a PSN Zrt. Sportiskola és a PEAC között is élő együttműködési megállapodás van, amely sportszakmailag hosszútávú megoldást kínál, ugyanakkor szem előtt tartja a gazdasági szempontokat is.

Férfi kézilabda

A kézilabda és ezen belül a férfi szakág komoly hagyományokkal bír Magyarországon, hiszen válogatott szinten több olimpiai helyezéssel és világbajnoki éremmel is büszkélkedhetünk, míg klubszinten elsősorban a Veszprém és a Szeged a közelmúltban is komoly nemzetközi sikereket ért el. A férfi kézilabdázásnak Pécsen is erős tradíciói vannak, hiszen a városnak sokáig a magyar NB1-ben is meghatározó szerepet játszó csapata volt és olimpián is szerepeltek pécsi játékosok (Kakas János, Füzesy Ferenc).

A sportstratégia fontos alapelvként fogalmazza meg, hogy szűnjenek meg a város sportjában több helyütt is meglévő párhuzamosságok, vagy, ha ez nem lehetséges, akkor legalább azt lehessen elérni, hogy a párhuzamos folyamatok ne gyengítsék egymást és a szereplőket, hanem egymásra épülve szolgálják a város sportját és elsősorban a pécsi gyerekek érdekeit! Ez a párhuzamosság legmarkánsabban a férfi kézilabda területén fedezhető föl. A városban két felnőtt férfi kézilabda csapat létezik, ráadásul egy azon osztályban, az NB1/B-ben (az a magyar férfi kézilabdázásban a másodosztály). Az egyik a PVSE, amely hosszú évek óta szerepel ebben az osztályban, a másik a PEAC, amely második idényét kezdte meg a másodosztályban. Az utánpótlás-nevelés a PSN Zrt. kereteiben működik, célja mindenképpen az élsportra nevelés.

A két NB1/B-s csapatnak a versenykiírás miatt kötelezően szerepeltetnie kell egy serdülő és egy ifjúsági csapatot, ez a feltétel – ha nem is könnyen – mindkét klub esetében teljesül, igaz, a PEAC-nál pécsi, a PVSE-nél főként máshol városban lakó (Kaposvár, Paks) gyerekekkel. A kisebb korosztályokban csak a PSN Zrt. rendelkezik utánpótlással. Így Pécsen az a helyzet alakult ki, hogy az azonos szinten játszó, tehát egymás direkt versenytársaként működő klubok harcolnak a gyerekekért. A PSN Zrt. Sportiskola és a PEAC szakmai együttműködést kötött, melynek célja a pécsi utánpótlás korú fiatalok fejlődési lehetőségeinek javítása és ezzel egy megfelelő színvonalú felnőtt férfi csapat megalapozása.

Sportszakmailag mindenképpen az látszik indokoltnak, hogyha több klub létezik a városban egy sportágban, akkor azok ne egymással versenyezzenek, hanem egymásra épüljenek. Ráadásul a közelben, Komlón van NB1-es kézilabda, így közösen Baranya megye férfi kézilabdázását

is erősíthetik, és minden szempontból megfelelnek az MKSZ (Magyar Kézilabda Szövetség) szabályzatainak és elvárásainak.

Financiális oldalról megközelítve a férfi kézilabdában is egy olyan helyzetet érdemes létrehozni, amelyben a különböző csatornákon (önkormányzati, TAO, szponzori, egyetemi) érkező források maximalizálhatóak, a finanszírozás átlátható és a rendszerben jelenleg esetlegesen meglévő tartozások megszüntethetőek.

Kosárlabda

Női kosárlabda

A női kosárlabdázás szintén komoly tradícióval rendelkezik országos és városi szinten egyaránt. Válogatottunk járt olimpián, világbajnokságon és Európa-bajnokságon. A kontinenstornához kötődnek a női szakág legjobb eredménye is, két alkalommal nyert nemzeti csapatunk ezüstérmét.

A női kosárlabdázás tradicionálisan hozzátartozik Pécshez, sőt: a mai napig a magyar emberek egy része Pécsset a sokszoros bajnok női kosárlabda csapattal azonosítja. 1992-ben, a PVSZK első vidéki csapatként szerzett bajnoki címet, Vertetics István vezetésével. Vertetics mester távozását követően a PVSZK Rátgéber Lászlót bízta meg az edzői feladatok ellátásával. Számtalan bajnoki és kupa aranyérem és nemzetközi sikerek fémjelezték a pécsi női kosárlabdázás 1992 és 2011 közötti időszakát.

2012-ben a Pécs zászlóshajójaként működő csapat megszűnt, ugyanakkor létrejött két egymással rivalizáló női kosárlabda csapat a városban, melyek egyike sem tudja megközelíteni sem eredményekben, sem népszerűségben az elődjüket.

Mind a magyar kosárlabda sport, mind a város sportot szerető közössége, mind maguk az érintettek jó ideje szorgalmazzák, hogy a két egymással versenyző pécsi női kosárlabda csapat kerüljön olyan helyzetbe, hogy az méltó legyen Pécs kosárlabda hagyományaihoz. Ez a törekvés teljes mértékben egybeesik Pécs sportstratégiájának azon elvével, hogy a város sportjában meglévő párhuzamosságok szűnjenek meg, vagy ha ez nem elérhető, akkor a folyamatok ne gyengítsék, hanem erősítsék egymást.

Az első reflex, ha az emberek a pécsi női kosárlabdáról beszélnek az, hogy legyen újra egy csapat. Az érzelmi megközelítésen túl azonban érdemes a sportszakmai és a gazdasági szempontokat is figyelembe venni.

Pécsett több műhelyben is folyik utánpótlás-nevelés a női kosárlabdában, így a PVSK-ban és az állam által finanszírozott Rátgéber Kosárlabda Akadémián. Éltsport szinten a PVSK természetesen alapvetően a pécsi felnőtt kosárlabdázás számára termel játékosokat, valamint szabadidősport, vagy legalábbis nem éltsport szinten a kosárlabdázni szerető gyerekeknek biztosít lehetőséget. A Rátgéber Akadémia feladata a teljes magyar kosárlabdázás ellátása jó játékosokkal, ugyanakkor földrajzi adottság, hogy ez az intézmény Pécsett működik. Arra teszünk javaslatot, hogy maradjon meg a két városi csapat a női kosárlabdában, de szakmailag egymásra épülve, tehát az egyik deklaráltan élcsapatként működjön, míg a másik egyfajta fiókcsapatként elsősorban a Pécsett felnövő fiatal tehetségeknek biztosítson versenyzési lehetőséget a legmagasabb osztályban. Azért ott, mert magyar női kosárlabdázás specialitása, hogy a másodosztály (NB1/B) csapatainak egy része az idősebb játékosok levezető helye, vagy az iskola, munka mellett kedvtelésből játszók terepe, de a valódi éltsporttól színvonalában sok csapat messze áll. Mindezek alapján fontos, hogy a két csapat jogilag is két gazdasági társaságban, de szoros szakmai együttműködésben működjön. Tehát javaslunk egy olyan konstrukciót létrehozni, amelyben a városi, egyetemi és állami források a legjobban egyesíthetőek, akár egyetlen csapattal.

Ez a fajta modell feltételezi a szereplők megállapodását mind a felnőtt szinten, mind az utánpótlásban és a különböző műhelyek közötti átjárást annak érdekében, hogy a pécsi gyerekek mindig megtalálhassák a képességeiknek és motivációiknak megfelelő szintű klubot, csapatot.

Férfi kosárlabda

Magyarországon a férfi kosárlabdázás a futball után a második legnépszerűbb csapatsportág. 1955-ben válogatottunk Európa-bajnokságot nyert. 2018-ban, hosszú idő után újra kiharcolta a részvétel lehetőségét az Európa-bajnokságra, ahol nagyon szépen helyt állt.

Pécsett a férfi kosárlabdázás az elmúlt másfél évtizedben átvette azt a szerepet, amelyet korábban a női kosárlabda csapat töltött be. A PMFC futball csapata mellett a PVSK férfi kosárlabda csapata lett a város legfontosabb csapata, hazai mérkőzései sokszor vonzottak telt házat, elsősorban azért mert a pécsi emberek ebben a csapatban találták meg igazán a pécsiséget. Stojan Ivkovic vezetésével bajnoki bronzérmet, bajnoki ezüstérmet, Magyar Kupa bronzérmet 2009-ben pedig kupa aranyérmet nyert a PVSK. 2010-ben a superkupa aranyérem is a férfi kosarasok nyakába került.

A női kosárlabdához hasonlóan, itt is több utánpótlás-nevelő műhely van: a PVSK, amely alapvetően saját felnőtt csapata számára képzeti a játékosokat és az NB1-es csapat mellett képes NB1/B-s csapatot is versenyeztetni annak érdekében, hogy a tehetséges gyerekek ott palléro-

zódjanak. (A férfi kosárlabdában az NB1/B szakmailag tökéletesen alkalmas arra, hogy a fiatalokat az utánpótlás sportból átvezesse a profi felnőtt sportba.) A Rátgéber Nemzeti Kosárlabda Akadémia, amely állami fenntartású, így feladata is az, hogy a teljes magyar kosárlabdát szolgálja, ezért növendékeit elsősorban a magyar válogatott számára neveli és a teljes NB1-nek, illetve külföldre termel. Ugyanakkor – ahogy a női kosárlabdázásban, úgy a férfi szakágban is – földrajzi adottság, hogy a Rátgéber Akadémia is Pécsen működik, ezért a pécsi férfi kosárlabdázás lehet a legnagyobb haszonélvezője a munkájának. Mindkét utánpótlás-nevelő intézmény versenyezteti növendékeit felnőtt szinten, az NB1/B-ben. A PEAC az NB 2-ben szerepel, ami kiváló lehetőség a pécsi nevelésű, de a tanulást priorizáló játékosoknak, valamint a PTE-re más városokból érkező kosárlabdázóknak.

Abban látjuk a megoldást, ha a férfi kosárlabdázás két pécsi szereplője is megállapodásra jut annak érdekében, hogy munkájuk haszonélvezője a pécsi gyerek, Pécs profi felnőtt kosárlabda csapata (PVSK) és ezen keresztül a pécsi szurkoló legyen! Vélhetően az utánpótlás-nevelésben meglévő párhuzamosság már nem megszüntethető a gyerekek érdeksérelme nélkül, de az átjárhatóság mindkét irányban megteremthetőnek látszik. A legjobbak tehát, függetlenül attól, hogy az utánpótlásban hol nőnek föl, kerüljenek a PVSK NB1-es csapatához. Azok, akik kiemelkednek a PVSK utánpótlásában és a szakmai fejlődésük megkívánhatja, hogy a Rátgéber Akadémián dolgozzanak tovább, juthassanak be oda, onnan pedig azok, akikből nem lesz élsportoló, de szeretnének megmaradni a kosárlabdában, igazolhassanak át a PVSK-ba idejében, hogy ne vesszenek el a sportág számára. Javasolt a négy felnőtt férfi kosárlabda (PVSK NB1, PVSK NB1/B, RNKA NB1/B, PEAC NB2) csapat hierarchiájának meghatározása és szakmai alapon egymás segítése a fenti célok elérése érdekében. Finanszírozás tekintetében ésszerűnek látszik az egy élcsapat városi támogatása.

Labdarúgás

Férfi labdarúgás

Pécsen a labdarúgás mindig kiemelt szerepet kapott, mind eredményesség szempontjából, mind a szurkolók szemében. A pécsi csapatok közül a PMFC NB1-es ezüst és Magyar Népköztársasági Kupa arany éremmel büszkélkedhet, de – egyik – elődje a Pécsi Dózsa is játszott nemzetközi kupában, sőt, a PVSK is rendelkezett komoly NB1-es csapattal. A pécsi labdarúgók között jó néhányan szerepeltek a magyar labdarúgó válogatottban, olyan is akad közöttük, aki még világbajnokságon is képviselte hazánkat és Pécsen.

Javaslatunk az, hogy a sportág szereplői kössenek szakmai alapú megállapodást arról, hogy – amennyiben nincs mód és/vagy akarat a párhuzamosságok teljes megszüntetésére – hogyan tud a rendszer egymásra épülő elemekkel tovább működni annak érdekében, hogy Pécs sportját és elsősorban a pécsi gyereket szolgálja. Ebben a tekintetben a labdarúgásban jó példát mutatnak az érintettek, hiszen a PMFC, a PVSZK és a PEAC létrehoztak egy olyan megállapodást, amelyben tisztázzák az egymáshoz való viszonyukat, a szakmai alá-fölé rendeltséget éppen úgy, mint az infrastruktúrával kapcsolatos kérdéseket.

A labdarúgást szolgáló sportinfrastruktúrával kapcsolatosan ebben a fejezetben is meg kell jegyezni, hogy komoly problémát jelent a labdarúgás infrastruktúrája, hogy az a sportstratégia készítésének idején semmilyen tekintetben nem felel meg sem a XXI. század, sem a Magyar Labdarúgó Szövetség elvárásainak, így javasolt a fejlesztési elképzeléseket összehangolni! Ennek egyik megoldási lehetősége az, hogy a PMFC addig játszik a Stadion utcában (akkor is, ha az időközben városi tulajdonból egyetemi tulajdonná válik), amíg nem készül el a PVSZK tervezett stadionja, amely így minimum elvárásként meg kell, hogy feleljen a Magyar Labdarúgó Szövetség infrastruktúra szabályzatában az NB2-re előírt felszereltséggel! Eközben természetesen meg kell épülnie a városban a városi stadionnak, amelyben a PMFC csapata játszik majd. A városi stadionépítésével kapcsolatban bevett gyakorlat már Magyarországon (pl.: Vasas, MTK), hogy a stadion építtetője, tulajdonosa és így majdani fenntartója is a profi labdarúgó klub és – jó esetben, egy személyben – az utánpótlás akadémia tulajdonosa. A város feladata ebben a konstrukcióban a helyszín biztosítása, az építkezés támogatása és jelképes tulajdoni hányaddal részvétel a klub és az akadémia életében. Ez tehát egy működő és javasolt megoldási lehetőség Pécs városában a labdarúgás infrastruktúra problémáinak megoldására. Akár ebben a rendszerben, akár más megoldásban is fontos, hogy a labdarúgás pécsi létesítmény-fejlesztési munkálatait szakmai tartalmában és időrendjében is összehangolja az önkormányzat, hogy a pécsi futball és elsősorban a pécsi gyerekek érdeke ne sérüljön.

Női labdarúgás

A női labdarúgás a világban a dinamikusan fejlődő csapatsport. A szakágba az elmúlt 10 évben Magyarországon is egyre több pénz áramlott. A tömegesítés területén valódi eredményeket tud fölmutatni a Magyar Labdarúgó Szövetség, hiszen egyre több helyen alakulnak női csapatok és a Bozsik Programban is sok gyermeklány jelenik meg. Az élsportot nézve pozitívként elmondható, hogy a szakág rendelkezik egy kétszeres BL-győztes játékosal (Jakabfi Zsannett) és a világ egyik legjobb női futballistája is magyar származású, bár német színekben versenyez (Jennifer Marozsán). Mindezek ellenére élsportként a női labdarúgás Magyarországon

nem lépett előre, sőt: a válogatott a korábbiakhoz képest eredményességben visszaesett és a női Bajnokok Ligájában sem történt meg az előrelépés, a magyar bajnoknak továbbra sem sikerült a főtáblára jutás.

Baranya megyében öt helyen foglalkoznak női labdarúgással, három csapat országos bajnokságban is versenyez. A megyében, két korosztályban (u14 és u16) zajlik a versenyeztetés, tornarendszerben, míg a téli időszakban futsal és/vagy teremfoci kereteiben folyik az edzés és a versenyeztetés.

A fentiek alapján, valamint feltételezve, hogy Pécssett stabil NB2-es (NB1-es?) férfi futball lesz ismét érdemes megfontolni a női labdarúgás segítségét! A PMFC és vele szoros együttműködésben a Sportolda és a Székelyhidi SE a bázisa a női labdarúgás utánpótlásnak.

Röplabda

A röplabdázás a világ egyik vezető csapatjátéka, a nemzetközi szövetség tagországainak száma, az igazolt versenyzők létszáma, és a nézőszámok alapján is megelőzi a legtöbb labdajátékot. Hazánkban ugyanakkor eredményesség, ismertség és népszerűség terén is jelentős az elmaradása, de az utóbbi években az MRSZ tervszerű fejlesztésbe fogott, aminek már látszanak az első eredményei.

Valószínűleg a sportág jellege miatt, a férfi és női szakág nézettsége, valamint a játékosok létszáma közötti különbség jóval kisebb, mint a többi labdajátékban. Pécssett a női szakág a népszerűbb és ők játszanak magasabb osztályban.

Női röplabda

A magyar női röplabdázás nagy hagyományokra tekint vissza: olimpiai 4. helyezés, EB-érmek, nemzetközi kupasiker is található az eredménylistában. Néhány éve, a sportág TAO-s támogathatóságának bevezetésekor a fejlődés új lendületet kapott. A női válogatott ismét rendszeres résztvevője lett az Európa bajnokságoknak, valamint több utánpótlás és felnőtt nemzetközi rendezvény házigazdái is lehettünk. Jelentősen nőtt az igazolt utánpótlás játékosok és a kiírt országos bajnokságok száma, az élvonal csapatai ismét szerepelnek nemzetközi kupákban, és jelentős számú idegenlégiós érkezik az egyre inkább profi alapokon működő magyar bajnokságba.

Pécssett sok évtizedes múltja van a sportágnak, korábban több egyesületben is volt röplabda, de a 2000-es évektől a városban, sőt a megyében egyedülként a PEAC üzemeltet felnőtt női

csapatot, amely köszönhetően a kaposvári extraligás élcsoporttal kötött stratégiai együttműködésnek, az NB I-ben szerepel (ez a második osztály röplabdázásban). A csapat játékosait nagyrészt egyetemisták alkotják, a saját utánpótlásból felkerülő tehetségek, valamint a PTE-re más-honnan érkező hallgatók mellett kaposvári kölcsönjátékosok erősítik a keretet. A PEAC női röplabda szakosztálya U21, U19, U17, U15 és U13 korosztályban indít csapatot az országos bajnokságban, a játékosok száma pedig emelkedő tendenciát mutat. A korosztályos csapatokat szakképzett edzők irányítják, a női és férfi szakágnak közös vezetősége van, képzett jogi, gazdasági és sportszakemberek részvételével.

A PEAC női röplabda szakosztályának célkitűzése, hogy egyetemi csapatként, a tanulást (vagy munkát) és a színvonalas sportolást párhuzamosan végző játékosokkal, a legmagasabb szintű amatőr bajnokságban szerepeljenek. A jelenlegi cél, hogy heti 3-5-ös edzésszámmal, nem az összes hétvégére kiterjedően, az iskolai évhez jobban igazodva, azaz a szülők és a gyerekek által könnyebben tolerálható időkeretben, de színvonalasan, szakmailag felépítetten képezzék a fiatalokat. A szakosztály számos iskolával alakított ki együttműködést, így a legfiatalabbak a klub anyagi segítségével és szakmai támogatásával mellett, testnevelők bevonásával tanulhatják meg a sportág alapjait. A rendszerből kikerülő tehetségeknek a stabil alapokra építkezve nyitott a profi karrier lehetősége is, de a többség a röplabdát versenyszerűen, de nem életvitelszerűen űző játékos lesz.

A külső együttműködések tekintetében érdemes figyelembe venni, hogy a velünk szomszédos Tolna megyében nincs számottevő felnőtt csapat, ugyanakkor az utánpótlás területén fejlesztések indultak, és ugyanez mondható el a Baranya megyei Mohácsra is. A meglévő informális kapcsolatokat formálissá téve, a PTE képzéseinek vonzerejét kihasználva a PEAC ezen a földrajzi területen szakmai vezető szerepet játszhat. Ugyanakkor a nyugati szomszédunk, Somogy megye, és székhelye Kaposvár, a Dél-Dunántúl régiós szakmai központja, így a velük való kooperáció szakmai fejlődést, valamint a fiatal tehetségeknek perspektívát nyújtó, felülről nyitott rendszert eredményezhet.

A gazdasági háttér tekintetében a pécsi női röplabdázás finanszírozása stabilnak mondható, a TAO források kihasználása mellett a PTE támogatása, valamint saját bevételek is rendelkezésre állnak, így a reális célok eléréséhez szükséges feltételek adottak a PEAC-nál. ugyanakkor hosszabb távon, amennyiben a jogszabályi keretek változnak (TAO források hozzáférhetősége), akkor szükség lehet az utánpótlásban a város, a sportiskola szerepvállalására.

Férfi röplabda

A magyar férfi röplabda válogatott a régmúltban szerzett Európa-bajnokságon ezüst- és bronzérmes is, olimpián és világbajnokságon pedig 6. helyezést, de 2001 óta nem sikerült világversenyre, vagy kontinenstornára kijutni. Ugyanakkor világválogatott játékost (Kántor Sándor) és bajnokok ligája győztest (ifj. Nagy Péter) is adott a magyar röplabda. Amióta a sportág bekerült a TAO-ból támogatható sportágak közé, a férfi röplabdázás mutatói is folyamatosan javulnak, bár a fejlődés lassabb, mint a nőknél.

Pécssett évtizedekkel ezelőtt három NB II-es férfi csapat is volt, de mára a PEAC az egyetlen egyesület a megyében, amelyik felnőtt csapatot indít az országos bajnokságban. Sőt, 2012-2020-ig a csapat az élvonal tagja volt, az NB I-ben indult. 2020-ban egy kivételes lehetőség adódott a női vonalon, mert a kaposvári országos élcsapattal együttműködve NB I-es indulásra nyílt lehetőség. A szakmai vezetés úgy döntött, hogy ezzel párhuzamosan a férfi csapatot viszszalépteti az NB II-be, mert két csapat NB I-es szintű menedzselésére nem látott lehetőséget. A férfi csapatot főként a PTE jelenlegi és volt hallgatói alkotják, illetve a saját utánpótláskorú játékosok játszanak fel. A felnőtt csapat mögött U19, U17, U15 és U13 korosztályban szerepelnek az utánpótlás csapatok az országos bajnokságban. A korosztályos csapatokat szakképzett edzők irányítják, a női és férfi szakágnak közös vezetősége van, képzett jogi, gazdasági és sportszakemberek részvételével.

A PEAC férfi röplabda szakosztályának jövőképe nem egy profi csapat, hanem a tanulás és a munka mellett, de versenyszerűen és színvonalasan röplabdázó játékosokból álló amatőr csapat, célja a legmagasabb szintű amatőr bajnokságban szereplés, jelenleg az NB II. Természetesen hosszabb távon, a szakmai és finanszírozási feltételek megléte esetén ez változhat, de ennek nem kell szükségszerűen bekövetkezni. A cél jelenleg az, hogy heti 3-4-es edzésszámmal, nem az összes hétvégére kiterjedően, az iskolai évhez jobban igazodva, azaz a szülők és a gyerekek által könnyebben tolerálható időkeretben, de színvonalasan, szakmailag felépítetten képezzék a fiatalokat. A szakosztály számos iskolával alakított ki együttműködést, így a legfiatalabbak a klub anyagi segítségével és szakmai támogatása mellett, testnevelők bevonásával tanulhatják meg a sportág alapjait. A rendszerből kikerülő tehetségeknek nyitott a profi karrier lehetősége is.

A külső együttműködések tekintetében érdemes figyelembe venni, hogy Tolna megyében nincs számottevő felnőtt csapat, ugyanakkor az utánpótlás területén fejlesztések indultak, és ugyanez mondható el Mohácsra is. A meglévő informális kapcsolatokat formálissá téve, a PTE képzéseinek vonzerejét kihasználva, a PEAC itt szakmai vezető szerepet játszhat. Ugyanakkor Somogy megye és székhelye Kaposvár, a Dél-Dunántúl régiós szakmai központja, így a velük

való kooperáció szakmai fejlődést, valamint a fiatal tehetségeknek perspektívát nyújtó, felülről nyitott rendszert eredményezhet.

A gazdasági háttér tekintetében a pécsi férfi röplabdázás finanszírozása stabilnak mondható, a TAO források kihasználása mellett a PTE támogatása, valamint saját bevételek is rendelkezésre állnak, így a reális célok eléréséhez szükséges feltételek adottak a PEAC-nál. Ugyanakkor hosszabb távon, amennyiben a jogszabályi keretek változnak (TAO források hozzáférhetősége), akkor szükség lehet az utánpótlásban a város, a sportiskola szerepvállalására.

Vízilabda

A vízilabda hagyományosan a magyar sport legeredményesebb csapatsportjává nőtte ki magát. Részben ezért, részben a TAO-programba való bekerülése miatt az ország számos helyén kezdtek el, vagy kezdtek el újra foglalkozni a sportággal. Nincs ez másképpen Pécsen sem. A közhiedelemmel ellentétben, a városban a vízilabda komoly hagyományokkal bír, hiszen 1923. óta létezik Pécsen férfi vízilabda csapat, amely az akkor létrejött egyetemi sportegyesület egyik alapító szakosztálya volt. A vízilabdával országszerte a legfőbb nehézséget a nem elegendő mennyiségű és minőségű vízfelület jelenti. Pécsen van ugyan lehetőség a sportág üzésére, de természetesen további használható uszodakapacitásra itt is szükség lenne.

A vízilabda helyzete is meglehetősen összetett képet mutat. Működik egy OB1-es (ez vízilabdában a legfelső osztály) profi felnőtt férfi csapat a PVSK színeiben, létezik a PEAC keretei között egy OB2-es (harmadosztályú), alapvetően egyetemistákra épülő férfi felnőtt és női csapat, az ország egyik legjobb utánpótlás műhelye pedig a sportiskola (PSN Zrt.) keretei közt működik. A hagyománytisztelet (1923-as indulás; PVSK OB1, orvosi kar: PTE ÁOK háttér) szempontjából fontos, hogy a városban legyen vízilabda. Sportszakmailag indokolt, hogy legyen Pécsen egy OB1-es és egy alsóbb osztályú, valamint egy egyetemista női csapat is, a városi utánpótlás pedig e csapatokat szolgálja. Az ideális városi modell kialakításakor a tehervállalási hajlandóság és képesség döntő tényező, mert a világszínvonalú magyar vízilabdában OB I-es csapat csak komoly ráfordítással lesz fenntartható. A legjobb megoldás megtalálása a többi csapatsporthoz hasonlóan, itt is feltételezi a szereplők szakmai és gazdasági alapú hosszútávú megállapodását.

Jégkorong

A PSN Zrt. Jégkorong Szakosztálya 2011-ben alakult meg, elődje a Mecsek LSE volt. Jelenleg 45 játékosal és 2 edzővel működik.

A jégkorong az egyik legdinamikusabb és legösszetettebb sport, kemény, gyors, de nem durva. A tévhitekkel ellentétben semmivel sincs több sérülés, mint más sportágakban. A modern védőfelszerelések (melyeket a szakosztály biztosít) teljeskörű védelmet nyújtanak. A szakosztály jelenleg 4 korosztályban indul a Magyar Jégkorong Szövetség által kiírt bajnokságban. (U8, U10, U14 3x3 és U18 3x3.)

Komoly esélyt adhat a sportágnak, ha a Városi Jégpálya befedésére sor kerül. Ennek engedélyes tervei már elkészültek, az építkezés tervezett kezdési időpontja: 2022 tavasza.

Egyéni sportágak

Aerobik

Az Aerobik, mint sportág az 1980-as évek közepén jelent meg a világ sportjában, elsőként az Amerikai Egyesült Államokban. Magyarországon a mozgásforma először szabadidősportként szintén ennek az évtizednek az elején került be a képzési rendszerbe, kezdetben a Magyar Testnevelési Egyetemen. Néhány évvel később a versenysport változata is népszerűsödni kezdett hazánkban.

A sportág napjainkban két teljesen elkülönülő részre osztott (annyira különvált, hogy a hasonló elnevezés mára téves döntésnek bizonyult): létezik a fitneszaerobik, amelyet leginkább a különböző fitnesz klubokban, mozgásstúdiókban lehet fellelni és célja teljes mértékben a szabadidősport, egészségmegőrzés, alakformálás; és létezik az eredetileg is kizárólag versenysport célra kitalált verseny aerobik. A sportág a nemzetközi és a magyar besorolás szerint az olimpiák programján nem szereplő sportágak csoportjába tartozik, így a legnagyobb multi-sportrendezvény, amelyen szerepelhetnek a sportág képviselői, a nem olimpiai sportágak nagy seregszemléje, a Világjátékok.

A verseny aerobik sportág magyarországi megjelenése óta Pécs az egyik sikerközpontja a tornasportok eme új irányzatának. A Pécsi Sasok 1992-től kezdve, éveken keresztül diadalmaskodtak a világbajnokságokon, Európa-bajnokságokon és világbajnokságokon. A 2000-es évek első

felében az Európa-bajnok lánytrió, valamint világbajnok aerobik csapat is Pécshez, a PEAC-hoz köthető.

A sportág képviselői a Pécsi Sport Nonprofit Zrt.-ben edzenek és versenyeznek, a szakosztály a PEAC aerobik szakosztályának utódja. A gyerekek 11 különböző, tudás- és korosztály szerinti csoportban vesznek részt a foglalkozásokon, amelyeken megvalósul a sportstratégia által is felvázolt kettős cél: az eredményesség és a tömegesítés, azaz, hogy minél több gyerek ismerje meg a mozgás örömeit és az váljon mindennapjai részévé. Így a szakosztály egyszerre nevel élsportolókat és segíti a versenyszerűen sportban részt venni nem kívánókat az egészséges élethez. Pécssett aerobikkal, különböző céllal és szinten összesen mintegy 150 gyerek foglalkozik rendszeresen a sportiskolában, emellett 70-80 fővel működik a Forma Fitt Sportegyesület és néhány kisebb műhely. Városunkban körülbelül 300 gyermek űzi ezt a sportágat, nagyrészüket versenyszerűen.

Jelenleg a PSN Zrt. aerobik szakosztálya a legsikeresebb műhely hazánkban, a felnőtt élsportolók tekintetében. Mazács Fanni, Ákoshegyi Dóra, Bali Dániel és Farkas Balázs adja a felnőtt válogatott gerincét. Több Európa-bajnoki címmel, világbajnoki- és világljátékokon megszerzett éremmel büszkélkedhet városunk. Bali Dániel (egyéni, párosban, trióban és csoportban elért eredményei alapján) sportágában sok-sok éve az év sportolója, de a világelit egyik legkiemelkedőbb alakja is.

Sportdiplomáciában is jeleskedik Pécs, hiszen az országos szakszövetség aerobik szakágának vezetőségében és a nemzetközi versenybírók között is van tisztségviselő a PSN Zrt. sorából.

A sportstratégia az aerobik esetében is azt javasolja, hogy a város – lehetőségei szerint – a továbbiakban is támogassa az itt folyó munkát, amely az országos szövetség szerint is kiemelkedő szakmai szintet képvisel, természetesen egy előírt sportágfejlesztési program mentén. A város támogatása indokolt, tekintettel a sportág városi hagyományaira, a jelen eredményeire és arra, hogy az aerobik a versenysporton túl is számos gyermeknek ad célt, fejleszti mozgáskultúráját és a segíti a szocializációs folyamatát is.

Asztalitenisz

A PEAC alapítását követően hamar megjelent a sportág. Az asztalitenisz speciális nemzetközi helyzetéhez képest a PEAC ping-pongosai komoly eredményeket értek el (13 magyar bajnoki cím, egyéni Európa-bajnoki ezüstérem és vegyes páros bronzérem, Inter Kupa bajnoki cím, Egyetemi és Főiskolai világbajnoki bronzérem, csapatbajnoki cím az Extraligában, Pető Zsolt

olimpiai kvótát szerzett a 2020-as olimpiára). A szakosztály fókuszában a versenysport és az utánpótlásnevelés áll. A felnőtt csapat az Extraligában (ez az első osztály Magyarországon) 2017-ben bajnokságot nyert, majd két második helyet követően 2020-ban megszerezte Pécs egyetlen csapat magyar bajnoki címét. A második csapatban a kettős életpálya modell keretében szerepelnek junior válogatott egyetemisták Magyarországról és a diaszpórából. Az első csapat az ETTU kupában (Európa kupa), Európa legjobb 8 csapata közé került. A szakosztály utánpótlásában 7 korosztályos válogatott játszik. Szabadidősport jellegű tevékenység a szenior asztalitenisz, ahol még a 80+ korosztályban is van pécsi versenyző. A közel 100 fős szakosztályban 5 edző tevékenykedik (középfokú, illetve szakedzői végzettséggel). A Pécsi Tudományegyetem biztosítja a sporttudományos háttért: laboratórium, sportpszichológus, dietetikus, fizioterapeuta.

A szakosztály rövid távú céljai között szerepel az első vidéki asztalitenisz akadémia létrehozása, kettős életpálya modellel. A Pécsi Tudományegyetem segítségével később Pécs lett Európa legjobb egyetemi asztalitenisz akadémiája lehet. A felnőtt csapattól reális elvárás, hogy minden évben versenyben legyen a magyar bajnoki címért és az ETTU kupában a főtáblára kerüljön. Középtávon a PEAC adhat játékost a felnőtt válogatottba és a csapat Európa legjobb nyolc, akár legjobb négy csapata közé is bekerülhet. Hosszútávon kiemelt cél a válogatott sportolók számának növelése, az utánpótlásbázis szélesítése, valamint az, hogy a PTE-PEAC legyen a sportág legeredményesebb hazai szakosztálya. Ez feltételezi az egyetem és a város összefogását.

A szakosztály munkája a PTE Boszorkányi úti tornacsarnokában zajlik, amelyet a szakosztály már kinőtt, így cél, hogy egy olyan állandó terembe költözzenek, ahol 12 asztalon egész nap lehet minőségi edzést biztosítani. A tervet a szövetség (MOATSZ) támogatja.

Az asztalitenisz fejlődési sarokpontjai Pécsen a következők lehetnek: a szakedző-képzés beindítása Pécsen; a saját edzőközpont, terem létrehozása; az állandó utánpótlásbázis biztosítása pécsi gyerekekből, a régióból, a diaszpórából egy nemzeti asztalitenisz akadémián, a kettős életpálya modell biztosításával; stabilan tervezhető gazdasági és szakmai háttér biztosítása.

Atlétika

A sportok királynőjét, az atlétikát az ún. alapsportágak között tartják nyilván, ami azt jelenti, hogy azontúl, hogy minden más sportágra jellemző önálló feladatait ellátja, szinte valamennyi

más sport számára is kiváló előkészítést, kiegészítést nyújt, azzal, hogy mozgásanyagában megtalálható a gyaloglás, a futás, a dobás és az ugrás is. Az atlétika Pécsen szinte a kezdetek óta jelen van, hiszen a PVSZK-ban az atlétikai szakosztály már 1919-ben megalakult.

A vasutas sportkörben jelenleg négy különböző csoportban folyik a fiatalok képzése és a felnőtt korú sportolók felkészítése, mindegyik élén szakképzett, szakosodott vezetőedzővel.

A PSZK Zrt.-ben hat szakképzett edző dolgozik, a versenyzők felkészülése részben a Várköi Stadionban, részben a PVSZK által működtetett városi tulajdonú 400 méteres rekortán borítású versenypályán történik, a téli időszakban pedig a Cserepka János Iskola futófolyosóján.

A pécsi atlétika rengeteget adott a magyar sportnak. Kiseb hullámvölgy után úgy tűnik, hogy a 2010-es években ismét kezd magára találni. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint, hogy a 2016-os riói olimpián szerepelt pécsi születésű és neveltetésű atléta (Srp Miklós, PVSZK), valamint egy pécsi egyesületben (PVSZK) készülő atléta olimpikont (Szabó Tünde) is adott a város. A 2017-es győri rendezésű Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztiválon (EYOF) volt döntős helyezést elérő pécsi fiatal (Kárpáti Enikő, PSZK Zrt.). Ugyanő 2018-ban kivívta a részvétel jogát az U18-as Európa-bajnokságra. 2019-ben a közeli Dombóvárról a további fejlődés reményében Pécsre igazolt egy ifjúsági olimpikon, aki az EYOF-on 4. és 8., váltóban 5. helyezett volt és az Ifjúsági Európa-bajnokságon a döntőben szerepelt, és korosztályos országos csúcstartó is (Farkas Bence, PSZK Zrt.). A Magyar Atlétikai Szövetség által 2014-ben életre hívott Nemzeti Rúdugró Program első átütő sikerét is egy pécsi atléta érheti el (Garamvölgyi Petra, PSZK Zrt.), aki második fedettpályás versenyén megdöntötte az U18-as országos csúcsot, amelynek köszönhetően előkelő helyet foglal el korosztálya európai ranglistáján is.

A létesítményhelyzet a PVSZK sporttelepén zajló infrastruktúra fejlesztési program javítja és a közelmúltban a PTE 300 méteres pályája is rekortán borítást kapott. A sportiskolában és a PVSZK-ban dolgozó szakembergárda láthatóan tud eredményesen dolgozni, de szükséges volna egységes szakmai koncepció mentén újragondolni a pécsi atlétikát. A városban vannak további kitűnő szakemberek, az ő bevonásukkal még erősebb szakmai stáb állhat fel. A PTE széleskörű oktatási palettája pedig lehetővé teszi, hogy a baranyai diákok a sportkarrier befejezésének kritikus időszakában, a felsőoktatás elkezdésekor is megfelelő, támogató környezetben folytathassák pályafutásuk, szem előtt tartva a duális képzést. Pécs sportstratégiájában több helyen is említett tudástranszfer kérdése az atlétikát is érinti, a bevezetőben említett alapsportág jellegéből fakadóan.

Autósport

Pécs és az autósport viszonyát néhány kiemelkedő versenyző személyiség és egy mára legendássá vált verseny jellemzi leginkább. A leghíresebb Pécssett született rally pilóta Ranga László volt, aki hatszor nyert magyar bajnokságot és – ami akkor csoda számba ment – három Európa-bajnoki futamon is győzni tudott. Minden Pécshez kötötte, 1994-ben megkapta a Pro Communitate-díjat és a Magyar Autósport Szövetség is Örökös Magyar Bajnokként tartja nyilván. Mindössze 43 éves volt, amikor meghalt. Emlékét Pécssett egy útszakasz őrzi. Fiai: ifj. Ranga László és Ranga Péter is a sportágban tevékenykednek.

Az autósport másik Pécshez köthető híressége Michelisz Norbert, aki 2019-ben első magyarként nyerte meg a WTCR-t (túraautó világ kupa, nem hivatalos világbajnoki cím). Hímeházán született, tehát nem pécsi, hanem Pécs agglomerációjából származik, de a közvélemény a baranyai megyeszékhelyhez köti és ő maga is gyakran megfordul Pécssett. Érdemes meggondolni, hogy, mint a jelen magyar sportjának egyik legkiemelkedőbb és legnépszerűbb versenyzőjét, miképpen lehet tudatosan is felépíteni a térség egyik sport arcaként.

A fentiekben említett, mára legendássá vált verseny, a Mecsek Rallye. 1967-ben rendezték meg először. Szinte mindenki ismeri, aki egy kicsit is jártas az autóversenyezésben. A versenyt az autóversenyzők szerint kivételes hangulat övezi, ilyenkor az ország szinte összes rallye versenyzője ellátogat Pécsre. A Mecsek Rallye nemzetközi versennyé nőtte ki magát, korábban Ranga László nyolc alkalommal is győzni tudott itt. Sok esetben veteránautó kiállítás és egyéb kulturális programok kísérik a rendezvényt. A Mecsek kiváló helyszín a rallye autók és versenyzők számára, ugyanis számtalan olyan utat találni itt, amelyek tökéletes versenyélményt biztosítanak.

A Mecsek Rallye a város legnagyobb sporteseménye, komoly eszköz a városmarketingben, az idegenforgalomban is meghatározó: a verseny hétvégéjén a város összes szálláshelye foglalt. A város minden évben a verseny mögé állt, ezt érdemes megtartani a jövőben is.

A Mecsek Rallye megrendezésének kizárólagos joga és licence a PSN Zrt.-nél van.

Modellezés

A Pécsi Ércbányász Modellező Klub az 1957-es alakulása óta képviseli városunkat számtalan Magyar Bajnokságon, Európa- és Világbajnokságon.

A jelenlegi telephelyükön 1970 óta működnek, a tavalyi évben ünnepelték az ingatlan és pályák megépítésének 50. évfordulóját. 2020-ban készült el az rc offroad pálya. A Klub, a Világon egyedülként kínál a modellezők számára a saját tulajdonú modellező bázison rc onroad (aszfaltos pálya) és rc offroad (agyagos pálya) modellezésre, körautózásra, körrepülőzésre és a szerződéses partnerein keresztül rc repülésre, drónozásra és hajózásra lehetőséget.

Fennállásuk óta repülős és hajós kategóriában Világbajnokságot és több Európa-bajnokságot rendeztek repülős, hajós és hazánkban egyedülként autós kategóriában.

Autós területen a kezdetek óta rendeznek Magyar Bajnokságot onroad és offroad kategóriában (már az 1980-as években rendeztek offroad MB versenyt is). Autós versenyzőik a hazai élvonalban teljesítenek, Európa Bajnokságokon, az erős középmezőnyben végeztek az elmúlt években. A versenyzők felkészítését jelentősen segítené egy fedett terem vagy csarnok, ahol a téli szezonban készülhetnének a versenyekre, dedikáltan erre a célra épített pályán. Amennyiben lehetőség lesz ezt megvalósítani, úgy hazai és nemzetközi versenyeknek is szeretnének otthont biztosítani. A másik fejlesztés az onroad pálya újraaszfaltozása lesz. Az elvégzett munkákat követően új nyomvonal alakulna ki és a felület minősége is hatalmasat javulna. A fejlesztések nagyban segítenék az utánpótláskorú versenyzők felkészítését és azt célt, hogy az elkövetkező 10 évben ismét Európa-bajnokságot rendezzünk városunkban.

Birkózás

A birkózás az egyik legeredményesebb olimpiai sportág Magyarországon. Hosszan lehetne sorolni azokat a versenyzőket, akik olimpiai érmekkel öregbítették a magyar sport hírnevét a birkózó szőnyegen.

Pécs városában a birkózásban 2015-ben kezdődött új időszámítás. Ekkor a Magyar Birkózó Szövetség egykori, pécsi származású főtitkára, Kuller József javaslatára Nagy Norbert vezetésével a PEAC-ban született újjá a sportág. 2017-ben pályázat útján szerződtettek főállású vezetőedzőt (Garamvölgyi Gábor).

A szakosztály – szövetség által igazolt – versenyzőinek száma eléri a százat, közülük 80 utánpótlás korú. Szintén a Magyar Birkózó Szövetség által közzétett egyesületi rangsor, és olimpiai pontszámítás vonatkozásában a 2016-os 74. helyről egészen a 12. helyig lépett előre a szakosztály, a kezdeti 46 olimpiai pontját 1095-re növelve!

Felnőtt korosztályban a szakosztály rövidtávú célja, az olimpiai kvóta megszerzése a tokiói olimpiára (Galambos Ramóna). A birkózó sport klub szinten történt átalakulása páratlan esélyt biztosított a szakosztály számára, így 2020 elején a megszűnő klubokból számos válogatott

sportolót igazoltak. Így velük realitás, hogy 2 éven belül megnyerjék az NB1-es bajnokságot és bejussanak az Extraligába, ahol középtávon már a saját nevelésű fiatalok szerepeltetése a cél.

A szakosztály 2019 végén a 12. helyen állt a klubok rangsorában. Versenyzői között van, aki felnőtt EB-n 5. és U23-as Európa-bajnok (Galambos Ramóna), vannak, akik felnőtt Magyar Bajnokok (Szmolka Nikoletta, Gazdag Krisztián) és számosan kiemelkedő korosztályos nemzetközi és hazai eredményekkel rendelkeznek.

A pécsi birkózás fejlődésének elsődleges sarokpontja a létesítményhelyzet megoldása. A versenyzők csak a versenyeken találkoznak a szabvány méretű birkózó szőnyeggel, amely komoly versenyhátrányt jelent, ugyanakkor a Magyar Birkózó Szövetség minden területen támogatja a Pécssett zajló munkát, hogy egy nagyon erős regionális központtá váljon a város.

A szakosztály nem rendelkezik önálló birkózó teremmel, de a PTE illetékeseinek tájékoztatása alapján a Stadion utcában, a tornaterem átalakításával méltó helye lesz a sportágnak.

E-Sport

Az elektronikus sport (röviden e-sport) résztvevői amatőr vagy professzionális módon, versenyszerűen foglalkoznak az egyes videójátékokkal, ebből fakadóan a játékos megjelölés mellett e-sportolóknak is nevezik őket. Magyarországon kb. 2005-2006 óta van a köztudatban a kifejezés, de csak a 2010-es évek utánra nőtte ki magát annyira, hogy többen is elismerik e szó valódi értelmét.

2019-re a becslések szerint, a világon összesen közel 427 millió ember figyelte az otthonából az e-sport mérkőzéseket. Az e-sport terjedésének és a számok növekedésének kiemelt szerepet biztosítottak egyes online streaming platformok, mint például a YouTube. A legtöbb versenyt Dél-Koreában, Európában és Amerikában rendezik.

Az e-sport egyre népszerűbb az egész világon, így Magyarországon is, piaca sok millió dollárt generál, több száz millió emberhez jut el valamilyen formában. Az olimpiai játékok szervezőit foglalkoztatja az e-sport olimpiai számok közé emelésének gondolata, ami ígéretes a sportág elismerésének jövőjét illetően.

Pécssett az elmúlt években több versenyt rendeztek; a Pécsi Tudományegyetemnek volt e-sport bajnoksága. A PEAC-nak és a PMFC-nek is van e-sport csapata. A PEAC E-sport szakosztálya – FIFA kategóriában – a magyar első osztályban szerepel.

Komoly lehetőségeket rejt magában az e-sport: nagy érdeklődésre számot tartó rendezvényeket lehet tartani, illetve érdemes megfontolni szakosztály létrehozását is (PSN Zrt.).

Judo

A Judo egy tradicionális japán harcművészet, amely a mai formájában 1882-ben jelent meg. Az eredeti szándék szerint mozgásanyagába olyan elemek kerültek, amelyekkel a gyerekek veszély nélkül kipróbálhatják erejüket és nagyon kemény fegyelemre nevelhetők. A judo elhagyta a testi épségre veszélyes technikákat és csak olyan elemek kerültek bele, amelyek alkalmassá tették ezt az akkor új harcművészetet, hogy sportként is űzhessék gyerekek és felnőttek egyaránt.

A sportág szerepel a nyári olimpia programjában. Magyarország is nyert már olimpiai érmeket, sőt, az 1992-es barcelonai olimpia óta egy olimpiai bajnokkal (Kovács Antal, akinek pécsi kötődése is van, hiszen a PTE ETK tanára) is büszkélkedhet. Azóta a sportág hazánkban óriási lépésekkel fejlődik, számos Világ- és Európa-bajnoki éremmel lettünk gazdagabbak és jó néhány nagy világversenyt is rendeztünk. Az olimpiákra mindig úgy utazik ki a judo csapat, hogy jó esély van érmek, sőt akár olimpiai bajnoki cím megnyerésére is, de a második magyar olimpiai arany egyelőre várat magára.

Pécsett 1961-ben, a Pécsi Vasutas Sportkör kereteiben indult el a judo. Ekkor – mai szemmel – lelkes amatőröknek nevezhető versenyzők és edzők kezdtek hozzá a sportág megismertetéséhez és meghonosításához. A történetírás első pécsi eredményként az 1961. évi vidék bajnokságon elért harmadik helyett jegyzi. A kezdeti lelkesedés és fejlődés azonban megtört, amikor 1966-ban a PVSK-ban megszűnt a judo szakosztály. A sportolók ekkor a Pécsi Dózsához kerültek, majd onnan 1973-ban, az akkor még sok szakosztályt működtető Pécsi Munkás Sport Clubba (PMSC), ahol 1977-ig létezett judo. A sportágban dolgozó edzők és versenyzők előbb a Pécsi Spartacus színeiben folytatták, majd 1979-ben már ismét a PVSK-hoz tartoztak, ahogy utódaik azóta is. 1987-ben komoly változás állt be a sportágban azzal, hogy a nők is tatamira léphettek. Ezzel a judo kétneművé vált, amivel lényeges megnőtt a sportág bázisa. Természetesen a PVSK judo szakosztálya is erre az útra lépett és hamar két komoly eredményeket elérő női versenyzője is lett (Vészi Klára, Sey Kata).

A Magyar Judo Szövetség nyilvántartása szerint a három képzett edző (Kersics Antal, Kersics Dávid, Szakács László) összesen 68 versenyzővel dolgozik. A szakosztály által kialakított regionális edzőközpont 2002-től a Dél-Dunántúli Regionális Judo Szövetség hivatalos edzőközpontja is. A PVSK sporttelepén megvalósuló létesítmény-fejlesztési programban felépülő új judo terem jó esélyt kínál a pécsi judo-nak, hogy a jövőben élversenyzőket neveljen.

Kajak-Kenu

A kajak-kenu sportot leginkább a generációkon átívelő sikersorozatok, látványos, sportszerű küzdelmek, évtizedes értéket és hagyományok jellemzik. Hazánk egyik legkiemelkedőbb és legeredményesebb sportága. Az 1980-as moszkvai játékok óta minden olimpiáról aranyéremmel térnek haza az ország kiemelkedő versenyzői, ezért is fontos az utánpótlás fiataljainak a támogatása. Baranya megyében több mint 50 éve van lehetőség a Pécsi Kajak-Kenu Club (PKKC) keretein belül a kajak-kenu sportot üzni id. Csaba Andrásnak köszönhetően. Az 1970-ben alakult szakosztály rengeteg válogatottat és utánpótlás bajnokot nevelt a sportágnak és országos versenyeket is rendezett.

A szakosztály fennállása óta 35 magyar bajnoki címet, 13 IBV dobogós helyet, két Univerziade harmadik helyet, felnőtt világbajnokságokról két arany-, két ezüst- és egy bronzérmet, felnőtt Európa-bajnokságokról két arany- és egy bronzérmet, Egyetemi Világbajnokságról két 3. helyezést, egy Quadratlon világbajnoki címet, Olimpiai Reménységek Viadalairól két 1. hét 2. három 3. helyezést szerzett több más eredmény mellett.

Az egyesület edzői, ifj. Csaba András, Pozsgai Tamás és Domonkos István az egész utánpótlás pályafutásukat végig kísérve neveli a fiatal sportolókat. Az egyesületben 60 fő kajak-kenu versenyző edzéseit irányítják, ezen felül 50 sárkányhajósuk is van. Azokat a sárkányhajósokat, akik a PTE hallgatói – és az egyetemi versenyeken rendkívül sikeresek – a PTE Sportirodával és a PEAC-cal együttműködésben készítik fel a versenyekre.

A 2019-es év alapján jelenleg három sportoló a magyar válogatott tagja: Szmrtyka Hannah, Holczer Ákos és Weiling Zalán Patrik.

Bár az eredményesség alapköve egy versenysport egyesület munkájának, mégis talán fontosabb az a szemlélet, melyet az ifjúság számára meg tudunk mutatni a napi szintű, „rendszerben élés” eszközével, egy olyan más perspektívát megismertetve, ami a nagyon erős elszívó hatás – digitalizált világ, káros élvezeti cikkek használata, cél nélküli délutánok – ellen érdemben fel tud lépni. A versenysport, a napi szintű edzések, bármely sportot is alapul véve, olyan tőke lehet a fiatalok számára, mely segít a felnőtt életben való helytállás terén.

Az egyesület és a Poszeidon Kajak-Kenu Alapítvány biztosítja a szakmai tartalmat az Orfűi Aktív Víziturisztikai Központban, ahol a szabadidő hasznos eltöltéseként kajak, kenu, sup, sárkányhajó és utcai bicikli is bérelhető. A központban, a Pécsi tavon csapatépítő tréningeket, kihelyezett testnevelés órákat bonyolítanak le. Vendégül látják Pécs és a környező települések, városok osztálykiránduló csoportjait. Évente több alkalommal szerveznek és bonyolítanak le helyi és regionális sárkányhajó versenyeket.

2019-ben Sárkányhajó, SUP és Kajakpóló Magyar Bajnokságot és Régiós Eszkimó-Indián Játékok (alap-utánpótlás korú sportolók játékos, ügyességi versenye) eseményeket rendeztek a Magyar Kajak-Kenu Szövetséggel együttműködve.

Kerékpár

A sportág népszerűsége az elmúlt években az egész világon ugrásszerűen megnőtt. Ez a tendencia Pécs kerékpársportjában sajnos ellenkező előjellel figyelhető meg: folyamatos a leépülés a versenyzőket foglalkoztató egyesületek számában, a tehetséges versenyzők és szakemberek pedig elvándorolnak, pedig évszázados hagyományokban, korábbi nagyszerű eredményekben nincs hiány. A Pécsi Kerékpáros Egylet 1892-es megalakulása két évvel megelőzte még a Magyar Kerékpáros Szövetség létrejöttét is. 1896-ban 333 méteres ovális döntött kanyaros kerékpár pályát avattak a Zsolnay Gyár és a Basamalom közötti területen, amely 500 nézőt befogadó fedett(!) lelátóval rendelkezett. Két évvel később már a második klub a Pécsi Bicycle Club is megalakult, Zsolnay Vilmos elnöklétével. Ezekben az években országúton és pályán is egymást érték a jobbnál-jobb versenyek, amelyeken a pécsi kerékpárosok rendre nagyszerűen szerepeltek. Az első Magyar Bajnoki címet Lauber Dezső szerezte 10.000 méteres pályaversenyen. A századfordulón az akkor 43.000 lakosú Pécsen több mint 300 igazolt versenyzőt tartottak nyilván. A pálya fenntartásának költségei azonban meghaladták a bevételeket, így azt később lebontották. A versenyzők az országútra szorultak, de a mostoha körülmények ellenére ott is nagyszerű eredményeket értek el.

A második világháború után hét egyesületben működött Pécsen, országúti vagy pályaversenyzőket foglalkoztató kerékpáros szakosztály, (Pécsi Postás, Pécsi Bányász, PVSZ, Pécsi Spartacus, PMFC, PSC, Junior KE) az utánpótlás nevelésben pedig a Pécsi Sportiskola 1972-ben alakult szakosztálya végzett kiváló munkát. Számtalan kiemelkedő eredmény született minden korosztályban a hazai és nemzetközi versenyeken egyaránt. A kerékpársport pécsi meghonosodása óta, 14 sportoló szerzett egyéni Magyar Bajnoki címet – közülük sokan többet is –, és hét alkalommal felnőtt csapatbajnoki címmel is büszkélkedhettek a pécsi kerékpárosok. Ezek közé be sem számoltuk az ezredforduló után néhány évig profi klubként működő Cornix Team Pécs eredményeit.

Jelenleg a pécsi kerékpárosok döntő többsége lelkes amatőr. Az országúti szakágban a Lotus Cycling Team néhány utánpótlás korú versenyzője jeleskedik, míg pályán a Fittbike SE U-17-es versenyzői szereztek bajnoki helyezéseket. A korábban nagy hagyományokkal rendelkező Junior KE amely – a sokszoros bajnok Hirth István edzői, szervezői munkájának köszönhetően

– a pécsi kerékpározás utolsó bástyájának számít, a FutaPécs SE-vel csak amatőr versenyeken indul. Edzéseiken, versenyeken 40-50 lelkes „szabadidős” kerékpáros áll rajthoz. A költségeket – támogató hiányában – a versenyzők saját maguk viselik, a sportágban Pécsen jelenleg fizetett edző, szakember sehol nincs.

Az elmúlt tíz évben jelentősen nőtt az érdeklődés az újonnan feltört szakágak iránt. A mountain bike, a downhill és a cyclo-cross, valamint a BMX cross, freestyle és triál szakágakban mintegy 50-60 versenyző indul a városiak közül – jórészt egyénileg – különböző szintű versenyeken. Közülük szervezetteren csak a PSN Zrt. Sportiskola 2012-ben alakult hegyikerékpáros szakosztálya működik, elsősorban a downhill szakág képviselőit fogja össze és támogatja lehetőségeihez mérten. A szakosztály tagjai az elmúlt években értékes helyezéseket, bajnoki címetek szereztek a magyar bajnokságokon és nemzetközi versenyeken. Mindezt annak dacára érték el, hogy edzéslehetőségeik a Mecseken – a kedvezőtlen jogi szabályozás miatt – korlátozottak, az Árpádvárosi Kerékpáros Park fejlesztése pedig, a források hiányában megakadt.

Néhány éve felmerült, hogy a PSN Zrt. Hegyikerékpáros Szakosztályát – olimpiai – tehát országúti illetve mountain bike szakágakkal bővítsék, ahol összefogva a pécsi kerékpársport legjobbait – minőségi szakmai munkát végezve – a sportág pécsi bázisát hoznák létre. Ez a kezdeményezés azonban – a finanszírozás hiányára hivatkozva – elmaradt. Szóba került az is, hogy a PSN Zrt. által működtetett Városi Jégpálya nyári kihasználása érdekében építsenek – Hirth István tervei alapján – egy a jégpálya küzdőterére ideiglenesen telepíthető, fából készülő, gyerekekre méretezett mini kerékpáros pályát, amely az utánpótlás nevelést szolgálhatná.

Napjainkban a kerékpározók száma a városban folyamatosan növekszik. Pécs, hatalmas anyagi ráfordítással többszörösére növelte a kerékpárút hálózatot. A biztonságos kerékpáros közlekedés elsajátításához, egy új kerékpáros kultúra kialakításához, kiváló módszert, alapot jelenthetne a kerékpáros utánpótlás fejlesztése, nevelése, foglalkoztatása. Erre, a városban ma még jelen levő, de nem foglalkoztatott szakemberek alkalmasak lehetnek. Ezen a ponton lennének összekapcsolhatók a kerékpáros versenysport és a társadalom érdekei, értékei.

Ökölvívás

Az ökölvívás is egy Magyarországon hagyományosan eredményes sportág, hiszen rendelkezik több olimpiai bajnokkal (Kocsis Antal, Papp László, Gedó György, Kovács István) és profi világbajnoki címet nyert versenyzővel (Kovács István, Erdei Zsolt, Balzsay Károly) is. Pécsen több más kiemelt figyelmet érdemlő sportággal együtt az ökölvívás a PVSZ kereteiben működik.

A szakosztály négy különböző szintet képviselő csoportban tartja a foglalkozásokat (versenyzők csoportos és egyéni felkészítése, utánpótlás, elit privát, hobby), így Pécsen a boksolni kívánók megtalálhatják a céljaiknak és felkészültségüknek megfelelő szintű edzéslehetőséget.

A pécsi ökölvívók vezetőedzője (Alvics Gyula, Európa-bajnoki ezüstérmes és második az 1984-es, olimpia helyett megrendezett Jóakarát Játékokon is) az ország egyik legkiválóbb szakembere az utánpótlásban, így nem csak a helyi versenyzőkkel, hanem az egész ország legkiválóbb fiatal ökölvívóival foglalkozik. Ez egyik oldalról nagy lehetőség és megtiszteltetés a PVSK-nak, ugyanakkor a gyakori távolléte miatt nehézséget is jelent a mindennapos munkában.

A pécsi ökölvívók között van két stabil válogatott kerettag (75 kg és 81 kg), magyar bajnok, ifjúsági EB 5., és olyan versenyző is (Lukácsy Bence), aki versenyben van a tokiói olimpiára jutás kvótájáért. A Magyar Ökölvívó Szövetség jó ideje küzd azzal a problémával, hogy a magyar bokszolók nagy része a pénz miatt ideje korán profinak áll, így az olimpiára készülő keret szűk marad, a kvótaszerzés pedig mára már bravúrnak számít. A Balzsay Károly szövetségi kapitány vezette szakmai munka eredményeképpen a 2024-es és a 2028-as olimpiára már jobb esélyek mutatkoznak. Ezeken az olimpiákon a pécsi ökölvívók közül is többen ott lehetnek, és a szakosztálynak nem is lehet más célja, minthogy a ma még utánpótlás korú versenyzők felnőttként itthon és a nemzetközi versenyeken is eredményesek legyenek.

A cél eléréséhez, a már említett humán erőforrás-fejlesztésen túl szükségesnek mutatkozik a valódi regionális központtá válás, amely feltételezi az utaztatási, az edzőtáboroztatási és versenyeztetési lehetőségek szélesítését és elsősorban a sportinfrastruktúra megújítását.

Ritmikus gimnasztika

A sportág világszerte és Magyarországon is rendkívül népszerű, az ún. „szépségsportok” csoportjába tartozik. A lányos szülők előszeretettel küldik ritmikus gimnasztikázni a gyermeküket, nem titkoltan abban a reményben, hogy a sportág segítségével a lánygyermekből igazi nő lesz. A sportág különleges helyzetben van a világ sportjában, hiszen versenyzői szerepelnek a nyári olimpián éppen úgy, mint a nem olimpiai sportágak nagy seregszempléjén, a Világjátékokon. Az egyik az együttes kéziszers-csapat és a szerenkénti döntők, míg a másikon az egyéni összetett szerepel a programban. Magyar versenyző nagyon régen szerepelt olimpián, de a Világjátékokon rendszeres résztvevő hazánk képviselője. A nemzetközi sportágot sokáig két kultúra, a szovjet (orosz), illetve a bolgár uralta. A 80-as évek végén, a 90-es évek elején Közép-Kelet Európában létrejött politikai változások hatottak a ritmikus gimnasztikára is, így a nemzetközi

elit is átalakult, jó néhány szovjet utódállam (Ukrajna, Azerbajdzsán, Fehéroroszország stb.) is megerősödött, de a világ élvonalába került – többek között – Görögország, Spanyolország, Olaszország és Izrael is.

A szövetség (Magyar Torna Szövetség Ritmikus Gimnasztika szakág) véleménye szerint a Pécsi Ritmikus Gimnasztika Egyesület a vidék legeredményesebb és szakmai szempontból kiemelkedő műhelye, amely az utóbbi tíz évben két felnőtt és hét junior válogatottat is adott a sportágnak és 2020-ban az országos első és másodosztály rangsorában is harmadik helyen végzett. Az egyesület megbecsültségét mutatja, hogy egyik edzőjük az országos szövetség technikai bizottságának tagja. Az egyesület 2011. elején újjászerveződött és az Expo Centerben otthonra lelve új lendületet vett. Kiváló mintát mutat a városban, abban a tekintetben, hogy egyszerre foglalkoztat élsportolókat és olyan gyerekeket, akik kizárólag a mozgás kedvéért, szabadidősport jelleggel látogatják az edzéseket. A különböző korosztályokban és szinteken 2019-ben összesen 75 gyereket versenyeztettek, de ennél jóval többen járnak a tanfolyami rendszerbe. Évtizedes múltira tekint vissza a rendkívül színvonalas nemzetközi versenyük, a Pécs Kupa.

Az Aranyszalag RGSE sportolói jellemzően az országos másodosztályban indulnak és a 35 versenyző mellett sokan tanfolyami rendszerben sportolnak náluk. A ritmikus gimnasztika mellett az egyesületben látványtáncsal is foglalkoznak, több VB és EB aranyérem is jelzi, hogy ez a munka sikeres.

Sportlövészet

Pécsett – sok más sportághoz hasonlóan – a sportlövészet is több helyen (PSN Zrt., PVLK, PVSK) működik, tehát jelen van a párhuzamosság, a szereplők munkájának összehangolása szükségesnek látszik. A szakágakat tekintve az olimpiai és nem olimpiai sportlövő számokon és azok utánpótlás-nevelésén túl jelen van a városban a szabadidősport szerű, vagy hobbi lövészet és a szituációs lövészet is.

Magyarországon a sportlövészet – annak ellenére, hogy olimpia sportág, ráadásul eredményes olimpiai sportág – nincs a sportgondolkodás centrumában, így a támogatás tekintetében sincs az elsők között. Ugyanakkor ma már vannak jó példák is az országban, hiszen több nagyváros is megértette, hogy a városmarketinghez hozzátartozhat és eredményes is lehet. Ott, ahol Pécshez hasonlóan több egyesület is működik, és van önkormányzati támogatás, a magyar ranglistát tekintik mérvadónak és a szövetséggel való konzultáció után döntenek a finanszírozásról. Pécs – a szövetség véleménye szerint – az egész régió központja a sportágban, így jelentős szerepe lehet a jövőben városi, megyei szinten, de akár a teljes Dél-Dunántúl tekintetében is.

Fontos, hogy sportszakmai okokból és a sportág specialitásai miatt, jelesül, hogy fegyverrel űzik, az önkormányzat támogatását kizárólag a Magyar Sportlövők Szövetsége által elismert műhelyek részesülhessenek!

A sportág legnevesebb baranyai alakja egyértelműen a már négy olimpián is szerepelt Csonka Zsófia (PSN Zrt.), akinek eredményei világszínvonalúak (2012 London VI. hely, 2016 Rió 10. hely) az edzők közül a hazai szövetség Ablonczy Orsolya munkáját emelte ki. A pécsi és a környékbeli sportlövők – elsősorban az utánpótlás területén – komoly potenciállal bírnak, reális esély mutatkozik arra, hogy a 2024-es és/vagy a 2028-as olimpián is lehessen pécsi, vagy pécsi kötődéssel rendelkező sportlövő.

A pécsi lőtér, amely – sok más sportlövő infrastruktúrához hasonlóan még a rendszerváltás előtti állapotban maradt – a 2010-es évek második felében, összességében az 50.000.000 forintot is elérő központi és emellett jelentős szövetségi támogatás segítségével megújult és megfelel a XXI. századi elvárásoknak: egyszerre tudja szolgálni az élsportot, az utánpótlás-képzést és a szabadidős lövészetet.

A sportlövészet az egyik olyan sportág, amelyben viszonylag rövidtávon, a rendelkezésre álló erőforrások összehangolásával, tényleges eredmény érhető el, így a sportági szakszövetséggel együttműködve, érdemes meggondolni annak önkormányzati támogatását!

Súlyemelés

A súlyemelés – az atlétika versenyszámaként – már az első újkori olimpia műsorán is szerepelt, 1920-tól pedig az összes megrendezett olimpián versenyeztek súlyemelők. Speciális sportág, mert önálló versenyrendszerén túl mozgásanyagát számos más sportágban is használják erőfejlesztésre, ugyanakkor sok nehézséggel és sztereotípiával küzd. Magyarországnak két aranyérme és számos érmes helyezése van az olimpiák történetében, ma már az is nagy eredménynek számít, ha egy magyar súlyemelő olimpiai kvótát szerez. Az utolsó olimpián, 2016-ban egy férfi versenyző képviselte hazánkat.

1963 óta létezik a Pécsi Súlyemelő Egyesület, melynek korábbi kiemelkedő tudású edzője volt Viczay Alajos. Az ő tanítványa volt az egyesület jelenlegi vezetője Gyurkovics Ferenc, aki a magyar válogatott szövetségi kapitányaként is tevékenykedett, versenyzőként tizenkétszeres magyar bajnok, legjobb nemzetközi eredménye EB 6. és VB 7. helyezés. A civil sportban – részben a crossfitnek köszönhetően – rendkívül népszerű a súlyemelés, ezért a PSE-nél nagy hangsúlyt fektetnek erre a szegmensre is, így sokan csak az egészséges életmód miatt választják őket. A Pécsi Súlyemelő Egyesület elkötelezett az élethosszig tartó sportolás mellett, helyszínt

biztosít és szakmai háttérrel ad a nem versenyszerűen sportolóknak is és együttműködik a Pécsi Tudományegyetemmel, partner a tudományos kutatásokban. A PSE nyitott a más sportágakkal való együttműködésre, leginkább a dinamikus erőfejlesztés területén felhalmozott tudásuk lehet segítségére más sportágak versenyzőinek. A súlyemelés az a sportág, amelyre fokozottan igaz a filozófiai részében megfogalmazott elvárás, hogy a sportban felhalmozódott tudás cserélődjön, váljon közkinccsé! A Pécsi Súlyemelő Egyesület csarnokának, eszközparkjának fejlesztése tehát a versenyszerű súlyemelésen túl a civil sportolók és több más sportág kiszolgálását is segíthetné.

Szinkronúszás

A szinkronúszás kezdeti technikája az életmentő mozgásformákból és az úszástechnikákból alakult ki, később művészi jelleget kapott, „díszes” úszásnak, vízi balettnek nevezték. Hivatalos olimpiai sportággá az 1984-es Los Angeles-i játékokon vált, ahol két versenyszámban, egyéni- ben és párosban avattak olimpiai bajnokot. A szinkronúszást a FINA 1968-ban ismerte el hivatalosan, mint negyedik vízi sportágot az úszás, műugrás és a vízilabda mellett. Szinkronúszásban az első FINA Világbajnokságot 1973-ban rendezték Belgrádban.

Korábban a szinkronúszás a Magyar Úszószövetség keretébe tartozott, de jelenleg már a Magyar Szinkronúszó Szövetség önálló szervezetként működik. Az országban a mai állapot szerint 26 szinkronúszó egyesület van.

A Pécsi Flamingó Szinkronúszó Sportegyesület 2000-ben alakult meg, 2015-ben beolvadt a PSN Zrt.-be, az Abay Nemes Oszkár Sportuszodában két képzett edző 41 gyerekkel foglalkozik. Legjobb eredményeik, hogy utánpótlás korosztályban a kiemelkedő fővárosi klubok mögött rendre pontszerző helyen végeznek, és már többször adtak korosztályos válogatott kerettag versenyzőt.

2010-ben alakult Pécs másik szinkronúszó egyesülete, a Kolibri. A PTE Ifjúság úti uszodájában 35 versenyzővel foglalkoznak. Együttműködést kötöttek a PTE-vel, így a Sporttudományi Intézet segíti a tudományos háttér megteremtését, a helyi úszótanfolyamok pedig a kiválasztás lehetőségét adhatják, de a vízfelület nem alkalmas magas szintű versenysportra ebben a sportágban és a humán erőforrás is fejlesztésre szorul.

A párhuzamosság megszüntetése indokolt lenne, de a sportiskola elérte a létszám maximumot, ahány versenyzőt foglalkoztatni tud. A további fejlődés elengedhetetlen feltétele az elérhető vízfelület növelése, ez csak uszodafejlesztés esetén válhat realitássá.

Táncsport

A táncsal kapcsolatban állandóan él az a vita, hogy sportról, vagy művészetről beszélünk-e? Pécs sportstratégiája természetesen a sport oldaláról közelíti meg, ahogy az NOB (Nemzetközi Olimpiai Bizottság) és az IWGA (Világjátékok Nemzetközi Szövetsége), amely meghatározza a nemzetközi sportvilágban, hogy mit tekintünk sportágnak, mely szövetségek elfogadottak. Magyarországon a MOB (Magyar Olimpiai Bizottság), valamint az NVESZ (Nemzeti Versenysport Szövetség) is e szerint jár el. A sportág nagy nemzetközi eseményei zsúfolt nézőterű sportszarnokokban zajlanak. Magyarországon a Magyar Táncsport Szakszövetség égisze alatt, versenyszerűen két alap szakág működik: a versenytánc, amely standard és latin-amerikai táncokból áll, valamint az akrobatikus rock 'n' roll. Előbbiben egy alkalommal született magyar világbajnoki cím és az ún. formációs csapatversenyben is vannak kiemelkedő magyar eredmények, az akrobatikus rock 'n' rollban pedig kifejezetten eredményesnek számítanak a magyarok, szinte minden évben van világbajnoka a szakágnak. Az olimpiai programban nem szereplő sportágak között, a karate mellett a versenytáncban van a legtöbb igazolt versenyző. Pécssett négy komoly és a sportágban elismert műhely működik. Az IDance Táncsport Egyesület (Timer Péter), 2008 óta működik, filozófiája szerint a tánc az eszköz, hogy a gyerekből embert neveljenek. A Ritmo Táncsport Egyesület (Józsa János) 1998-ban alakult, célja eredményes részvétel a magyar és nemzetközi sporttánc életében, továbbá, hogy Pécs városában, hazai szinten neves, színvonalas táncéletet alakítson ki, mind a versenytánc, mind a szabadidősport terén. Csoportjai működnek Szekszárdon, Kaposváron és Mohácson is. A Szigo Táncsport Egyesület és Kapronczai Művészeti Iskola (Kapronczay Balázs) versenyzők és táncszakemberek képzésével foglalkozik sportegyesületi és iskolai keretek között is. A Pécsi Fordan Sportegyesület (Papp Viktor) 1983 óta az akrobatikus rock 'n' roll területén szerves része Pécs sport és kulturális életének. A Fordan, mint létesítmény 2008-ban készült el. E négy bázis számos értékes versenyzőt és komoly szakembert adott már a magyar táncsportnak a versenytáncban és az akrobatikus rock 'n' rollban is. A 2009. évi Világjátékokon (a nem olimpiai sportágak olimpiája) például akrobatikus rock 'n' rollban egy pécsi páros képviselte hazánkat. Érdemes még megemlíteni a táncsal kapcsolatban a PTE Táncoló Egyetem projektjét.

Pécs eddig két alkalommal adott otthont a versenytáncban Formációs Világbajnokságnak, és számos alkalommal volt a Lauber Dezső sportszarnokban Akrobatikus Rock 'n' roll Magyar Bajnokság is. A klubok rendszeresen szerveznek nagy hazai és nemzetközi versenyeket Pécssett, amelyek érdemesek a figyelemre és a támogatásra sportszakmai, városmarketing és turisztikai szempontból is.

Külön említést érdemel a break tánc, mert 2024-től felkerül az olimpia műsorára. Pécs ennek a stílusnak a hazai fellegvára, a 80-as évek közepétől őrzi városunkban világszínvonalon ezt a sportágat, a 90-es években az Enemy Squad „Ki mit tud?” győztes csapata világbajnoki eredményei miatt nemzetközi szinten is elismertté vált. A tíz éve működő Bodyrock Pécsi Sportegyesület (Pécs Breakers) a hazai break tánc legnagyobb és legeredményesebb utánpótlás-nevelő műhelye, itt adja tovább tudását az Enemy Squad két alapítója, Nagy Zsolt Európa-bajnok és Filkóházi Zoltán, a magyar break történetének egyetlen világbajnoka. 2020. decemberében a PSN Zrt. megalakította a breaking szakosztályát.

Tenisz

A magyar tenisz az utóbbi időkben kiemelkedő teljesítményeket produkált. 2020. évben két férfi egy női játékos képviselteti magát a világranglista első 100 helyezettje között, miközben Babos Tímea többszörös Grand Slam győztes, és világbajnok lett. Magyarország 3 évre megszerezte a női csapat-világbajnokság döntőjének a rendezési jogát, 2017-ben megrendezték Budapesten az első Magyarországon tartott ATP versenyt. A tenisz bekerült a kiemelt támogatású sportágak közé, ami jelentősen megnövelte a sportágra jutó pénzügyi források volumenét. 2015 óta jelentős forrásokat fordítottak tenisz klubok infrastruktúrájának fejlesztésére.

Ehhez képest a vidéki tenisz helyzete alig javult, míg a pécsi helyzet az elmúlt öt évben stagnált a létesítmények fejlesztése területén, de sajnos a helyi versenyzési lehetőség tekintetében is.

A vidéki tenisz kiemelkedő feladata az utánpótlás felkutatása, nevelése – Babos Tímea soproni, Fucsovics Márton nyíregyházi nevelés – területén hozhat a jövőre nézve is kedvező eredményeket. Pécs városa igen nagy múltra tekint vissza a sportág tekintetében, számos magyar bajnok, nemzetközileg is híres versenyző is nőtt itt fel.

Jelenleg 4 aktív tenisz sporttelep működik a városban. A korábbi nevén Dédász-sporttelep a Pécsi Elektromos SE otthona. Területén 13 salakos pálya (ebből télen három fedett), valamint 1-1 műfüves, illetve műanyag borítású játéktér. A sportterület 1975-től évről évre bővült, ma már konditerem, és egy medence, valamint jakuzzi, és masször is segíti a kulturált szórakozást. Nyáron rendszeresen szerveztek napközis tábor, ahol nemcsak a tenisszel, hanem más hasznos szabadidős tevékenységgel is megismerkedhettek, illetve egyéb programokon (úszás, kirándulás) is részt vehettek a gyerekek.

A Makár Tanya Sportcentrum a sporthotel parkjában található. A szabadtéri idényben négy salakos, az egész évben üzemelő teniszcsarnokban három ITF minősítésű, kemény borítású, úgynevezett rugalmas proflex tenispálya vehető igénybe.

A Pécs 2000 Tenisz Klub 25 éve alakult még Makár Tanya Tenisz Klub néven, Az országos iskolatenisz program elindítója és egyik legnagyobb versenyrendezője és centrumaként működött. 2000-ben új helyszínen lelt otthonra a klub a Bártfa utcában, és ekkor változtatta a nevét is a mostanira.

Közel egy évtizeden át szuperligás női csapattal rendelkezett, a Final Four állandó résztvevője volt. az utóbbi időszak egyik legeredményesebb utánpótlás versenyzőjét sikerült kinevelni, Koncz Barnabás személyében, aki sokszoros magyar bajnokként az európai ranglista 15. helyezettje volt. A klub jelenleg a PSN Zrt. 3 salakos pályáján működik, a helyi tenisz színvonalát, annak emelését, a fiatalok széles rétegeinek aktivizálásával, a tenisz megismertetésével kívánják elérni. A klub évekig kiemelt régiócentrumként működött.

A Pécs Városi Tenisz Club (PVTC) a Magyar Tenisz Szövetség (MTSZ) támogatásával egy hosszútávú fejlesztési programba kezdett, melynek célja a magyar tenisz tömegbázisának növelése és versenyzők nevelése. A PVTC jelenleg 10 salakos pályán üzemel a szabadtéri szezonban és 4 pályán a fedett pályás szezonban a Dr. Veress E. utcai Gulyás István Tenisz Centrumban. Az elmúlt évek tudatos építkezésének köszönhetően sikerült elérni a klub magas szintű hasznosítását.

A PVTC elsősorban utánpótlás-nevelő klub, számtalan válogatott játékos került kinevelésre, magyar bajnoki címek jelzik az elmúlt 30 év munkáját. Jelenleg is van korosztályos magyar bajnok, válogatott játékos a PVTC soraiban. Bartha Panna a bajnoki cím mellett ranglista vezető a 16 éves korosztályban. A tavalyi évben 6-10 évesek csapatbajnokságán a PVTC indította el a legtöbb csapatot az országban. A felnőtt szakágban is elmondható, hogy sok szép eredményt értek el a csapatok, legutóbb a 2020. évben lett ezüstérmes a női Szuperliga csapat, míg a férfi csapat az I. osztályban szerepel, de az utánpótlás tagjai is képviseltetik magukat a férfi III. osztályban.

Jelenleg 200 gyermek jár a PVTC pályáira, és ez a létszám már komoly problémákat jelent az edzések beosztása tekintetében. Az idei évben együttműködés kötött az Önkormányzattal és az ovisportot felkaroló helyi szervezettel, minek következtében a pécsi óvodások nagy többsége meg fog ismerkedni a tenisszel szakedzők közvetítésével. Ez a szám becslések szerint eléri az évi 400 főt. A társasági tenisz is folyamatos fejlődésen ment keresztül az elmúlt években. A versenyző amatőrök létszáma eléri a 80-100 főt, és az ezen felüli hobbi játékosok száma is jelentős, 100 főt meghaladó.

E tények ismeretében célszerű bővíteni a kapacitást, az utánpótlás fejlesztése érdekében, ami 2 darab, versenyzésre is alkalmas fix vázzal rendelkező fedett keménypályát jelent.

Tollaslabda

A tollaslabda egy olyan sportág Magyarországon, amelyben óriási eredmény az, ha egy-egy olimpián egy-egy magyar versenyző szerepelni tud. A világ élmezőnye (pl. skandinávok, ázsiaiak) komoly távolságra van a magyar legjobbaktól. A sikeres olimpiai kvalifikációhoz pedig be kell járni a Földet, hiszen az Európától távoli versenyeken a résztvevők száma okán európaiaknak könnyebb pontot szerezni.

Pécssett a Multi Alarm Sportegyesület (MASE) 2003-ban jött létre. Eredeti célja szerint a tollaslabdázást akarta megismertetni és játéklehetőséget akart biztosítani a városban, a régióban élő fiataloknak. Az eredeti tervek az évek alatt helyiből országossá váltak, és a MASE céljai között megjelent a versenysport, majd az élsport is. Az egyesületnek 2007 óta mindig külföldi (indonéz, japán, bolgár, belga) vezetőedzője van, ezt megelőzően a 24-szeres magyar bajnok Károlyi Ákos volt a vezető.

Az egyesület több magyar bajnokkal, első osztályú női és férfi csapattal is büszkélkedhet, sőt Sárosi Laura, aki a pécsi klubban lett nemzetközi szintű versenyző, a 2016. évi riói olimpián is szerepelt. Őt a MOB 2016-ban fair play díjjal tüntette ki. A MASE hétszeres magyar csapatbajnok. A 2008/2009-es évtől kezdve csak egyetlen év akadt, amikor a magyar bajnoki cím nem került Pécsre.

A MASE egy önálló, sportágspecifikus sportlétesítménnyel is rendelkezik, amely 2009-ben épült, az ország első valódi Tollaslabda Centrumaként. Az egyesület nem titkolt célja, hogy a legrangosabb hazai és európai viadatok házigazdája is legyen, 2012-ben megrendezték a Bajnokcsapatok Európa Kupáját.

A Pécssett tollaslabdázók száma 600-700 között mozog, a klubban rendszeresen játszóknak életkora is nagyon széles spektrumot ölel föl, az 5 éves kortól a nyugdíjasokig. Az igazolt játékosok száma 100, ennyien vesznek részt pécsi színekben a Magyar Tollaslabda Szövetség versenyszerében. Közülük kilencen szerepelnek az I. osztályú csapatbajnokságban, tizenegyen a felnőtt II. osztályban, míg az utánpótlásban hat korosztályban versenyeznek a gyerekek és létezik egy olyan csoport is, amelyben a még nem igazolt fiatalok készülnek.

A klub célja, hogy mind több pécsi gyerek, felnőtt és egyetemista találkozzon a sportággal; a városban sok verseny legyen, amelyen a különböző szinten versenyző sportolók megméretethetik magukat; az élsport területén megtartsa vezető szerepét a magyar tollaslabdázásban,

megőrizve a csapatbajnoki címeket és lehetőség szerint minden olimpiára ki tudjon juttatni egy magyar játékost, aki pécsi színeken versenyez.

Torna

Pécs a tornasport is komoly hagyományokkal bír: többször adott válogatott versenyzőt és edzőt is a magyar tornának. Ennek ellenére hosszú éveken keresztül, elsősorban a megfelelő szintű sportinfrastruktúra hiányából fakadóan, lényegében lekerült a sportág hazai térképéről. Az újbóli nagy áttörést az jelentette, amikor 2018 februárjában átadták az új tornacsarnokot, amely a PSN Zrt. fenntartásában működik. A létesítmény adottságai ugyan nem ideálisak, egyelőre hiányoznak a komoly versenytornához szükséges szerek, eszközök, de a Magyar Torna Szövetség véleménye szerint tökéletesen megfelel a pécsi torna jelenlegi szintjének és alkalmas arra is, hogy Pécssett ifjúsági válogatottakat, vagy első osztályú sportolókat lehessen nevelni. A torna sportág magyarországi specialitása, hogy a tehetséges versenyzőket országos központokban készítik fel, így az egyesületek többsége leginkább ezeknek a tehetségeknek a megtalálásában, az alapok megtanításában játszik szerepet. Miután a nemzetközi élmezőny és a magyar torna között óriási úr tátong és ez a hátrány – szintén a szövetség bevallása szerint – a belátható jövőn belül nem ledolgozható, így a sportág stratégiai célja továbbra is az, hogy egy-egy kiemelkedő versenyzőt sikerüljön kinevelni, amiben lehet szerepe Pécsnek is.

A PSN Zrt. Torna Szakosztálya ötéves kortól felnőtt korig foglalkozik torna oktatással és versenyszerű sportági képzéssel. Az amatőr torna öt városi iskolában van jelen, ám a szakosztály előkészítő foglalkozásokkal, különböző programokkal összesen 21 köznevelési intézményben tevékenykedik. A versenysportban Pécssett hat csoportban dolgoznak a sportolók, korosztály és tudásszint szerinti bontásban. A szakosztály hét képzett edzőt foglalkoztat.

A pécsi torna országos elismertségét és fontosságát az is jelzi, hogy a Magyar Torna Szövetség komoly szakmai és anyagi segítséget nyújtott a tornacsarnok felújításához, valamint az ún. Sport XXI. programban a mindennapos munkát is támogatja. A szakosztály egyik edzője szövetségi státuszban van és az MATSZ-től kapja a fizetését is. Ennek két oka van: egyrészt a pécsi tornasport szakmai színvonalának elismerése és az ott folyó munka támogatása, másrészt az a speciális helyzet, hogy a torna Magyarországon komoly szakemberhiánnyal küzd. Az edzők nagy része már nyugdíjas korú, vagy még fiatal és tapasztalatlan, így a szövetség a legtehetősebb edzőket segíti, hogy minél több valódi műhely alakuljon ki országszerte. A kiemelt cél a pécsi tornában – az MATSZ segítségével, a PTE-vel való együttműködésben és városi támo-

gatással – az lehet, hogy sok pécsi gyerek kapjon stabil sportalapot a tornán keresztül és a szakosztály rendszeresen adjon egy-egy kiemelkedő tehetségű versenyzőt és/vagy edzőt a magyar tornasportnak.

Triatlon

A triatlon az a sportág, amely sporttörténelmet írt azzal, hogy a létrejötte után a leghamarabb jutott be a nyári olimpia programjába (2000. Sydney). Mozgásanyagát és versenyszámaint három lényegében önálló sportág alkotja, sorrendben az úszás, a kerékpározás és a futás. A sportághoz tartozik a duatlon is, amely egy önálló, két mozgásformából (futás, kerékpározás), de három részből (futás, kerékpározás, futás) álló, lényegében önálló sportág.

Magyarországon jó néhány komoly hagyományokkal bíró nagy triatlon-rendezvény alakult ki (pl.: Nagyatád, Tiszaújváros). A sportág versenyeztetési sajátága az, hogy egy-egy nagy verseny, legyen az Világkupa, vagy világbajnokság lényegében egy egész hetet felölelő családi, baráti esemény is, amelyben helyet kapnak a különböző korosztályok versenyei, a váltó versenyek és természetesen csúcspontként az élsportolók profi futamai is. Léteznek úgynevezett ultra triatlon versenyek is, amelyeken az olimpiai számok többszörösét teljesítik a résztvevők mindhárom, a triatlont alkotó részben.

Pécsett a triatlon korábban önálló egyesület volt Pécsi Triatlon Klub néven, 2015-től a PSN Zrt. égisze alatt működik. Az integrálódás óta a szakosztály komoly bővülésen ment keresztül. A cél a folyamatos létszámnövelés, azaz a tömegesítés és az élsportban való eredményes szereplés egyszerre. A feladatok között szerepel a triatlon mozgásanyagának megismertetése minél több gyerekkel, a már képzett versenyzők eredményes szereplése a hazai is nemzetközi korosztályos versenyeken, a nemzetközi szintű, válogatott sportolók felkészítése a világ legnagyobb versenyekre, valamint a versenyzési körülmények folyamatos javítása.

A szakosztály négyféle csoportban dolgozik a mindennapokban: élsport, utánpótlás, egyetemista és amatőr. A munka két városi létesítményben zajlik, az Abay Nemes Oszkár Sportuszodában és a Várkői Ferenc Diák- és Szabadidősport-központban, a közelmúltban pedig a kovács-telepi volt labdarúgó létesítményben találtak új otthonra a triatlonosok. A városi létesítmények mellett az országutak, a Pécsi-tó és a tuskérséti sportcentrum is felkészülésük helyszínei.

A PSN Zrt. triatlon szakosztály 2017-ben a Magyar Triatlon Szövetségnél az ország legeredményesebb szakosztálya lett. A vezetőedző Tóth Szilárd közép- és hosszútávfutóból lett a triatlon egyik legkiválóbb magyar edzője, 2017-ben az év edzője Magyarországon, személyében pécsi szövetségi kapitánya van a sportágnak.

A versenyzők között, a 2021-ben olimpiai 7. helyezést elérő Bicsák Bence (a PSN Zrt. kiemelt státuszú versenyzőinek egyike) a legnevesebb, de több olyan sportoló (pl. Sárszegi Noémi, Karai Botond) is erősíti Pécsset, akik számos nemzetközileg is jegyzett eredménnyel rendelkeznek.

A felkészült edzők, a jelenlegi eredmények és a folyamatosan javuló feltételek, valamint a PTE sportolókat is vonzó képzési kínálata miatt a PSN Zrt. triatlon szakosztálya nem csak hazai, hanem nemzetközi szinten is számottevő eredményekre lehet képes, akár már a közeljövőben is, ezért kiemelt figyelmet érdemel a város részéről.

Feltétlenül említést érdemel a Fittbike SE, amely a triatlon versenyeken, Országos Bajnokságokon nagy létszámban képviselteti magát, számos korosztályos OB egyéni és csapat érmmel rendelkezik. A Magyar Triatlon Szövetség 2020-ban az amatőr triatlon egyesületek rangsorában 91 csapat közül a 10. helyre rangsorolta. Ultratriatlonban 2019-ben az összetett világcupa korosztályos világbajnoka az egyesület versenyzője, Mindum Károly lett.

Úszás

Az úszás Pécssett egy hagyományosan eredményes sportág abból a szempontból, hogy az olimpiára kijutott sportolók között szinte mindig található pécsi úszó (pl.: Biczó Bence, Bodor Richárd, Jakabos Zsuzsa, Kenderesi Tamás). A sportág rendelkezik olimpiai érmes versenyzővel (Kenderesi Tamás) éppen úgy, mint paralimpiai bajnokokkal (Pásztory Dóra, Sors Tamás, Konkoly Zsófia). Az úszás abban a tekintetben is kiemelkedő helyzetben van a városban, hogy jónéhány országosan, vagy nemzetközi szinten is jegyzett szakember (Jancsik Árpád, Petrov Anatolij, Sántics Béla, Tari Imre) dolgozott vagy dolgozik Pécssett, az uszodákban, vagy származott el a városból és öregbíti máshol Pécs hírnevét. Érdeemes itt is megjegyezni, hogy Pécs Megyei Jogú Város a jövőben fordítson figyelmet arra, hogy azok a sportolók és edzők, akik Pécssett válnak kiemelkedően eredményessé, azok ne hagyják el a várost, vagy ha a sportág specialitásai miatt ez elkerülhetetlen, akkor is őrizzék meg „pécsiségüket” és a város is értékelje őket, használja tudatosan azt, hogy pécsiek.

Az úszásban és más vizes sportágakban is a vízfelület mennyisége és minősége jelenti a szűk keresztmetszetet. Természetesen nincs ez másképpen Pécssett sem. Mutatkozik igény arra, hogy a városban épüljön egy új versenyuszoda, amely jelentősen bővítené a szabadidős sportolók és a versenyszerűen úszók számára rendelkezésre álló vízfelület mennyiségét, és minőségi ugrást is jelentene az élsportolók és az utánpótlásban szereplő pécsi gyerekek számára. Ez az elképzelés azonban egyelőre konkrét tervekben nem testesült meg.

Az úszás szervezeti rendszere Magyarországon három lábon áll. Az úszásoktatás jelenti az alapot, amelynek célja, hogy valamennyi gyerek megtanuljon úszni, biztonságban legyen a vízben. A sportág e szelete komoly bevételt termel. A második szint, a tehetséges gyerekek részvételével az utánpótlás-nevelés szintje. Finanszírozás szempontjából ez forrásigényes terület, tehát ebben van szerepe a városnak. (Megjegyzendő, hogy a MÚSZ-ban készült egy tervezet, Úszónemzet Program címmel, amelynek egyik célja, hogy plusz forrást biztosítson az utánpótlás úszással foglalkozó műhelyek számára. Ennek tervezett első helyszíne Pécs.) A sportágban a harmadik elem az élsportszerű úszás, a profi úszás, amelynek szereplői azok az úszók, akik hivatásszerűen, vagy legalábbis főtevékenységként foglalkoznak az úszással. Az ebbe a csoportba tartozó versenyzők költséges felkészítését és versenyeztetését szövetségi és különböző állami csatornákon keresztül finanszírozzák, ugyanakkor személyi költségeik nagyrészt az egyesületeket terhelik. A gazdaságilag stabilan működő városi rendszerekben (pl. Győr, Debrecen) a három láb egy rendszerben, egy kézben, gazdaságosan működik. Fontos elem még az uszodai sportágak egymásra épülő együttműködése annak érdekében, hogy munkájuk valóban segítse Pécs sportját és a pécsi gyerekek érdekeit szolgálja!

Az úszás Pécs egyik legeredményesebb sportága, az egészséges életmód, az életvédelem és a városmarketing szempontjából is kiemelt figyelmet és támogatást érdemel. További fejlesztésének sarkalatos pontja a vízfelület növelése (uszodafejlesztés), és a városi úszásoktatás (dél-előtti óvodai és iskolai, délutáni üzleti alapú) újragondolása is újabb szakmai és gazdasági lehetőségeket nyithat meg. A PTE-vel való együttműködés az oktató- és edzőképzés, a tudományos háttér és a kiválasztás (egyetemi uszodai bázis) területén is komoly előre lépésre ad lehetőséget.

Vívás

A vívás minden tekintetben – ponttáblázat, érmek száma, bajnoki címek száma - a legeredményesebb magyar olimpiai sportág. Pécsen már a XIX. században megnyílt az első vívóterem, a PEAC 1923-as megalapítása után elsőként a vívók szervezték meg szakosztályukat.

A PTE-PEAC Vívószakosztálya a Dunántúl legnépesebb vívóklubja, múltja és jelene alapján is meghatározó vidéki párbajtőrklub. A 2019-es esztendőben a szakosztály fókuszja a felnőtt versenyzőkről teljes mértékben áthelyeződött az utánpótlásra, miután Pécs két felnőtt válogatott versenyzője (Berta Dániel, Peterdi András) átigazolt a Budapesti Honvédba. Az átállás gyors, hiszen a 2019-ben öt utánpótláskorú versenyző is döntős helyezeket szerzett világversenyeken. A két felnőtt válogatottat kinevelő Danka Sándor vezetőedző által irányított szakmai stáb is bővült

az átállás után egy kadett és junior világbajnoki indulókat nevelő szakedzővel, Patócs Zsolt személyében. A szakosztályban utánpótlás korosztály mellett a veterán versenyzők is jelen vannak. A szakosztály taglétszáma állandóan növekszik, meghaladja a 100 főt.

Rövid távú cél, hogy a gyermek, újonc, serdülő lányok és fiúk állandó nemzetközi versenyeztetési lehetőséget kapjanak, sok Európa Kupa versenyen tudjanak részt venni, hogy mire elérik a kadett kort, addigra megfelelő nemzetközi rutinnal rendelkezzenek. Így akkor már érdemben kelljen számolni a pécsi gyerekekkel a világversenyekre való válogatásánál. Középtávon (2023-ra) a cél, hogy a PEAC újra utánpótlás válogatottat adjon. Hosszútávon kiemelt cél, hogy a jelenlegi kezdő csoportok (35 fő) bázisára, valamint az olimpia után várható magasabb létszámú csoportokra alapozva a vidéki vívás legerősebb bázisa legyen Pécs a párbajtőr vívásban.

A szakosztály rendelkezik nyolc – a Magyar Vívószövetség által is – kiemelkedő tehetségűnek tartott gyerekekkel, akiket kiemelten kíván menedzselni.

A szakosztály eredményes munkájához jó alapot biztosít a két vívóterem (Belvárosi Általános Iskola, és Református Tornacsarnok), de a létszám miatt kinőtte ezeket, így tervben van a PEAC vívó csarnokának kialakítása a Sport utcában (322 millió forint vívó szövetségi támogatással, összesen 600 millió forinttal tervezve).

A fejlődési sarokpontok: fiatal szakképzett edzők Pécsre csábítása és/vagy kinevelése; az említett saját vívóterem létrehozása; az állandó utánpótlásbázis biztosítása, akár iskolai keretekben is; stabilan tervezhető háttér, így állandó szakmai munka és versenyeztetési rendszer kialakítása.

Az olimpiai programban nem szereplő küzdősportok

Az olimpiai programban nem szereplő küzdősportok helyzete mind a világ sportjában, mind Magyarországon rendkívül összetett, hiszen több sportágban is jellemző, hogy nem egy világ-szervezet van, hanem több, így a nemzetközi versenyeztetésben is párhuzamosságok mutatkoznak. Ezen a területen az NOB (Nemzetközi Olimpiai Bizottság) és az IWGA (Világjátékok Nemzetközi Szövetsége) próbál rendet, rendszert kialakítani. Ez a két szervezet határozza meg, hogy sportszakmailag mely sportágak, illetve mely sportágak melyik szövetsége elfogadott a sportvilágban. Magyarországon ezt a feladatot a MOB (Magyar Olimpiai Bizottság) és az

NVESZ (Nemzeti Versenysport Szövetség) látja el. Az olimpiai programban nem szereplő küzdősportok helyzetének megítélésénél, illetve támogatásakor, azok helyi beágyazottságán, valós helyén, szerepén túl, mindenképpen a nemzetközi és a hazai sportjogi státuszuk figyelembevételre kell, hogy legyen a fő szempont.

A NOB döntése alapján a thaibox ideiglenes jelleggel ott lesz az olimpiai programban 2024-ben, míg a kick box ún. elismert sportágként szerepel azon a szűk listán, amelyről a Nemzetközi Olimpiai Bizottság tagjai szavaznak a következő olimpiák programjába kerüléssel kapcsolatban. E kettőn kívül a nem olimpiai sportágak szövetségeit tömörítő Nemzeti Versenysport Szövetség tagjai között megtalálható a Magyar Karate Szövetség (melynek fő szakága, a WKF rendszerű karate már szerepel az olimpiai programban), a Magyar Kendo, Jaido és Jodo Szövetség, a Magyar Nanbudo Szövetség, a Magyar Sambó Szakszövetség, a Magyar Sport Jujitsu Szövetség, a Magyar Sumo Szövetség és a Magyar Tradicionális Kungfu és Wushu Szövetség. Magyarországon tehát 2021-ben, Pécs sportstratégiájának elkészültekor ezek, az olimpiai programban nem szereplő küzdősportok számítanak önálló, elismert sportágnak.

Pécs az olimpiai programban nem szereplő küzdősportokban is rendelkezik jó néhány világs- és Európa-bajnok versenyzővel és egy már nem élő, de sportolóként példamutató legendával, Nagy Andrással, akiről javaslunk egy városi díjat is elnevezni.

A felsőoktatás sportja

Egy olyan városban, ahol komoly, nagy múltú és méretű egyetem van, elengedhetetlen, hogy az egyetem és a város együttműködjön, erősítse egymást! Nincs ez másképpen a sport területén sem! Pécsen az egyetemi ifjúság létszáma nagyjából akkora, mint a városi lakosság 12-13%-a, mintegy húszezerre tehető.

A Pécsi Tudományegyetemen is készül egy sportkoncepció, így természetes volt, hogy Pécs sportstratégiájának készítése közben több megbeszélés is zajlott a felsőoktatás sportjának szereplőivel. A cél az volt, hogy a két stratégia semmilyen tekintetben ne menjen egymással szembe, sőt segítse, támogassa egymást. Hogy ez a jövőben is így legyen, ésszerűnek tűnik a város és az egyetem sporttal kapcsolatos elképzelései, mindennapos tevékenységeinek rendszeres összehangolása, akár egy sport-kerekasztal formájában is, ahol a PTE vezetői és a város döntéshozói ülnek egy asztalhoz.

A Pécsi Tudományegyetem sportkonceptiója biztosan foglalkozik majd az egyetem sporttal kapcsolatos tevékenységeinek struktúrába foglalásával és a döntéshozatali folyamatok, valamint a finanszírozás kérdésének egycsatornás rendszerré tételével, valamint a mindennapos testnevelés újra bevezetésével a felsőoktatásban.

A PTE rendszerében is megjelenik a sport szinte valamennyi területe, így

- a sporttudomány;
- a szabadidősport;
- a versenysport;
- a belső sportegészségügy;
- a testnevelőtanár-képzés;
- a sportszakember-képzés;
- a fogyatékkal élők sportja;
- a honvédelmi sportok;
- a sportlétesítmények.

Pécsett a felsőoktatás sportjának alapvetően három célja lehet:

- az egyetemi ifjúság mindennapos testnevelése, sportolása;
- Pécs sportági portfóliójának kialakításával szinkronban, azt erősítve, közösen meghatározott sportágakban a versenysport és az élsport;
- a sportlétesítmény-fejlesztési programban a várossal összehangoltan új sportfelületek létrehozása és működtetése.

Az egyetemi sportban, Pécsett a versenysportnak két alapvető színtere van. Az egyik a ME-FOB-on (Magyar Egyetemi és Főiskolai Bajnokság) való részvétel a Sportirodán keresztül, a másik a PEAC szereplése a különböző országos és nemzeti bajnokságokban. A sportágak közül három egyéni sportág van, amely hagyományosan Pécs hírnevét viszi. Amennyiben Pécs sportstratégiájának jóvoltából sikerül erősíteni a város és az egyetem szakmai együttműködését, akár sportág-specifikusan is, akkor jó esély mutatkozik arra, hogy a legalább három egyéni kiemelt sportágban a PEAC az eddigieknél is jelentősebb szerepet játsszon a város sportéletében és az adott sportágakban. E három sportág tradicionálisan az asztalitenisz, a vívás, valamint a feltörekvő birkózás. A PEAC mellett két további egyesület a Petőfi és fia (kosárlabda, futsal) és a Medikus SE.

A Pécsi Tudományegyetem számára – részben a speciális szokásjog, részben az új irányok okán – fontosnak mutatkozik az OB2-es szintű férfi, valamint a PMFC-vel és a PVSK-val egyeztetett, jól meghatározott szerepben a labdarúgás. További lehetőség és igény mutatkozik

az egyetemi sport keretein belül a már említett fogyatékos sport, valamint a honvédelmi sportok számára is. A létesítmények területén – amely Pécs Megyei Jogú Város sportstratégiájában is külön fejezetet kap – négy fejlesztési terv látszik a Pécsi Tudományegyetemen:

a) A PEAC vívó csarnokának kialakítása a Sport utcában (322 millió forint vívó szövetségi támogatással, összesen 600 millió forinttal tervezve).

b) Birkózócsarnok kialakítása a Stadion utcában. (120 millió forint birkózó szövetségi támogatással).

c) Egy kézilabdacsarnok létrehozása PEAC TAO forrásból a Jakabhegyi úton (1 milliárd forinttal tervezve).

d) Az ún. Sportsziget megvalósítása a Szigeti városrészben, a PMFC stadion utcai sporttelepének helyén (12,2 milliárd forinttal tervezve).

Fontos megállapítani, hogy Pécs Megyei Jogú Város és a Pécsi Tudományegyetem együttműködése a sport területén is egyedi és kiváló lehetőséget kínál mindkét fél számára.

Sportágfejlesztési program

Javasoljuk feltételül szabni az önkormányzati támogatáshoz, hogy valamennyi támogatott sportegyesületnek legyen rövid-, közép- és hosszútávú sportágfejlesztési programja. A szakmai tervezés és ellenőrizhetőség, valamint az összehasonlítás lehetősége miatt nagyjából egységes szerkezetű tervezetet kell elvárni az érintettektől! A sportágfejlesztési terv minimum feltételei az alábbiak lehetnek.

Célok és feladatok

Az egyesület határozza meg, hogy rövid (1 év), közép (4 év) és hosszú (8 év) távon honnan hova akar eljutni, azaz legyen pontos célmeghatározása! Fogalmazza meg, pontosan, hogy a célok eléréséhez mit kell tennie magának a sportegyesületnek, azaz milyen saját feladatai vannak annak érdekében, hogy elérhesse a meghatározott célokat!

A tervezés menete feltételezi egy pontos jelenlegi helyzetkép feltérképezését éppen úgy, mint a pontos cél- és feladat-meghatározást az említett három időtávban.

Szakmai háttér

A tervezés része kell, hogy legyen annak felmérése és megjelenítése, hogy a jelenlegi helyzetben az egyesület milyen szakmai kompetenciákkal bír! Az sportvezetők, edzők és az esetleges további alkalmazottak milyen végzettségekkel, tapasztalatokkal, kompetenciával bírnak. A versenyzők, játékosok mióta űzik a sportágot, milyen múltjuk van, milyen az eredménylistájuk, hol helyezkednek el a sportágban Magyarországon?

Javasoljuk, hogy a humánerőforrás területén, az aktuális állapotot bemutató részt követően készüljön egy tervezet arra vonatkozóan is, hogy milyen képzési rend mentén vonnak be új tudást a sportegyesület munkájába, azzal a céllal, hogy az adott egyesületben sportoló gyerekek, felnőttek minél felkészültebb, adott esetben eredményesebb sportolókká válhassanak!

A város támogatása

Fontos tudni, hogy az adott egyesület a maga által elvégzett munkán túl, céljai eléréséhez milyen segítséget vár a várostól, és annak megléte esetén milyen előrelépést és más hozzájárulást vállal Pécs fejlődéséhez.

A szükséges eszközrendszer

Az előzőekhez hasonlóan fontos lehet tudni, hogy milyen külső körülmények együttlétére van szükség, akár a sportágban, akár a teljes magyar sportban ahhoz, hogy a kitűzött célokat elérhesse az egyesület. Tehát az „Arisztolész-modell” alapján a cél-feladat-eszközrendszer hármasa komplett legyen.

Vezetői összefoglaló

E tanulmányban – egy rövid filozófiai bevezető után – elemezzük és bemutatjuk a város saját sportszervezeteit, kiemelten a PSN Zrt.-t.

Az utánpótlássport tekintetében a város meghatározó, de nem kizárólagos szerepet szán a PSN Zrt Sportiskolájának. A PSN Zrt. Sportiskolájában működő sportágakban csak olyan felnőtt szakosztályokat, egyesületeket támogat, amelyek a PSN Zrt.-vel együttműködési megállapodást kötöttek.

Pécs MJV Önkormányzata és a PSN Zrt. között létrejött közfeladat-ellátási szerződés (ikt. sz.: 05-5/148/2015) szabályozza a felek feladatait és kötelezettségeit, meghatározza a feladat-ellátáshoz nyújtott kompenzációt, annak kifizetését és elszámolását.

Ezután részletes elemzés következik három nagy sportszervezetről (PEAC, PMFC, PVSK), majd sorra vesszük a jelentősebb pécsi sportszervezeteket, együttműködő partnereket.

Az ezt követő fejezetben a sportinfrastruktúra precíz bemutatása azért kap erős hangsúlyt, mert új vagy felújított sportpálya, uszoda, terem, stadion stb. nélkül elképzelhetetlen Pécs sportjának megújítása. A helyzetelemzésből kitűnik a rendkívül leromlott és hosszú évekig elhanyagolt intézményi helyzet, de az is, hogy komoly fejlesztések várhatók.

Ezután a finanszírozási alapelvek lefektetésével foglalkozunk, ugyanis csak így lehet tiszta viszonyokat teremteni. Fontos alapelv, hogy a városi sportvezetés minden, a sportot érintő meghatározó kérdésben döntéshozatal előtt szakvéleményt kér a PSN Zrt.-től.

A fentiek után a sport területei: a szabadidős és diáksport, a fogyatékkal élők sportja, a versenysport és élsport viszonya, majd a „TAO”-s csapatsportágak és az egyéni sportágak elemzése (történet, helyzetelemzés, tervek, jövőkép, finanszírozás) következik.

Leglényegesebb fejezete a sportstratégiának a *Cselekvési terv*, amelyben konkrét javaslatokat teszünk a fennálló problémák megszüntetésére, a szervezeti és infrastrukturális fejlesztésekre, finanszírozási elvekre. A *Cselekvési tervet* évről-évre a PSN Zrt. felülvizsgálja.

A következő oldalon található szervezeti rendszer szerinti gondolkodásra, prioritási sorrendre teszünk javaslatot. Pécs sportos hagyományai, mérete, lakosságának nagysága, valamint az egyetem által vonzott fiatalok száma miatt nem engedheti meg magának, hogy ne legyen önálló sportirányítási struktúrája.

1. szint	Önkormányzat sportszervezete és intézményei	Pécsi Sport Nonprofit Zrt. (PSN Zrt.) Népjóléti és Sportbizottság	<i>Helyi együttműködő partnerek:</i> Pécsi Tudományegyetem Cserepka János Baptista Általános Iskola, Középiskola és Sportiskola
2. szint	Önkormányzati tulajdonrészrel rendelkező szervezetek	KAS Kft. (felnőtt női kosárlabda) PMFC Nonprofit Kft. (labdarúgó akadémia) Forprofit Labdarúgó Kft. (felnőtt férfi labdarúgás) PVSK Marketing Kft. (felnőtt férfi kosárlabda) Pécsi Vízilabda Kft. (felnőtt férfi vízilabda)	<i>Helyi együttműködő partnerek:</i> KLIK Pécsi Tankerület MDSZ Baranya Rátgéber Kosárlabda Akadémia Alapítvány <i>Országos együttműködő partnerek:</i> Sportiskolák Országos Szövetsége Sportági szakszövetségek MOB
3. szint	Kiemelt sportegyesületek	PEAC PMFC PVSK	Sportegyesületek Országos Szövetsége EMMI
4. szint	Támogatott sportegyesületek		
5. szint	Az összes pécsi sportszervezet		

Cselekvési terv

Sportirányítás, szervezeti fejlesztések, protokoll feladatok

- Az önkormányzat a sporttal kapcsolatos döntéseiben saját sportszervezeteinek szakembereire támaszkodik, a sport célú kérdésekben biztosítja számukra a döntés-előkészítésben való részvételt.

Határidő: folyamatos

Felelős: sportért felelős alpolgármester

- A „kiemelt pécsi sportegyesület” cím feltételrendszerének részletes kidolgozása, a címhez kötődő jogok és kötelességek megfogalmazása.

Határidő: 2022. augusztus 31.

Felelős: PSN Zrt.

- A kiemelt sportágak meghatározása, pozicionálása a szükséges befektetés, az önfinanszírozó képesség és a várható eredmények (sporteredmények, népszerűség) szempontjából.

Határidő: a sporttámogatási pályázat beadási határideje után, 2 héten belül.

Felelős: PSN Zrt. , Pécs MJV Önkormányzatának Népjóléti- és Sportbizottsága

- Pécs Megyei Jogú Város (PSN Zrt.) és stratégiai partnere, a Pécsi Tudományegyetem közötti rendszeres, sport témájú egyeztetések megszervezése, stratégiai együttműködés megkötése. Témák: létesítményhasználat, létesítményfejlesztés, sportági struktúra, rendezvények, sportstratégiák, szakemberképzés stb. Szükséges meghatározni az egyeztetések formáját, rendszerességét, résztvevőit.

Határidő: 2022. október 31.

Felelős: sportért felelős alpolgármester, Pécs MJV Önkormányzatának Népjóléti- és Sportbizottsága

- Koordinációs tevékenység a pécsi sportban fennálló párhuzamosságok megszüntetése, a városon belüli és régiós szakmai együttműködések segítése érdekében. (Atlétika, kézilabda, kosárlabda, lövészet, úszás stb.).

Határidő: folyamatos

Felelős: PSN Zrt.

- A pécsi, olimpiai, paralimpiai részvételre kvótát szerző, ott eredményt elérő sportolók támogatási rendszerének részletes kidolgozása.

Határidő: 2022. november 30.

Felelős: PSN Zrt.

- A városi úszásoktatás (óvodai, iskolai „kötelező” oktatás, piaci alapú oktatás) és a vízi sportágak áttekintése, egységes rendszerbe szervezése, szakmai-szervezeti felkészülés az Úszónemzet Program bevezetésére.
Határidő: 2022. június 30.
Felelős: PSN Zrt.
- A múlt kiemelkedő pécsi sportolóból „Pécsi Sportlegendák” néven a városmarketinget segítő, sportot, egészséges életmódot népszerűsítő csoport megszervezése, programjaik, megjelenéseik menedzselése.
Határidő: 2022. május 31.
Felelős: PSN Zrt., Pécs MJV Önkormányzatának Népjóléti- és Sportbizottsága
- A jelen kiemelkedő pécsi sportolóból „Pécsi Csapat” néven a városmarketinget segítő, sportot, egészséges életmódot népszerűsítő csoport megszervezése. Felkészülésük, versenyeztetésük kiemelt támogatása.
Határidő: 2022. május 31.
Felelős: PSN Zrt., Pécs MJV Önkormányzatának Népjóléti- és Sportbizottsága
- „Tanulok ÉS Sportolók” projekt – példaképek állítása, összegyűjtése, díjazása (pénz, tárgy, közös sportélmény – pl. meccsre utazás), megjelenítése a médiában, iskolákban, sport klubokban.
Határidő: 2022. május 31., folyamatos
Felelős: PSN Zrt., Pécs MJV Önkormányzatának Népjóléti- és Sportbizottsága
- Az iskolák testnevelői állományáról regiszter készítése, ennek elérhetővé tétele az egyesületek számára.
Határidő: 2022. június 30.
Felelős: ElberTeam Kft.
- Sportolással kapcsolatos társadalmi szokások és igények felmérése célcsoportok szerint.
Határidő: 2022. június 30.
Felelős: ElberTeam Kft.
- Pécs városában megvalósuló, évenként ismétlődő jelentősebb sportrendezvények naptárának elkészítése.
Határidő: 2022. január 31-től folyamatosan
Felelős: PSN Zrt.

Létesítmények használata, létesítményfejlesztések

- Többlépcsős szabályozás kidolgozása a városi tulajdonú sportfelületek kiadásának tekintetében.

Határidő: 2022. június 30.

Felelős: PSN Zrt.

- A városban található sportlétesítmények és szabadtéri sportpályák felmérése, kataszter készítése (pályajellemzők, sportági alkalmasság, fenntartó, helyszín stb.).

Határidő: 2022. június 30.

Felelős: ElberTeam Kft.

- Tárgyalás, megegyezés a KLIK Pécsi Tankerületi Központtal az iskolai tornatermek és sportlétesítmények bérbeadásának koordinálásáról. A sportfelületeket elsősorban a köznevelés rendszerébe járó gyerekek, mint iskolások, és mint a város kiemelt sportegyesületeinek utánpótláskorú versenyzői, használhassák és csak utánuk a piaci alapon termet használni kívánó egyéb bérlők. Jogi háttér megteremtése, a napi gyakorlat szabályozása.

Határidő: 2022. június 30.

Felelős: PMJV Népjóléti- és Sportbizottság, PSN Zrt.

- Városi sportinfrastruktúra fejlesztési projektek (futball stadion, aquapark, versenyuszoda, tanuszoda, fedett jégpálya) menedzselése

Határidő: folyamatos

Felelős: Polgármesteri biztos

- Városrészenként szabadtéri futópályák létesítési lehetőségeinek vizsgálata. Tüskésrét fejlesztése, Kertvárosi Kerékpáros Park területén futópálya kialakítása.

Határidő: folyamatos

Felelős: PSN Zrt.

- A triatlon sportág működési bázisának kialakítása. Lehetséges helyszín: Tüskésrét.

Határidő: 2022-2023.

Felelős: PSN Zrt., Pécsi Utánpótlás- és Tömegsportért Alapítvány

- A pécsi tornacsarnok fejlesztése, szerekkel, kiegészítő eszközökkel való ellátása.

Határidő: folyamatos

Felelős: PSN Zrt.

- A Pécs Városi Lőtér működési engedélyének jogi rendezése.

Határidő: 2021. június 30.

- Felelős: PSN Zrt.

- Dárdai Pál Labdarúgó Akadémia további fejlesztése (Kinizsi oldal)

Határidő: folyamatos

Felelős: PSN Zrt.

- Várkői Ferenc Diáksport Központ fejlesztése

Határidő: folyamatos

Felelős: PSN Zrt.

- A Lauber Dezső Városi Sportcsarnok mellett lévő „olimpiai park” felújítása, átalakítása.

Határidő: a Sportcsarnok energetikai felújítása után azonnal

Felelős: PSN Zrt.

Finanszírozási elvek, módszerek, prioritások

- Az adott évben szétosztható sporttámogatás összegéről, a városi költségvetés elfogadásakor, PMJV Önkormányzat Közgyűlése dönt. Az így kapott összeg kategóriánkénti megosztásáról, és a kategóriákon belüli elosztásáról, a PSN Zrt. bevonásával, PMJV Önkormányzat Népjóléti és Sportbizottsága dönt.
- Az önkormányzati támogatás kötelező feltételei a sportegyesületekre nézve:
 - Az adott sportág országos programjával összhangban lévő egységes elveken alapuló sportágfejlesztési terv bemutatása.
 - Jogilag szabályos, gazdaságilag felelős, az önkormányzat számára átlátható működés.
- A város egy-egy sportágra teljes vertikumában tekint, az utánpótlás-nevelő és a különböző szinten versenyeztető egyesületek együttműködését támogatja, a sportági párhuzamosságok helyett a közös rendszerben gondolkodást részesíti előnyben.
- Pécs városa a profi csapatsportágak esetében kisebbségi tulajdonosként vállal szerepet, a csapatok finanszírozását főként piaci alapon képzeli el.
- Az önkormányzat a TAO-s sportágak utánpótlásának finanszírozására működési támogatást nem tervez, esetükben az önfinanszírozás a jelenlegi szabályozás alapján elvárható.
- A PSN Zrt.-t a közfeladat-ellátási szerződés szerint az Önkormányzat alanyi jogon támogatja, így e két szervezet nem vesz részt a támogatási rendszerben, nem nyújt be külön támogatási igényt.
- A sportszervezetek támogatásáról – benyújtott pályázatuk alapján – a PSN Zrt. szakvéleményének kikérése után, vagy arra támaszkodva az Önkormányzat Népjóléti és Sportbizottsága dönt a pontérték-táblázat, és egyéb finanszírozási elvek figyelembe vételével. A pályázatok értékelését a PSN Zrt. végzi, s javaslatot tesz a Sportbizottságnak a döntés meghozatalára.

A pályázat tartalmi részét, illetve a pontérték-táblázatot a PSN Zrt. munkatársai dolgozzák ki.

A pontérték-táblázat öt kategóriát különít el (élsport, kiemelt sportolók, utánpótlás sport, fogyatékkal élők sportja, diák- és szabadidősport), amelyeken belül az alábbi finanszírozási elvek szerepelnek:

- támogatási kérelem határidőre történő benyújtása;
- korábbi támogatásokkal kapcsolatos elszámolási kötelezettség határidőre történő teljesítése;
- egyesületi tagok száma;

- utánpótláskorú versenyzők száma;
- általános iskolákkal meglévő együttműködési megállapodások száma;
- kiemelt sportolók (olimpikonok) száma;
- válogatott kerettagok száma;
- országos bajnokságokon szerzett érem;
- országos (első három osztály) csapatbajnokságokon elért 1-6. helyezés;
- szakosztályok száma:
 - ebből TAO-s,
 - nem TAO-s.

Határidő: 2022. február 28.

Felelős: PSN Zrt.

A sportstratégia utánkövetése, aktualizálása

Pécs MJV sportstratégiáját minden évben aktualizálni kell és felül kell vizsgálni. A felülvizsgálat kiemelten az alábbi szempontok szerint történik:

- jogszabályi környezet változása;
- sportegyesületek változása (megszűnés, átalakulás, megalakulás, eredményesség változása);
- az aktualizálás kiemelten kell hogy vizsgálja a cselekvési tervben megfogalmazott feladatokat, s annak eredményeit, megállapításait be kell építeni az anyagba,
- cselekvési tervbe be kell venni az új, konkrét feladatokat.

A felülvizsgálatot az alábbi összetételű bizottság végzi el:

- kiemelt pécsi sportszervezetek képviselői (PEAC, PMFC, PVSZK),
- PSN Zrt. Sportiskola képviselője, aki egyben képviseli a városi diáksportot is,
- szabadidő és szenior sportot képviselő sportvezető,
- parasportot képviselő sportvezető.

A bizottsági moderátori szerepet a PSN Zrt. delegált sportszakembere látja el.

A felülvizsgálat idő- és ütemterve:

1. A sportstratégiai közgyűlési elfogadása után letölthető dokumentumként szerepelni fog Pécs Város Önkormányzatának és a PSN Zrt.-nek a honlapján. Minden év december 31-ig a PSN Zrt. szakemberei fel fogják hívni mindazok a sportszervezeteknek (plusz az esetleg újonnan alakulóknak is) a figyelmét, hogy véleményezzék a sportstratégiát, amelyek a stratégia alapváltozatát is megkapták. A véleményezés határideje a következő év január 15-e.
2. Minden év január 31-ig összeül a fenti összetételű bizottság, s javaslatot tesz a sportstratégiai esetleges változtatására, módosítására.
3. A beérkezett véleményeket január 31-ig a PSN Zrt. beépíti a sportstratégiába, amelyet ezután elküld a Népjóléti és Sportbizottság elnökének, hogy terjessze azt a közgyűlés elé elfogadásra.
4. A frissített sportstratégiát – a közgyűlési elfogadás után – Pécs Város Önkormányzatának és a PSN Zrt. honlapján cserélni kell.

Fogalomtár

BL – Bajnokok Ligája

Bozsik Program – Labdarúgó tehetségkutató és foglalkoztató program. Fő célkitűzései: tömegesítés, tehetségkutató és a tehetségek fejlesztése.

BMX – Amerikából származik a szakág, a bicycle motocross kifejezésből jön az elnevezése, amely a motokrossz bicajjal történő utánzására utal. A szakág az olimpia műsorán Pekingben mutatkozott be. Hazánkban is igen népszerű sportág, több ezer gyermek rendelkezik BMX kerékpárral. Az elfogadott sportiskolai program is a BMX-re épít, a bringa méreteinél, felépítésénél fogva kiválóan alkalmas 5-6 éves gyerekek kerékpáros oktatására, remek utánpótlás-bázisa lehet a keréksportok többségének. A BMX maga is több szakágra oszlik.

BMX cyclo-cross – kerékpáros szakág, a verseny sokszor sáros, havas, durva körülmények között zajlik. Kissé átalakított, koskormányos országúti bringával, speciális fékekkel, kerekekkel, gumikkal teljesítik a versenyzők az előírt távolságot, ahol épített és természetes akadályokat kell leküzdeni, azokat nem egyszer futva, átlépve-átugorva.

BMX freestyle – Eleinte minden BMX-es az összes műfaj mozgásanyagát egyszerre gyakorolta, napjainkban erősen elhatárolódnak egymástól. Vannak, akik kifejezetten az utcán gyakorolnak (street), azok, akik az ugratás élményét és a levegőben kivitelezett trükköket részesítik előnyben (dirt, park), és azok, akik sík területeken az egyensúlyi helyzetekben biciklijüket és önmagukat forgatják saját tengelyük körül (flatland). Ők együtt a freestyle BMX-esek.

BMX triál – Az ügyesség a legmeghatározóbb, a viadalokat szabadban és fedett helyen egyaránt lehet bonyolítani. A verseny során az épített akadályokon kell egyensúlyozni, ugrani, úgy, hogy a kerékpáros lába ne lépjen le a pedálról, (melyért hibapont jár) illetve ne hagyja el a kiszalagozott pályát. A triálversenyek, körökből állnak, ezek pedig „ellenőrzött zónákból”, azaz szekciókból, melyek teljesítését pontozzák. A versenyzők a pálya akadályai (pl. farönkből, raklapokból, csövekből) mellett az idővel is küzdenek, hiszen a hibapontok mellett a gyorsaság dönt.

Crossfit – Önálló, saját rendszer által meghatározott fitness irányzat. A funkcionális edzés alapjaira épül, és annak eszköztárát alkalmazza a programjai megalkotása során, egyaránt mérítve a súlyemelés, erőemelés, gimnasztika, állóképességi sportok területéről.

Downhill – Lejtőzés, downhill, azaz: ki ér le leggyorsabban a hegyről. A pálya nyomvonalának lejténi kell, hossza minimum 1 kilométer, a lefelé száguldás ideje minimum egy perc kell, hogy legyen. A tekerés helyett ezúttal a versenyző technikai tudása a fő szempont. A versenyeken kétszer gurulnak le a hegyoldalra a kerekesek, az időmérőt a döntő futam követi.

DSE – Diáksport Egyesület

EMMI – Emberi Erőforrások Minisztériuma

ÉRTAK – értelmileg akadályozottak

EYOF – Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál

FIFA – Fédération Internationale de Football Association (Nemzetközi Labdarúgó-szövetség)

FINA – Fédération internationale de natation (Nemzetközi Úszószövetség)

FOBMSZ – Fogyatékkal Élők Baranya Megyei Szövetsége

FODISZ – Fogyatékosok Országos Diák-, és Szabadidősport Szövetsége

Grand Slam – A teniszben Grand Slamnek nevezik azt a teljesítményt, ha (egyéniben vagy párosban) a következő tornák mindegyikét megnyeri valaki: Australian Open, Roland Garros, Wimbledon, US Open. „Klasszikus” (vagy igazi) Grand Slamről akkor beszélhetünk, ha valaki egy naptári éven belül nyeri meg a négy tornát (melyeket gyakran neveznek Grand Slam-tornáknak).

ITF – International Tennis Federation (Nemzetközi Teniszszövetség)

IWGA – International World Games Association (Világjátékok Nemzetközi Szövetsége)

KAS Kft. – Kosárlabda Akadémia Sport Kft.

KLIK – Klebelsberg Intézményfenntartó Központ

MASE – Multi Alarm Sportegyesület

MATSZ – Magyar Torna Szövetség

MDSZ – Magyar Diáksport Szövetség

MEFOB – Magyar Egyetemi és Főiskolai Bajnokság

MEFS – Magyar Egyetemi-Főiskolai Sportszövetség

MLSZ – Magyar Labdarúgó Szövetség

MOATSZ – Magyar Asztalitenisz Szövetség

MOB – Magyar Olimpiai Bizottság

MTSZ – Magyar Tenisz Szövetség

MTSZ – Magyar Triatlon Szövetség

MÚSZ – Magyar Úszó Szövetség

MVLSZ – Magyar Vízilabda Szövetség

NAT – Nemzeti Alaptanterv

Nemzeti Sportstratégia – 65/2007. (VI. 27.) országgyűlési határozat a Sport XXI. Nemzeti Sportstratégiáról. Az Országgyűlés, figyelemmel arra, hogy a sportolás kiemelkedően hozzájárul a népesség mentális és fizikai egészségi állapotának javításához, és sajátos funkciói révén eszköz az egészséges társadalom megteremtéséhez, a közösségi kapcsolatok fejlesztéséhez, a népesség gazdasági aktivitásának előmozdításához, a nemzeti értékek és az önbecsülés erősítéséhez, az esélyegyenlőség javításához, valamint figyelemmel üzleti funkciójára is a sportról szóló 2004. évi I. törvény 50. § (1) bekezdése alapján meghozott határozata.

NOB – Nemzetközi Olimpiai Bizottság

Nordic walking – skandináv gyaloglás, síjárás vagy botsport egy olyan sportág, amelynek lényege, hogy egy pár speciális bot és különleges gyaloglótechnika segítségével hatékonyan, ugyanakkor kímélő módon fejleszthető az állóképesség, az izomerő, a mozgáskoordináció. Nélkülözhetetlen kellékei a speciális botok.

NVESZ – Nemzeti Versenysport Szövetség

PEAC – Pécsi Egyetemi Atlétikai Club

PMFC – Pécsi Mecsek Futball Club

PMJV – Pécs Megyei Jogú Város

PMSC – Pécsi Munkás Sport Club

PS Kft. – Pécsi Sportlétesítmények Kft. (terv)

PSN Zrt. – Pécsi Sport Nonprofit Zrt.

PTE – Pécsi Tudományegyetem

PVLK – Pécs Városi Lövészklub

PVSE – Pécs Városi Sportiskolai Egyesület

PVSK – Pécsi Vasutas Sportkör

PVTC – Pécs Városi Tenisz Club

SIOSZ – Sportiskolák Országos Szövetsége

SOSZ – Sportegyesületek Országos Szövetsége

Streaming – egyidejű, vagy azonnali adatfolyam, általában tömörített multimédiás információ interneten keresztül való kézbesítése.

T.E.S.I. 2020 – Testnevelés az Egészségfejlesztésben Stratégiai Intézkedések. Létrejöttét több jelentős tényező együttléte sürgette, de leginkább a felnőtt lakosság testi és lelki egészségi állapotának kedvezőtlen képe és a fiatalok mozgásszegény életvezetési szokásainak kialakulása. A szakpolitikai stratégia a 2020-ig tartó időszakra vonatkozik, melyben a minőségi

testnevelés keretrendszerének összetevői jelennek meg célként, intézkedéscsoportonként és beavatkozásokként.

TANAK – tanulásban akadályozottak

TAO – Társasági adó (1996. évi LXXXI. törvény a társasági adóról) A gazdasági társaságoknak lehetőségük van a társasági adójuk bizonyos százalékát a sportszervezeteknek juttatni.

UEFA – Union of European Football Associations (Európai Labdarúgó-szövetség)

Szerkesztők, közreműködők

Az Elberteam és Elbert Gábor munkaanyaga alapján a sportstratégiát készítette:

Bernáth Miklós †

Gyöngyösi Zoltán

Máté János

Sági Zoltán

Török Ottó

A szerkesztők köszönetet mondanak mindazoknak, akik tanácsaikkal, javaslataikkal, észrevételeikkel hozzájárultak e sportstratégiai elkészültéhez:

Ács Pongrác

Alvics Gyula

Balzsay Károly

Bán Gábor

Bánki Erik

Bedőné Szücs Tünde

Bognár Miklós

Czerpán István

DeBlasio Domenico

Derdák Mercédesz

Dinya Illés

Dulánszky Jenő

Faludi László

Farkas Szilárd

Fogarasi Gábor

Gyulai Miklós

Hári József

Hering Gyula

Hirth József

Hoffbauer Márk

ifj. Ranga László

Jancsik Árpád

Kovács Ádám

Kulcsár Árpád

Magyar Zoltán

Markó Edina

Maul János

Nagy Zsolt

Németh Károly

Németh Zsolt

Papp Viktor

Petrov Iván

Rátgéber László

Réfi Eszter

Rétsági Erzsébet

Sántics Béla

Sinka László

Téczely Tamás

Tóth Dorottya

Tóth Szilárd

Tóvári Ferenc

Váczi Márk

Vári Attila

Virág Lajos

és még sokan mások